

Programmabegroting 2022

Meerjarenraming 2023-2025

**gemeente
vaals**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Aanbieding begroting 2022	5
Deel 1 - Publieksbegroting	7
Deel 2	13
Beleidsbegroting	13
Programma Mens & Voorzieningen	23
Programma Wonen & Verkeer	27
Programma Werk & Economie	31
Programma Bestuur & Dienstverlening	35
Deel 3	39
Financiële begroting	39
Integrale financiële begroting	41
Programma Mens & Voorzieningen	49
Programma Wonen & Verkeer	51
Programma Werk & Economie	55
Programma Bestuur & Dienstverlening	57
Paragraaf Bedrijfsvoering	61
Paragraaf Weerstandsvermogen & Risicobeheersing	67
Paragraaf Lokale Heffingen	75
Paragraaf Financiering	83
Paragraaf Verbonden partijen	87
Paragraaf Grondbeleid	103
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	105
Deel 4	109
Bijlagen	109
Reserves en voorzieningen 2022 – 2025	
Investeringsprogramma 2022 – 2025	
Recapitulatie begrotingsevenwicht 2022 – 2025	
Taakveldenbegroting	
Verplichte beleidsindicatoren BBV	
Geprognoseerde balans 2022	
EMU-saldo	
Raadsbesluit	

Aanbieding begroting 2022

Voor de laatste keer in deze raadsperiode biedt het college u een begroting aan. Ook voor 2022 en volgende jaren zien gemeenten zich geconfronteerd met stevige financiële tekorten. Naar u bekend is de Rijksoverheid ontaard in een schraalhans die de almaar naar de gemeenten overgehevelde Rijkstaken, de zogenaamde decentralisaties, van veel te geringe financiële begeleiding voorziet. Dat is meteen de wortel van het kwaad. Desondanks lukt het ons voor 2022 en volgende jaren sluitende begrotingen af te geven.

Voor komend jaar stond het college wederom voor de duchtige opgaaf te bezuinigen, waarbij helaas ook weer bijstellingen (verhogingen) aan de inkomstenkant moesten plaatsvinden. Het college ging hierbij niet over één nacht ijs en heeft oprecht gebruik gemaakt van de inbreng van uw raad via een intensief, profijtelijk en tegelijk plezant traject, hetwelk voor begrotingsjaar '22 een aanvang nam met het aanbieden van de concept-perspectiefnota in mei van dit jaar en eindigde met de verwerking van de septembercirculaire, na Prinsjesdag.

Ons kompas op open water blijft de transitievisie met de veelzeggende titel 'Vaals Verbind(t)', waarin we de gemeente evenals haar inwoners weerbaar en zelfstandig willen houden. Een van de speerpunten is het aantrekkelijker maken van ons woningaanbod, waarbij we inzetten op een brede waaier aan doelgroepen. Uw raad is hier op 27 september jongstleden nog uitgebreid over bijgepraat. Daarnaast is er al veel gezegd over de financiële hefboom, het ontwikkelingsfonds, waarvoor we middelen als cofinanciering willen vrijmaken om sociale- en fysieke projecten op te pakken. Ook armoedebestrijding verdient in dit voorwoord bijzondere aandacht waarbij scholing, gezondheid en werk kernbegrippen zijn evenals onze bemoeienissen inzake de regionale energietransitie die een doorlooptijd tot 2030 heeft. Een sprekend voorbeeld van een multidisciplinaire aanpak is het bekende project Verantwoord op Weg. Toerisme, wonen, werken en leven smelten in dit project samen, waarbij we langjarige problemen oppakken en kansen aanpakken. Verder zijn er komend jaar nog beleidsontwikkelingen op het gebied van jeugdzorg, zelfsturing, autonomie, evenementen en tal van andere beleidsterreinen.

Wat de stand van de algemene reserve (AR) betreft, kiest het college er nu nog voor de benodigde aanvulling uit te stellen tot 2023 en volgende jaren, ten faveure van een niet minder cruciale aanvulling van het eerder genoemde ontwikkelingsfonds. Met een AR welke nog steeds om en nabij de € 4.000.000 is, acht het college een dergelijke strategie aanvaardbaar.

Terugblikkend op de afgelopen coalitieperiode is het college van mening dat de beleidsopgaven uit het coalitieakkoord, vaak met steun van de oppositie, waarvoor dezerzijds erkenning en dank, zijn vervuld dan wel zich binnen afzienbare tijd in een fase van uitvoering bevinden.

Al met al toont onze gemeente aan dat we nog steeds over voldoende bestuurskracht beschikken en ver afstaan van een model dat in gemeenteland ook wel beheersgemeente wordt genoemd, zonder de totale lastendruk voor onze inwoners exorbitant te moeten verhogen. Om dit voor elkaar te krijgen heeft het college keuzes moeten maken. Keuzes die soms hard, doch altijd afgewogen plaatsvonden.

Ook dit jaar borduren we voort op de goede ervaringen met de opzet van de begroting 2021, waarbij de leesbaarheid weer extra aandacht kreeg. Ook de driedeling handhaven we:

1. de publieksbegroting;
2. de beleidsbegroting;
3. de financiële begroting.

Wij wensen u wederom veel leesplezier en bovenal interessante bespiegelingen met uw fractie/achterban.

Hoogachtend,

Met vriendelijke groet,

Jean-Paul Kompier
wethouder Werk & Economie

Begroting 2022

Inkomsten - Waar komt het geld vandaan?

Uitgaven - Waar gaat het geld naar toe?

Hoeveel betaal ik in 2022?

	2022	2021
 OZB-belasting:	€ 263,-	€ 270,-
 Rioolheffing:	€ 166,-	€ 183,-
 Afvalstoffenheffing:	€ 407,-	€ 364,-

Uitgangspunt: meerpersoonshuishouden, WOZ-waarde van € 183.000, 130m³ waterverbruik en 12 ledigingen restafval.

Begroting 2022

De begroting van 2022 is sluitend, maar de situatie blijft zorgelijk

Het is ons gelukt om voor 2022 een sluitende begroting te maken. Met andere woorden: we gaan in 2022 niet meer geld uitgeven dan er binnenkomt. Toch moeten we blijven opletten dat de financiële situatie van de gemeente niet slechter wordt. Net als u in uw huishouden kan ook de gemeente niet meer geld uitgeven dan dat er binnen komt. Het is de uitdaging om uitgaven en inkomsten in evenwicht te houden. Helemaal omdat we de komende jaren moeten werken aan grote opdrachten. Bijvoorbeeld als het gaat om duurzaamheid (energietransitie) en de woningmarkt (doorstroming). Daarnaast heeft ook de gemeente te maken met stijgende kosten, bijvoorbeeld door hogere gasprijzen en meer inwoners die zorg vragen.

De financiële positie van de gemeente is daarom nog steeds zorgelijk. Al in 2021 werd duidelijk dat de bodem van de gemeentelijke spaarpot, de algemene reserve, in zicht kwam. Deze spaarpot is een buffer voor onverwachte financiële tegenvallers. We gaan die spaarpot de komende jaren aanvullen. Om de inkomsten en uitgaven gelijk te krijgen is het helaas wel nodig om sommige belastingen te verhogen. De toeristenbelasting wordt bijvoorbeeld met € 0,30 verhoogd. Dit zal de gemeente elk jaar zo'n € 186.000 extra ten opzichte van nu opleveren.

Belangrijke onderwerpen voor 2022 en de jaren daarna

De gemeente Vaals staat middenin de Vaalser samenleving. Wij kennen u, u kent ons. Wij denken dat een zelfstandige gemeente Vaals het beste kan aansluiten bij wat u wil, wat de Vaalser samenleving nodig heeft en hoe we dat samen kunnen bereiken. Inwoners krijgen meer en meer verantwoordelijkheid en ruimte om mee te beslissen over plannen en doelen van de gemeente. Dit is ook zo vastgelegd in de strategische visie, het vergezicht voor de toekomst van de gemeente Vaals.

In het voorjaar van 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Maar dat betekent niet dat er geen ontwikkelingen meer zijn. Het gemeentebestuur heeft allerlei plannen voor de komende jaren. Op de volgende pagina's van deze publieksbegroting leest u een samenvatting van de belangrijkste onderwerpen uit de begroting van 2022. Zo krijgt u een beeld van wat de gemeente in 2022 en de jaren daarna wil bereiken en hoe we dat willen doen. Dat zijn natuurlijk niet alle onderwerpen die we belangrijk vinden, daarvoor moet u toch echt de hele begroting lezen. De hele begroting 2022 kunt u bekijken op: www.vaals.nl/begroting.

Begroting 2022

Mens & Voorzieningen

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst

Steeds meer jonge inwoners hebben jeugdhulp nodig en daardoor stijgen de kosten. Onder andere COVID-19 was afgelopen jaar van invloed op deze oplopende cijfers. Natuurlijk willen we het liefst voorkomen dat onze jonge inwoners ondersteuning nodig hebben, maar dat lukt niet altijd. Vanwege de stijgende kosten krijgen we extra geld van de Rijksoverheid. Met dat geld proberen we nog meer om vanuit de jongere en zijn omgeving te kijken wat nodig is. Daarbij kijken we ook of andere oplossingen dan jeugdhulp mogelijk zijn. En als iemand toch jeugdhulp nodig heeft, zetten we in op de meest passende vorm. Daarvoor is het belangrijk dat we samen met de jongere goed inschatten wat nodig is. We gebruiken het extra geld ook om die inschatting professioneel en snel te kunnen maken en om passende oplossingen te kunnen bieden vanuit de samenleving.

Zorg voor elkaar

Vrijwillige inzet van onze inwoners is belangrijk om ervoor te zorgen dat mede-inwoners zo lang mogelijk voor zichzelf kunnen zorgen en mee kunnen blijven doen in de samenleving. Voor elkaar zorgen komt nooit in de plaats van professionele zorg, maar kan wel helpen om die dure zorg nog een tijdje buiten de deur te houden. Voor elkaar zorgen betekent ook dat we elkaar beter leren kennen, meer samen (gaan) doen en elkaar een steuntje in de rug kunnen geven als we dat nodig hebben. Dat zorgt voor meer zelfstandigheid, gezondheid en welzijn. We praten met verenigingen om te horen hoe we hen kunnen helpen om hun vrijwilligers beter te ondersteunen. Ook moedigen we vrijwillige inzet tussen inwoners aan via het platform WeHelpen en gaat Vaals Helpt meer diensten aanbieden.

Samen eenzaamheid doorbreken

In de gemeente Vaals voelt 48% van de 18-plussers zich eenzaam en bijna 14% voelt zich zeer eenzaam. Iemand kan zich eenzaam voelen omdat diegene een te klein netwerk heeft om samen dingen te doen. Maar ook iemand die dat netwerk wel heeft kan zich eenzaam voelen, omdat diegene gevoelens of emoties niet kwijt kan bij anderen. Eenzaamheid heeft serieuze gevolgen voor de gezondheid en het meedoen in de maatschappij. In het voorjaar van 2021 zijn we aangesloten bij het landelijke actieprogramma Eén tegen eenzaamheid. De afgelopen tijd zijn we begonnen om lokaal en regionaal samen te werken om inwoners over eenzaamheid te informeren, te helpen met het herkennen ervan en samen ideeën bedenken om eenzaamheid te doorbreken.

Huiswerk te doen

Kinderen die achterlopen met leren moeten we helpen om die achterstand in te lopen. Een leerachterstand uit de kindertijd is later namelijk lastig in te halen. En dat kan dan bijvoorbeeld weer invloed hebben op hoe goed iemand later voor zichzelf kan zorgen. Daarom zetten we alles op alles om achterstanden te voorkomen. Extra hulp is nodig op school en thuis, zodat kinderen hun talenten kunnen benutten. We krijgen daar extra geld voor vanuit de Rijksoverheid. We gebruiken dat geld om samen met allerlei betrokken partijen de kinderen te helpen om zichzelf te ontwikkelen en te ontdekken waar ze goed in zijn. Daarmee willen we kinderen helpen om hun leerachterstand in te lopen en gelijke kansen voor alle kinderen vergroten.

Begroting 2022

Wonen & Verkeer

**gemeente
vaals**

Bouwen aan de toekomst

De komende jaren worden op verschillende plekken nieuwe woningen gebouwd. Zo zijn er in Vaals bouwplannen op het terrein van het voormalige Esso-tankstation, in het Von Clermontpark en op Pastoerswei (Lindenstraat). Ook in het Selzerbeekgebied en op het voormalig Hekkert-terrein zijn er nog bouwplannen en in woningen van het bouwproject Vijlen Zuid-Oost (fase 3) is veel interesse. Bij al die projecten worden verschillende soorten woningen gebouwd: voor starters, jongeren, ouderen en studenten. Huur en koop in verschillende prijsklassen. Bouwprojecten kosten veel tijd. Niet alleen vanwege het uitwerken van de plannen, maar ook door wettelijke procedures die gevolgd moeten worden. In 2022 is daarom waarschijnlijk nog niet veel van de bouwprojecten te zien, maar in 2023 en 2024 des te meer.

Met de stroom mee

De bovengenoemde bouwprojecten moeten zorgen voor doorstroming op de woningmarkt. Het is namelijk mogelijk dat mensen in een bepaalde levensfase komen en het huis waarin ze wonen qua leefkwaliteit en/of qua prijs niet meer bij hun situatie past. De huurprijs staat dan bijvoorbeeld niet meer in verhouding tot het inkomen of het type woning past niet meer bij de gezinssituatie (te groot/te klein). In dat soort gevallen spreken we van 'scheefgroei' op de woningmarkt. Door nieuwbouw kunnen die mensen doorstromen en komen hun woningen vrij voor andere doelgroepen. Met de woningen die vrijkomen willen we vooral jongeren, jonge gezinnen en starters uit onze gemeente behouden en van buitenaf naar onze gemeente trekken. Dat zorgt niet alleen voor een gezonde woningmarkt, maar deze doelgroep brengt ook levendigheid en nieuwe energie in een bestaande gemeenschap.

Over wegen

In 2022 gaan we de openbare ruimte verder verbeteren. Dat doen we bijvoorbeeld door met u als inwoner in gesprek te gaan en te blijven. Want u als bewoner weet precies wat in uw buurt niet goed gaat en wat beter kan. We horen dus graag uw ideeën en opmerkingen. Daarnaast willen we extra aandacht besteden aan het afhandelen van klachten en meldingen over de openbare ruimte. Ook werken we in 2022 aan betere wegen, komt er een plan voor de openbare verlichting en is verkeersveiligheid een aandachtspunt. In Vijlen wordt de Sint Martinusstraat onder handen genomen en wordt gekeken hoe de verkeersveiligheid van de Vijlenberg/Mamelisserweg verbeterd kan worden. Met name voor dat laatste moeten mogelijk wat (financiële) drempels overwonnen worden.

Niet te warm, niet te koud

We moeten het niet te warm krijgen, maar ook niet te koud. Om het niet te warm te krijgen (hittestress) is meer groen, minder steen en een betere verspreiding van water nodig. Daarvoor moeten we allemaal ons gedrag veranderen en dat gaan we aanmoedigen. Om het niet te koud te krijgen (transitievisie warmte) is het belangrijk om te isoleren en duurzame energie op te wekken. Uiterlijk begin 2022 krijgt de gemeenteraad voorstellen over hoe we zoveel mogelijk energie uit zon op daken kunnen halen. In de Regionale Energie Strategie 1.0 staat namelijk dat we ons daar in deze regio op gaan concentreren. Verder zijn er steeds meer elektrische auto's, waardoor meer laadpalen nodig zijn. In 2022 gaan we op zoek naar plekken waar we het beste nieuwe laadpalen neer kunnen zetten.

Begroting 2022

Werk & Economie

Wordt de commerciële plint op het KJP gevuld?

Het vullen van de commerciële plint (de winkelruimtes) op het Koningin Julianaplein is in 2021 dichterbij gekomen. De ruimtes hebben sinds dit jaar namelijk een nieuwe eigenaar. Deze nieuwe eigenaar heeft gevraagd om een aantal zaken in de plannen aan te kunnen passen, zoals de regels voor de terrassen en het parkeren. Ook is gevraagd om meer ruimte voor horeca te kunnen gebruiken dan volgens het bestemmingsplan is toegestaan. Daar moet de gemeente besluiten over nemen. Op basis van de besluiten kunnen de plannen ook echt van start gaan.

Verantwoord omgaan met toerisme

We gaan in 2022 aan de slag met een nieuw beleid voor toerisme en economie. Dat beleid maken we met de informatie die afgelopen tijd is opgehaald bij projecten als de Omgevingswet, Verantwoord op Weg en de Visie Vrijtijdseconomie Zuid-Limburg. Het landschap staat centraal en we kijken naar een goed evenwicht tussen leefbaarheid en economisch belang. Het project Verantwoord op Weg, dat de verkeersoverlast in het Heuvelland moet verminderen, speelt hierin een belangrijke rol. Daarvoor worden op dit moment proefprojecten gedaan. Een voorbeeld van zo'n proef het is het afsluiten van de Epenerbaan voor motoren in het weekend. Begin 2022 worden de proeven beoordeeld en bekijken we welke proeven we nog meer kunnen uitvoeren.

Meer mensen in Participatiewet en bijstand door COVID-19

Iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt niet redt zonder ondersteuning, valt onder de Participatiewet. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, ook met een arbeidsbeperking. We hadden een dalende lijn te pakken in het aantal inwoners dat gebruik maakt van de Participatiewet. Door de COVID-19-crisis zijn dat er helaas weer meer geworden. Ook zijn meer mensen door de COVID-19-crisis werkloos geworden. Deze mensen ontvangen nu nog een WW-uitkering, maar zullen uiteindelijk bijstand aanvragen als ze geen andere baan hebben gevonden. Dit is een landelijk probleem en we krijgen daarom tijdelijk extra geld van de Rijksoverheid om mensen zoveel mogelijk van werk naar werk te helpen.

Armoede aanpakken en voorkomen

We pakken armoede aan op verschillende manieren en vanuit verschillende kanten. Met minimaregelingen en andere (financiële) hulp helpen we inwoners om de gevolgen van armoede snel en gemakkelijk te verlichten. De mogelijkheden die er allemaal zijn, zijn nog niet bij alle inwoners bekend. We gaan daar extra aandacht aan besteden. Daarnaast willen we (het risico op) armoede eerder signaleren door vanuit het gemeentelijk team WijVaals altijd te vragen naar de financiële situatie en meteen actie te ondernemen als dat nodig is. En tenslotte werken we aan de oorzaken van armoede. Dit vraagt een lange adem en samenwerking op verschillende terreinen zoals gezondheid, onderwijs, werk, participatie (het meedoen in de samenleving) met verschillende partners.

Begroting 2022

**gemeente
vaals**

Bestuur & Dienstverlening

Ontwikkelingsfonds voor betere kwaliteit van leven voor inwoners

Als gemeente staan we voor een aantal grote uitdagingen en stellen we onszelf doelen. Dat zijn uitdagingen en doelen die over meerdere beleidsterreinen gaan, die niet in één hokje te plaatsen zijn. Een aantal daarvan zijn al eerder in deze publieksbegroting benoemd. Denk aan het verminderen van armoede, het zorgen voor een woningaanbod dat in evenwicht is en een hogere kwaliteit van de openbare ruimte. Deze uitdagingen sluiten aan bij de doelen die we in de visie Vaals Verbind(t) hebben benoemd. We willen daarmee sociaal-maatschappelijke achterstanden wegwerken en zorgen voor een betere kwaliteit van leven voor u als inwoner.

Dat doen we bijvoorbeeld door als gemeente samen met Krijtland Wonen te bekijken hoe we kunnen ingrijpen bij zogenaamde slechte woningen. Met een sterk verhaal én door gemeentelijk geld beschikbaar te stellen kunnen we samen met andere partijen die kwaliteitsslag voor de inwoners maken. Rotterdam-Zuid en Parkstad zijn daarvan goede voorbeelden. Voor elke euro die deze gemeenten inleggen weten ze meerdere euro's bij andere partijen (zoals de Europese Unie, het Rijk of maatschappelijke partijen) binnen te halen. Als er in de gemeente Vaals kansen zijn om projecten te starten die passen bij de uitdagingen die we hier hebben, moet er geld beschikbaar zijn. Voorstel in de begroting is daarom om te starten met een ontwikkelingsfonds en daar ieder jaar € 250.000 in te storten.

Twee nieuwe wetten om informatie van de overheid makkelijker te vinden

De Wet open overheid (Woo) gaat de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen. De voorbereidingen voor de nieuwe wet lopen al sinds 2012. Het uitgangspunt van de Woo is dat alle informatie (zonder persoonsgegevens) openbaar gemaakt wordt. Die informatie moet makkelijk te vinden zijn voor inwoners. De verwachte invoering van de Woo is het eerste kwartaal van 2022.

Naast de Woo geldt vanaf 1 juli 2022 het tweede deel van de Wet elektronische publicaties (Wep). Het doel van de Wep is dat alle informatie op één centrale plaats te vinden is voor inwoners. Vanaf 1 juli 2022 moeten alle geldende beleidsregels en lokale regelgeving (ook bestemmingsplannen) gepubliceerd zijn op www.overheid.nl. Alles wat daar niet op gepubliceerd wordt, is volgens de wet niet geldig. Ook de terinzagelegging moet vanaf 1 juli 2022 via die website plaatsvinden.

Kortom, er wordt gewerkt aan beter bereikbare overheidsinformatie. De voorbereiding van de invoering van beide wetten gebeurt in samenwerking met de gemeenten Gulpen-Wittem en Eijsden-Margaten (samen de Lijn 50-gemeenten).

Deel 2

Beleidsbegroting

Programmabegroting 2022

Programmajaar 2022 is een verkiezingsjaar; een jaar waarin onze inwoners zich zullen uitspreken over de gevolgde koers, de behaalde resultaten en hoe zij de toekomst van de gemeente Vaals zien. Het college ziet het oordeel van onze inwoners met vertrouwen tegemoet. Niet vanuit een misplaatst besef dat alles lukt en alles goed gaat, maar vanuit het besef dat het uitgezette beleid ons op weg helpt naar de juiste antwoorden op de vragen die de toekomst aan ons stelt.

Wij staan voor een structurele impuls in de fysieke en sociale samenleving van Vaals, voor een open samenwerkingshouding richting inwoners die bij willen dragen aan onze samenleving, voor een verantwoord omgaan met ons aller geld, voor een gemeente die écht meerwaarde voor haar inwoners biedt en van daaruit haar autonome voortbestaan legitimeert.

Onze koers

Onze strategische koers wordt primair bepaald door de Transitievisie Vaals Verbind(t). Verbinding en kwaliteit zijn daarin belangrijke waarden. Het einddoel van al onze inspanningen is een versterking van de structuur van onze gemeenschap; het realiseren van een inclusieve samenleving, waarin toegang, vangnetten, ontwikkelingsruimte en stimulering de basis van het huidige en het toekomstige beleid vormen.

De belangrijkste drager is een integrale, multidisciplinaire aanpak. In veel knelpunten is immers sprake van een meervoudige problematiek, die vanuit de verschillende portefeuilles en met verschillende instrumenten in samenhang en tegelijk aangepakt wordt. Een impuls in de kwaliteit van woningen is onlosmakelijk verbonden met een impuls in de openbare ruimte, met een impuls in de sociale cohesie in de buurt, in sociaal-maatschappelijke voorzieningen én inspanningen om individuele bewoners weer op gang te krijgen, in de meest brede zin van het woord. Een beleidsbegroting kijkt vooruit en de neiging is dan ook groot om de nadruk te leggen op dat wat nieuw is, dat wat volgend jaar en de jaren daarna tot resultaten moet leiden. Maar laten we daarbij niet vergeten dat we nu al heel veel beleid, regelingen en instrumenten inzetten die een substantiële bijdrage leveren aan die maatschappelijke impuls. De nieuwe en vernieuwende elementen die we in de beleidsbegroting benoemen moeten gezien worden als een extra laag, een extra duw, bovenop alles dat we nu al doen. Vanuit dit besef is het college gestart met het in kaart brengen van dat wat we al doen, gekoppeld aan de transitiepaden uit de Transitievisie. Dat plaatje is nog niet af en nog niet compleet, maar geeft wel al een indruk van samenhang en integraliteit. Het complete plaatje zal onderdeel zijn van het overdrachtsdocument dat het college aanbiedt aan de gemeenteraad 2022-2026, die in maart volgend jaar zal aantreden. Om u toch al een indruk te geven, hebben we hieronder een kleine opsomming samengesteld met een aantal sprekende voorbeelden uit de portefeuilles.

De relatie tussen transitiepaden en lopend beleid

Het transitiepad 'Mensen van buiten aantrekken' richt zich enerzijds op het aantrekkelijker maken van het woningaanbod voor meer gedifferentieerde inkomensgroepen (lage, midden- en hogere inkomens) en anderzijds op (woon)ruimte scheppen voor verschillende doelgroepen (jongeren, starters en senioren). Een direct gevolg van de lokale woonvisie en het woonbehoefteonderzoek zijn de ontwikkelingen op de Pastoerswei en het voormalig Esso-station. In de lopende ontwikkeling van het Von Clermontpark zijn jongeren en jonge gezinnen een specifieke doelgroep. Dat is overigens ook het geval in de lopende prestatieafspraken tussen Krijtland Wonen en gemeente, waarin huidige inwoners en jongeren een preferente positie innemen. Overigens kunnen de ontwikkelingen op de strategische locaties direct gekoppeld worden aan het transitiepad 'Duurzaam kapitaal aantrekken', waarbij kapitaal niet uitsluitend voor marktkapitaal staat, maar ook voor samenwerking tussen overheden, zoals in ons geval de provincie Limburg bij de sloop van het Esso-station en het voor mindervaliden structureel toegankelijk maken van de Kopermolen.

Taal is een belangrijke drager van ontwikkeling. Daarom faciliteren we activiteiten die gericht zijn op een betere taalbeheersing bij specifieke doelgroepen. Ook het aanwijzen van onderwijs als 4^e pijler in het sociaal domein is een verschijningsvorm van het transitiepad 'Levenslang leren en ontwikkelen'. Onderwijs als 4^e pijler richt zich op het creëren van gelijke kansen voor iedereen en daarmee niet alleen op het kind, maar ook op de (thuis)omgeving van het kind.

Het realiseren van de BMA Bergzicht is een concrete verschijningsvorm van het transitiepad 'Ontmoetingsplaatsen creëren'. Maar dit transitiepad is niet alleen fysiek; denk ook aan alle activiteiten, deels door ons gesubsidieerd, die verenigingen organiseren, waar mensen elkaar ontmoeten. Denk daarbij aan onze inspanningen om eenzaamheid bespreekbaar te maken. Juist dit transitiepad moet eerder vanuit een sociaal-maatschappelijk dan vanuit een fysiek perspectief bekeken worden.

Het transitiepad 'Armoede bestrijden' gaat om de bestrijding van de zichtbare en voelbare armoedeververschijnselen en staat wellicht het meest centraal in ons handelen en denken. Daarbij kan gedacht worden aan de wijze waarop wij de Participatiewet vormgeven, onze inspanningen om re-integratie zo krachtig mogelijk aan te jagen, de inrichting van de schuldhulpverlening met als voorliggende voorziening de financiële werkplaats en een uitgebreid aantal specifieke regelingen waardoor mensen met een smalle beurs toch deel kunnen nemen aan onze samenleving. Dit is een langdurig traject met onderwijsondersteuning en gezondheidsbeleid met als doel om meer mensen in hun eigen kracht te krijgen met het geven van een betere toekomstpositie (o.a. arbeidsmarkt) aan kinderen. Er ligt een directe link met het transitiepad 'Werken en ondernemen vernieuwen' omdat naar onze overtuiging het beste middel tegen armoede nog altijd werk is.

De experimenten met omgevingsdialogen, onze toegangsmodellen voor het sociaal domein, openbare ruimte en dienstverlening, zijn sprekende voorbeelden van het transitiepad 'Nieuwe bestuursstijl aanwenden'. Maar denk ook aan het Verkeerspanel en de Klimaatdenktank; voorbeelden van vormen van participatie waarbij bestuur en samenleving elkaar opzoeken. Tot slot noemen we het actieve gezondheids- en bewegingsbeleid, zoals bijvoorbeeld JOGG, de inzet van de buurtsportcoach en het sportakkoord waarmee we aansluiten bij het transitiepad 'Ontspannen en gezond leven stimuleren'. Nogmaals, deze opsomming is verre van compleet en doet geen recht aan al die andere activiteiten, maar geeft wel een indruk van de verwevenheid en multidisciplinaire aanpak die dwars door alle portefeuilles heen loopt.

Het project 'Verantwoord op Weg' is een sprekend voorbeeld van onze integrale multidisciplinaire aanpak en heeft raakvlakken met 'Werken en ondernemen vernieuwen' (kwaliteitsimpuls toeristische sector), 'Nieuwe bestuursstijl aanwenden' (participatieve aanpak), 'Mobiliteit verduurzamen' (stimulering e-mobiliteit en ov) en 'Wonen, leefbaarheid en veiligheid' (minder verkeersoverlast voor inwoners, bescherming landschap). Dat de waarde van dat landschap beschermd moet worden, blijkt wel uit het feit dat we besloten hebben tot een project gericht op bescherming van kleine landschapselementen, die karakteristiek voor ons Heuvelland zijn. Activiteiten die geschaard kunnen worden onder het transitiepad 'Wonen, leefbaarheid en veiligheid' hebben een directe relatie met 'Mensen van buiten aantrekken'. Denk aan de impuls in de openbare ruimte via IBOR en onze handhaving op maat.

Vanuit de Perspectiefnota en de discussies daarover met de gemeenteraad, komt een pakket maatregelen en beleid naar voren dat, bovenop het lopende beleid, een robuuste impuls voor de samenleving van Vaals moet genereren. Deels omdat de rijksoverheid ons dat opdraagt, deels omdat wij, als eerste overheid en nabije partner voor onze inwoners, ruimte voor de aanpak van knelpunten en het benutten van kansen zien.

Perspectief op energie- en warmtetransitie

De energie- en warmtetransitie zullen de komende jaren veel inzet, creativiteit en politieke moed vragen. In 2050 moeten de doelstellingen van het Klimaatakkoord gerealiseerd zijn. Deze op internationale afspraken gebaseerde doelstellingen zijn ambitieus, zeker nu daaraan de uitfasering van aardgas gekoppeld is. De uitwerking vindt plaats op lokale en regionale schaal. Voorafgaand aan de Regionale Energie Strategie 2.0 (RES 2.0) die in 2023 vastgesteld moet worden, zal een integrale landschapsstudie plaats vinden waar ingezoomd zal worden op de kwaliteiten van het Zuid-Limburgse landschap en de verschillende, deels tegengestelde belangen die spelen in dat landschap. De wettelijk voorgeschreven transitieën willen we gebruiken als hefboom voor tal van ingrepen in de openbare ruimte, verduurzaming van de woningvoorraad, maar ook sociale spreiding en het realiseren van innovatieve woonconcepten. Voorstel is om dit beleid projectmatig in te richten tot en met 31 december 2023, en gedurende de 2^e helft van 2023 besluiten te nemen over de structurele aanpak, al dan niet in regionaal verband.

Perspectief op digitale informatievoorziening

De kwaliteit en vereisten van de digitale informatievoorziening zijn vastgelegd in de Archiefwet. Deze zijn zodanig concreet dat hierbij gesproken kan worden van een klassieke wettelijke taak. De (beperkte) keuzevrijheid ligt in de wijze waarop de gemeente de wettelijke kwaliteit en vereisten realiseert. Er moeten nu stappen gemaakt

worden in het kader van het informatiebeheer om het risico van ingrijpen door de provincie te voorkomen. Dit ingrijpen betekent dat de gemeente Vaals onder toezicht wordt gesteld tot ze haar informatiebeheer op orde heeft.

Daarom is een structurele formatie-uitbreiding nodig met daarnaast noodzakelijke inzet van externe expertise gedurende de eerste twee jaar.

Perspectief op handhaving bouw- en woningtoezicht

De wet stelt dat een gemeente in het kader van handhaving bouw- en woningtoezicht een handhavingsplicht heeft. Dat betekent dat elke geconstateerde overtreding gehandhaafd moet worden. De keuzevrijheid ligt in de mate waarin overtredingen geconstateerd worden. De gemeente kan prioriteiten stellen in controles en toezicht, waardoor niet alle overtredingen geconstateerd worden. Het betreffende team is belast met het toezicht en de handhaving op basis van de Wabo-wetgeving, zijnde regelgeving op het gebied van bouwen, milieu en ontoelaatbare hinder. De huidige formatie noopt tot keuzes, die ten koste gaan van de omvang en intensiteit van toezicht en handhaving. In het kader van de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet is binnen de beschikbare formatie enige vrije ruimte gecreëerd om snel en adequaat in te spelen op ontwikkelingen. Deze formatieve ruimte wordt op dit moment volledig ingezet als uitbreiding van het team Handhaving. Deze uitbreiding is volgens het college nodig om de wettelijk gezien meest minimale variant van handhaving en toezicht vorm te geven. Het voorstel in de Perspectiefnota om de formatie structureel uit te breiden heeft twee redenen. De eerste reden is dat daarmee onze uitvoering van een wettelijke taak op een aanvaardbaar niveau gebracht kan worden. De tweede reden is dat het onverantwoord is om de gecreëerde vrije ruimte ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet, nog langer exclusief voor toezicht en handhaving in te zetten. Echter, de financiële situatie en de prioritering zoals die voortvloeit uit de discussies met de gemeenteraad over de Perspectiefnota, hebben geleid tot een afwijkend voorstel. De formatie zal op dit moment niet structureel uitgebreid worden. De vrije formatieve ruimte zal ingezet worden voor het oorspronkelijk doel ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. Om desondanks de juridische en administratieve afwikkeling van geconstateerde overtredingen gelijke tred te laten houden met de handhavingsactiviteiten buiten, zal de reactiedrempel voor meldingen en handhavingsverzoeken verhoogd worden. Dit betekent in de praktijk bij benadering een halvering van het aantal activiteiten ten opzichte van de huidige situatie.

Perspectief op jeugdzorg

Op het terrein van jeugd staan we voor forse uitdagingen, zowel lokaal als regionaal. Ook zien we een duidelijke link tussen de toename van problematiek en de COVID-19-maatregelen. Deze uitdagingen komen bovenop de toch al forse werkdruk en vormen een bedreiging voor de Vaalser aanpak, waarbij preventie en voorliggende voorzieningen centraal staan. De druk op jeugdzorg speelt bij alle gemeenten. Reden voor het Rijk om substantiële structurele middelen vrij te maken om daarmee de zwaarste knelpunten aan te pakken. In Vaals is dat vertaald in een plan van aanpak waarbij de nadruk ligt op een (nog meer) verscherpte toegang, een uitbreiding van de preventieve en voorliggende voorzieningen en een aanvaardbare en verantwoorde caseload. Uit het plan van aanpak blijkt dat de structurele rijksbijdrage zelfs nog onvoldoende is om alle knelpunten aan te pakken, maar door de inzet van die rijksmiddelen is het wel mogelijk om de ontwikkelingen in de jeugdzorg beheersbaar te maken. Het college kiest er dan ook voor om deze specifieke voor jeugdzorg bestemde gelden ook daadwerkelijk voor jeugdzorg in te zetten, waarbij voor 2022 deels dekking uit bestaande budgetten mogelijk is.

Perspectief op ontwikkelingsfonds

Ontwikkelingsopgaven zijn een essentieel middel om diverse portefeuille-overstijgende doelen integraal te verwezenlijken: het terugdringen van achterstanden en het verlagen van armoede (lage SES), het realiseren van een evenwichtiger woningaanbod (aantrekkelijk voor diverse doelgroepen, waaronder jongeren, starters en senioren en met ruimte voor alle inkomensgroepen), het maken van een kwaliteitsslag in de openbare ruimte, het creëren van een veilige woonomgeving en het versterken van de sociale en economische structuur. De ontwikkelingsopgaven zijn de hefboom onder nagenoeg alle transitiepaden in Vaals Verbind(t). De meerwaarde kan dan ook niet overschat worden. Sterker nog, de ontwikkelingsopgaven waar we in Vaals mee worden geconfronteerd raken aan het bestaansrecht van onze gemeente. Omdat deze opgaven gaan over het wegwerken van een sociaal-maatschappelijke achterstand en dús over het verbeteren van de kwaliteit van leven van onze inwoners. Bij een gemeente die deze kwaliteitsslag niet ten gunste van haar inwoners kan maken, worden op termijn vraagtekens geplaatst, in Vaals en daarbuiten.

Elders in het land (Rotterdam-Zuid, Parkstad) laten gemeenten zien dat zij met een sterk inhoudelijk verhaal én met de beschikbaarstelling van eigen middelen ook andere partijen aan de kar van de gemeente weten te binden. Voor elke euro uit de gemeentelijke kas halen deze gemeenten meerdere euro's aan cofinanciering van deze partijen (waaronder de Europese Unie, het Rijk, de provincie, de woningcorporatie, zorg- en welzijnspartijen of andere maatschappelijke partijen) binnen. Volledig in overeenstemming met het transitiepad duurzaam kapitaal aantrekken.

Op het moment dat zich in Vaals kansen voordoen om een project op te pakken in het kader van de sociale en fysieke ontwikkelingsopgave, moeten er middelen beschikbaar zijn. Wellicht nog niet in volle omvang, maar wel aantoonbaar gereserveerd c.q. gespaard geld om te kunnen starten. We stellen daarom ook voor om vooralsnog te starten met een jaarlijkse voeding ad € 250.000 van het fonds (een reserve) ten laste van de algemene middelen. Tevens kunnen toekomstige 'boekwinsten' op strategische ontwikkelingen aan het fonds worden toegevoegd. Periodiek (begroting, nota reserves en voorzieningen) houden we de omvang van het fonds tegen het licht van de verwachtingen.

Perspectief op doorstroming

Haperende doorstroming leidt op termijn tot scheefwonen. In de zin van dat huurprijs en inkomen niet meer tot elkaar in verhouding staan, dat de verhouding tussen gezinsgrootte en woningtype zoek is en dat mensen met beperkingen te lang in woningen blijven wonen die niet meer passend zijn.

Reeds bij de lokale woonvisie is gesproken over een impuls om de drempel voor doorstroming lager te maken. Eenzelfde beeld levert het woonbehoefteonderzoek op. In den lande zijn creatieve programma's en initiatieven hiervoor ontwikkeld. Voorstel is om in projectvorm gedurende 2 jaar met bewezen programma's en activiteiten aan de slag te gaan om een trendbreuk te realiseren. De Transitievisie legt nadruk op het aantrekken van jongeren, jonge gezinnen en starters. Het streven om doorstroming te stimuleren en de vrijkomende woningen aan te bieden aan deze aantrekkelijke doelgroepen, zorgt niet alleen voor gezonde mobiliteit op de woningmarkt, maar betekent ook dat de nieuwe bewoners levendigheid en nieuwe energie in een bestaande gemeenschap brengen.

Perspectief op dienstverlening

Het KlantContactCentrum bestaat uit 2 teams: het team Burgerzaken en het team Welkom. Het team Burgerzaken bestaat uit specialisten die de wettelijke taken vanuit de wet BRP uitvoeren. Vanuit terrorismebestrijding en veiligheid zien we al jaren een aanscherping van regels en protocollen. Vanuit die aanscherping worden ook eisen gesteld aan de ambtelijke afhandeling van binnen de wet BRP vallende producten. Dat leidt tot toenemende druk op de formatie. Naar verwachting zal die druk binnen afzienbare tijd zodanig oplopen dat uitbreiding van de formatie onontkoombaar is.

Ondanks het feit dat in de nabije toekomst een formatieve uitbreiding onontkoombaar is, stelt het College voor om de formatie nu nog niet uit te breiden, gelet op de financiële situatie en de prioritering zoals die voortvloeit uit de discussies met de gemeenteraad over de Perspectiefnota. Wel zal een analyse plaats vinden naar wettelijke taken, huidige formatie en daaraan verbonden risico's.

Perspectief op zelfsturing

Zelfsturing als principe past naadloos in de visie onder Vaals Verbind(t) en de vermaatschappelijking zoals die centraal staat in de Omgevingswet. Maar de uitvoering vraagt nogal wat aandacht en het college kiest dan ook voor een fasegewijze implementatie, waarbij maximale inspraak en samenwerking tussen de leefwereld en beleving van onze inwoners en de gemeentelijke beleidskaders gezocht moet worden.

Deze fasegewijze aanpak is niet alleen instrumenteel en organisatorisch van aard, maar ook financieel. Het college denkt daarbij in eerste instantie aan het flexibiliseren van delen van bestaande budgetten en niet zozeer aan aanvullende budgetten. Ook op uitvoeringsvlak kiest het college er primair voor om zelfsturing te integreren in bestaande activiteiten en uitvoeringspraktijken. Zelfsturing zal als thema nauw betrokken worden bij de discussies in 2022 rond de Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie Lijn 50 neemt de kwaliteit van het landschap als uitgangspunt en tracht binnen dat uitgangspunt de diverse belangen in kaart te brengen, te wegen en vervolgens keuzes te maken. Nagenoeg alle ruimtelijk beleid is gericht op een verantwoord gebruik van de (openbare) ruimte en landschap. De term 'verantwoord' geeft al aan dat de inzet gericht is op het onder voorwaarden mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen. Het college is geen voorstander van regelgeving die ontwikkelingen zodanig belemmert dat

eerder gesproken kan worden van stilstand. Een sprekend voorbeeld is het project Verantwoord op Weg, waarin kwaliteit van het landschap, leefbaarheid én toeristisch-economische belangen gelijkwaardig en in evenwicht benaderd worden. Die evenwichtige benadering staat ook centraal in de wijze waarop Vaals bijvoorbeeld met het Cittaslow-gedachtegoed omgaat, met initiatieven voor een voedselbos, tiny houses, kleine landschapselementen, etc.

Perspectief op subsidies

Subsidies kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van wenkende perspectieven en transitiepaden uit de Transitievisie Vaals Verbind(t). De hele Transitievisie is in wezen gebouwd op 2 pijlers: breng Vaals bij de huidige (en toekomstige) tijd, met andere woorden, ontwikkel, en verlies dat wat je hebt daarbij niet uit het oog, maar koester en versterk het. Uitgangspunt van de heroriëntatie is om behoud en ontwikkeling in een evenwichtige benadering te plaatsen, waarbij een gefaseerde ombuiging van beleid en uitvoering, samen met het veld, vorm moet krijgen. Een ander uitgangspunt is transparantie; aan de voorkant (subsidiebeleid, algemene subsidieverordening, subsidieregelingen) en aan de achterkant, met een subsidiejaarverslag waarin alle verleende subsidies, ondernomen activiteiten en behaalde resultaten gepubliceerd worden. Het college vat bovenstaande op als een bestuursopdracht, waarvan het resultaat voorgelegd zal worden aan de gemeenteraad 2022-2026. Deze zal vervolgens besluiten moeten nemen. Dat is volgens het college ook het moment om een besluit te nemen over de financiële middelen, inclusief de eerder opgelegde taakstelling.

Perspectief op woonwagengebeleid

In 1999 is de Woonwagewet ingetrokken en werd het woonwagengebeleid gedecentraliseerd. Met het intrekken van deze wet werd de 'normalisatie' van het huisvestingsbeleid voor woonwagengebouwen een feit. Inmiddels is van diverse kanten, onder meer door bewonersorganisaties, het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, het College voor de Rechten van de Mens en de Nationale Ombudsman, aangegeven dat het beleidskader dat ontwikkeld is bij de intrekking van de wet niet meer voldoet. Daarom heeft het Rijk in 2018 een nieuw beleidskader gemeentelijk woonwagenge- en standplaatsenbeleid vastgesteld met daarin een belangrijke rol voor de gemeente en een stevige positionering van de doelgroep in het proces. De wijze waarop we dit nieuwe beleidsveld aanvielen is conform de in de Transitievisie nagestreefde houding en attitude: samen met de doelgroep ontwikkelen van beleid en uitvoering, ingekaderd door de wettelijke eisen enerzijds en de bestuurlijke uitspraken (raadscommissie Wonen&Verkeer d.d. 15 maart 2021) anderzijds. Het betreft een nieuw gemeentelijk beleidsveld waarvoor capaciteit en specifieke kennis ontbreekt. De formatie zal op dit moment niet structureel uitgebreid worden, echter temporisering van huidige taken is nagenoeg onmogelijk, omdat ruimtelijke procedures aan wettelijke termijnen gebonden zijn. Om dat te voorkomen is het voorstel om gedurende de jaren 2022 en 2023 tijdelijk de formatie uit te breiden, in die periode de opgedane kennis in de staande formatie te verankeren, zodat vanaf 2024 de nieuwe taak in het reguliere takenpakket kan landen.

Perspectief op toerisme

Toerisme is essentieel voor de levensvatbaarheid van Vaals en kan gezien worden als een kapstok voor gemeentelijk beleid. De aantrekkingskracht van Vaals ligt met name in het landschap, de cultuur en de historie. De laatste jaren is een trend waarneembaar van toegenomen (verkeers-)drukke. Veel dagjesmensen die genieten van hetgeen Vaals te bieden heeft, maar tegelijkertijd een gevoel van overlast veroorzaken bij onze inwoners. Een juiste balans hierbij is noodzakelijk. Daarnaast moet voldoende ruimte blijven voor onze inwoners om het landschap op een verantwoorde wijze te beleven en van de schoonheid en karakteristieke elementen te genieten.

In het overdrachtsdocument richting gemeenteraad 2022-2026 zal een aanbeveling opgenomen worden om met dit dossier aan de slag te gaan.

Perspectief op evenementen

Evenementen die Vaals naar buiten toe beter op de kaart zetten en tevens ervoor zorgen dat de gemeenschap van Vaals meer bijeen gebracht wordt is hetgeen we nastreven. Samen met de Evenementen Advies Commissie wensen we, zeker zodra de huidige coronamaatregelen het toelaten, te investeren in spraakmakende evenementen. Vooralsnog wordt het huidige budget op niveau gehouden, waarbij al eerder besloten is dat voorstellen voor spraakmakende evenementen die het beschikbare budget overschrijden via een separaat voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd worden.

Perspectief op internationale kenniswerkers

Als grensgemeente, direct grenzend aan Aken, met een universitair ziekenhuis met een uitstekende reputatie, een aantal onderwijsinstellingen van wereldkwaliteit en een reeks daaraan gerelateerde, hoogwaardige bedrijven, moet Vaals inzetten op internationale kenniswerkers. Het strategisch belang voor Vaals ligt enerzijds bij de doelgroep jonge internationale kenniswerkers en anderzijds bij de doelgroep gearriveerde, kapitaalkrachtige internationale kenniswerkers. Het verschil tussen beide doelgroepen zit niet alleen in koopkracht, maar vooral ook in de plek waar ze werken, wonen en leven. De eerste groep proberen we te laten wonen én werken in Vaals, terwijl de tweede groep primair in Aken werkt (universiteiten, gerelateerde bedrijven) en in Vaals kan wonen. Het college zal deze insteek als leidraad nemen in haar contacten met de stad Aken, de RWTH en bestuurlijk overleg Charlemagne.

Perspectief op het gemeentehuis als 'huis van de gemeenschap'

De mogelijkheden om het gemeentehuis meer te benutten als 'huis van de gemeenschap' zullen pragmatisch bekeken worden, zonder dat daarvoor nu middelen in de begroting opgenomen worden. Daar waar we kansen zien, zullen we die zeker benutten.

Perspectief op communicatie

Communicatie is een veld dat permanent in beweging is. Gelet op de financiële situatie en de prioritering tijdens de discussies over de Perspectiefnota, kiest het college voor het handhaven van het huidige niveau, maar geen nieuwe kanalen op te pakken.

Perspectief op autonomie

Wij zijn overtuigd van de meerwaarde van een autonome gemeente Vaals. Maar dat heeft wel een prijs. De onlangs afgesloten reorganisatie heeft ervoor gezorgd dat nagenoeg alle bedrijfsonderdelen weer bij de tijd zijn. Daar waar dat nog niet het geval is, zoals bij DIV, leggen wij een voorstel aan de gemeenteraad voor. De reorganisatie is gericht op het stimuleren van innovatief, creatief en verantwoordelijkheid nemend gedrag. Maatwerk, nabijheid en integraliteit zijn daarbij de ijkpunten. Slotstuk vormt het in balans brengen van de waardering. Nieuwe functies, rollen en taken leiden ook tot nieuwe toetsing aan de waarderingsnorm.

Het afsluiten van een reorganisatie betekent niet dat daarmee de behoefte aan innovatie en doorontwikkeling op een lager pitje kan. Vanuit de decentralisatiegedachte legt de rijksoverheid steeds meer taken bij de gemeenten, als 'eerste overheid'. Jammer genoeg worden die extra taken niet allemaal gekoppeld aan meegeleverde budgetten, zodat we permanent moeten schuiven met ambities en prioriteiten. Daar waar dat niet (meer) kan, leggen we voorstellen aan de gemeenteraad voor. In deze begroting geldt dat bijvoorbeeld voor de energietransitie, woonwagengebeleid en handhaving.

Het herprioriteren van ambities is een noodzaak, gelet op de (nieuwe) wettelijke taken, het bestuurlijk ambitieniveau, de compacte ambtelijke organisatie en de beschikbare gelden. We moeten keuzes maken. Het college kiest ervoor om in te zetten op het hoogste kwaliteitsniveau daar waar we de meeste meerwaarde voor onze inwoners tot stand kunnen brengen, waarbij we accepteren dat andere dossiers minder aandacht en minder kwaliteit krijgen.

Een ander middel om de druk te spreiden is het zoeken naar samenwerkingsmogelijkheden. De gemeente Vaals participeert in meer dan 40 vormen van (regionale) samenwerking, variërend van zware gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen in uitvoeringsbedrijven, inkoop van diensten, tot kleine, nauwelijks geformaliseerde one-issue-samenwerkingen. Onlangs heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur een kritisch rapport uitgebracht over regionale samenwerking en regiovorming, waarin de geconstateerde aandachtspunten zich in wezen spiegelen aan de discussies die meermaals in de gemeenteraad gevoerd zijn: politiek-bestuurlijke legitimatie, financiële en beleidsmatige grip, samenhang tussen beleid lokaal en regio. Ook hierin zullen we keuzes moeten maken. Het College kiest ervoor om in te zetten op samenwerking daar waar het de leefwereld van onze inwoners minimaal raakt, waarbij we accepteren dat uniformering boven maatwerk gaat. Grote uitzondering op deze regel is de samenwerking in het sociaal domein, met name op zorg en participatie. Vanuit de inhoud willen we dit domein zo dicht mogelijk bij ons houden, maar deels wettelijk en deels vanwege onze geringe omvang, is dat niet mogelijk. Het is de afgelopen jaren gelukt om de samenwerking in het sociaal domein zodanig te

differentiëren dat wij maximale invloed hebben op de bepalende aspecten van het beleid en uitvoering en tegelijkertijd profiteren van de efficiency van een grotere schaal.

Perspectief op de toekomst

In 2022 spreken onze inwoners zich uit over de koers voor de toekomst. Terwijl we allemaal ervaren (hebben) hoe onvoorspelbaar die toekomst kan zijn. De doorwerking van de COVID-19-crisis op alle terreinen kunnen we nu nog niet overzien; de recente waterramp heeft ons nogmaals met de neus op de feiten gedrukt voor wat betreft samenhang tussen klimaatmaatregelen en onze eigen veiligheid; de gebeurtenissen in Afghanistan leggen direct een druk op onze opvangvoorzieningen en –regelingen. Dat wij deze landsgrensoverschrijdende en zelfs mondiale ontwikkelingen benoemen in een gemeentelijke beleidsbegroting is het onomstotelijke bewijs dat alles met alles samenhangt en zaken ver weg een directe invloed op ons hebben. En dan hebben we het nog niet over de onzekere uitkomst van het formatieproces in Den Haag. De onvoorspelbaarheid betekent ook dat we flexibel, niet-bureaucratisch en snel moeten kunnen inspelen op zaken die niemand bij het vaststellen van een begroting voorzien heeft. Juist onze geringe omvang, benaderbaarheid en nabijheid heeft ons tijdens de eerste weken van de covid-19-crisis een voorsprong gegeven op grotere organisaties in het samen met inwoners en ondernemers zoeken naar werkbare vormen en oplossingen. De ervaringen van het afgelopen anderhalf jaar, de inzet van vele inwoners bij de totstandkoming van de Transitievisie en de vele gesprekken die we op allerlei plekken met inwoners voeren, sterken het college in de overtuiging dat de gemeenschap en de gemeente Vaals ‘toekomstproof’ zijn richting 2030, mits er duidelijke keuzes gemaakt worden. Wij zijn ervan overtuigd dat de Beleidsbegroting 2022 daartoe een gedegen aanzet is en zien de discussie met uw raad verwachtingsvol tegemoet.

Programma Mens & Voorzieningen

Vaals bouwt aan een samenleving waarin iedereen op een prettige manier en naar eigen keuze zijn leven kan invullen. Een inclusieve samenleving, iedereen doet mee, iedereen doet ertoe. Vaals is een gemeenschap met een diversiteit aan unieke mensen. Een gemeenschap waarin de mens met zijn mogelijkheden en talenten centraal staat.

Meerjarige ambitie

Het meerjarig beleid wordt met name afgeleid uit het coalitieakkoord 2018 – 2022. Dit kent de volgende ambities:

- **Zorg en ondersteuning op maat en dicht bij huis:** Uitgaan van de leefwereld van de inwoner, kijken wat er nodig is om verder en mee te kunnen komen in de samenleving.
- **Verenigingen als machtige pilaar voor de leefbaarheid:** Herbezinning van het subsidiebeleid.
- **Leesbevordering ondersteunen:** Bibliotheekwerk borgen en ontwikkelingen op laaggeletterdheid.
- **Maatschappelijke accommodaties:** Zorgen dat de huisvesting toereikend en aan de maat is.
- **Versterken eigenheid van de kernen:** Aanpak en uitvoeringsafspraken die passen bij de kern.

Speerpunten jaarplan 2022

De ambities krijgen in 2022 onder meer invulling door te werken aan de volgende speerpunten.

WijVaals

WijVaals staat voor een integrale aanpak, voortgekomen uit de aanpak beweegmakelaar. Van zorgen vóór naar zorgen dát. Op die manier wordt maatwerk geboden en een optimale invulling gegeven aan de schaarste van middelen. We kunnen niet spreken van een volledig afgeronde transformatie maar de beweging is in gang gezet. Er is veel gebeurd.

WijVaals is ons start-en knooppunt. Binnen WijVaals komen alle domeinen samen; Wmo, Jeugdzorg, Participatie en onderwijs. Het komende jaar gaan we voorbereidingen treffen om net als mantelzorg ook het maatschappelijk werk te integreren binnen WijVaals. We zetten in op 'samen leren', van de inwoners, van onze partners en van elkaar om zo stappen te zetten naar een inclusieve samenleving.

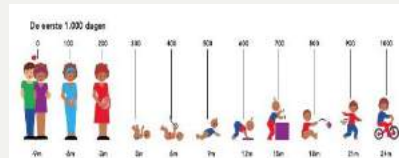
Eenzaamheid

Eenzaamheid heeft serieuze gevolgen voor de gezondheid, zowel mentaal als fysiek, maar ook voor participatie (meedoen). Eenzaamheid kan in 2 vormen worden ervaren: sociale eenzaamheid (een te klein netwerk om samen dingen te kunnen ondernemen of te weinig aanbod van activiteiten) of emotionele eenzaamheid (ondanks voldoende netwerkcontacten, je gevoelens of emoties niet kwijt kunnen bij anderen). Uit de resultaten van de GGD Gezondheidsmonitor 2020 blijkt dat in de gemeente Vaals bijna de helft van de volwassen inwoners eenzaam is: 48% van de 18-plussers. Bijna 14% van de 18-plussers voelt zich zeer eenzaam. In de Gezondheidsmonitor 2020 is ook gevraagd of de respondenten zich sociaal of emotioneel eenzaam voelen: ongeveer 31% van de 18-plussers in de gemeente Vaals voelt zich emotioneel eenzaam en 33% voelt zich sociaal eenzaam. Uit de wijkprofielen, die de GGD elke 4 jaar maakt n.a.v. de resultaten van de Gezondheidsmonitors, wordt duidelijk dat er een verschil is in eenzaamheidscijfers in de kern Vaals en de kernen Vijlen-Lemiers. De wijkprofielen van 2018 (gebaseerd op Gezondheidsmonitor 2016) laten zien dat eenzaamheid in kern Vaals bij 56% van de 18-jarigen voorkomt, terwijl dit in kern Vijlen-Lemiers 39% is. (bron: Gezondheidsmonitor 2020 GGD Zuid Limburg en wijkprofielen 2018, www.gezondheidsatlas.nl) In het voorjaar van 2021 heeft Vaals zich aangesloten bij het landelijke actieprogramma 'Eén tegen eenzaamheid'. In de komende periode wordt samen met de lokale en regionale coalitiepartners samengewerkt om te komen tot bewustwording, signalering (bv. via Meldpunt Eenzaamheid), netwerkversterking, uitbouwen van de coalities, activiteiten opstarten/faciliteren enz.

Kansrijke Start

Vaals sluit aan bij de pilot **Knooppunt Kansrijke Start**, waarbij de verbinding van het medisch en sociale domein rondom pre- en postnatale zorg voor kwetsbare zwangeren centraal staat. Hiermee worden risico's voor ouders en kinderen van -9 maanden tot 2 jaar (eerste 1000 dagen) verkleind en is de kans op een kansrijke start voor de meest kwetsbare gezinnen groter. Deze pilot haakt aan bij het landelijke programma Kansrijke Start en wordt gebruikt om knooppunten Kansrijke Start in heel Zuid-Limburg (en waarschijnlijk Nederland) uit te rollen. De pilot wordt gefinancierd door een subsidie van ZonMw en ondersteund door de GGD Zuid Limburg die ook de evaluatie en monitoring uitvoert d.m.v. een promotietraject.

Wmo en Jeugd

De **Wmo** kent de verplichting een meerjarig beleidsplan met een looptijd voor 4 jaar op te stellen. Voor de beleidsperiode tot en met 2022 is dit meerjarig beleid vastgelegd in de regionale toekomstagenda sociaal domein Maastricht-Heuvelland. In 2022 wordt dan ook een nieuw meerjarig beleidsplan opgesteld en ter besluitvorming voorgelegd. Daarnaast willen we in 2022 de verordeningen Wmo en **Jeugd** herzien, waarbij gestreefd wordt deze te integreren naar één verordening. Daarbij is de nieuwe werkwijze volgens het toegangsmodel WijVaals leidend. De verordening wordt niet meer geschreven vanuit het oogpunt 'waar heb je recht op?', maar de vraag 'wat is nodig?' staat centraal en willen we de verordening opstellen rondom de principes van "de omgekeerde toets". De omgekeerde toets geeft onze inwoners een oplossing op maat. Deze manier van denken sluit naadloos aan bij de nieuwe manier van werken middels het toegangsmodel WijVaals.

We stellen ons eerst en vooral de vraag "Wat vinden we belangrijk voor onze inwoners?". Dit principe staat centraal in de omgekeerde verordening volgens de omgekeerde toets. Een zogenoemde omgekeerde verordening leidt er toe dat deze makkelijker leesbaar wordt, domeinoverstijgend werkt en consulenten hierdoor het brede plaatje beter voor ogen hebben.

Kortom, een integrale verordening Wmo en Jeugd volgens het principe van de omgekeerde toets brengt ons daadwerkelijk dichterbij onze burger. Inmiddels is een interne projectgroep opgezet die aan de slag gaat met de herijking van de verordeningen. Gedurende het proces worden hier ook professionals en vanzelfsprekend de inwoners (middels de adviesraad Sociaal Domein) bij betrokken. Gestreefd wordt de nieuwe verordening per 1 januari 2023 in werking te laten treden, besluitvorming door de raad vindt dan ook uiterlijk in december 2022 plaats.

Plan Zicht op Thuis

Met het plan **Zicht op Thuis** geven we richting aan het organiseren van een passend thuis voor kwetsbare mensen uit Maastricht en Heuvelland die een beroep moeten doen op de Maatschappelijke Opvang of Beschermd Wonen. Dit taakgebied uit de Wmo kent nu een centrumgemeenteconstructie waarbij de gemeente Maastricht voor onze regio als centrumgemeente is aangewezen door het Rijk. Uitgangspunt hiervan is om opvang steeds meer lokaal in de eigen woonomgeving te laten plaatsvinden. Het in 2018 vastgestelde Regioplan Beschermd Thuis 2020 is nog steeds actueel, echter hebben een aantal belangrijke ontwikkelingen (zie raadsinformatiebrief dd 29.06.2021) gezorgd voor vertraging in het uitrollen van de plannen. In 2022 zullen de voorbereidingen met behulp van een regionale werkgroep worden opgestart, om vanaf 2023 de gefaseerde decentralisatie (budgetten en verantwoordelijkheden) vorm te geven.

Vrijwillige inzet

In april 2021 is door de raad het actieplan **vrijwillige inzet** vastgesteld. Dit plan bevat de formeel beschreven visie, aanpak, verbinding en doorontwikkeling van de vrijwillige inzet in de gemeente Vaals.

Vrijwillige inzet voor en door mensen is een essentieel onderdeel van de aanpak in het sociaal domein en draagt in belangrijke mate bij aan de doelstelling van het vergroten/behouden van de

zelfstandigheid/participatie. Vrijwillige inzet is daarbij zowel doel én

middel: omdat (kwetsbare) inwoners vaak meer gaan participeren als ze actief worden als vrijwilliger - vanuit de rol als gever. Dit heeft positieve effecten op o.a. zelfstandigheid, gezondheid en welzijn.

Concreet wordt de komende tijd gefocust op de volgende activiteiten:

- verenigingen → doorgaan met ingezette ontwikkeling om met verenigingen in gesprek te zijn over ondersteuning, ontwikkeling, verbinding, oppakken van kansen en knelpunten en met de bestaande facilitering zoals subsidiebeleid, vrijwilligersverzekering, verenigingsavonden, enz. Hierdoor kunnen verenigingen hun vrijwilligers ook beter ondersteunen.
- WijVaals → Vrijwillige inzet wordt nog meer een essentieel onderdeel van WijVaals. Nog meer gebruik maken van vrijwillige inzet betekent meer inwoners die elkaar kennen en ondersteunen en betekent dat in veel situaties minder, lichter of geen professionele ondersteuning nodig is.
- WeHelpen → stimuleren vrijwillige inzet tussen inwoners zelf. Verder is dit ook een platform voor vrijwillige en professionele organisaties om vrijwilligers/maatjes te vinden voor cliënten en besturen etc. Meer wordt ingezet op offline mogelijkheden voor PR en communicatie en werving.
- Vaals Helpt → uitbreiding dienstenaanbod en doorontwikkeling Werkplaats Financien, ondersteuning voor vrijwilligers Vaals Helpt.

Onderwijs en taalachterstanden

Gemeenten hebben een wettelijke taak op het gebied van het verkleinen van onderwijsachterstanden (onderwijsachterstandenbeleid).

Onderwijsachterstanden hebben langdurige gevolgen op zelfredzaamheid en zelfstandigheid later in het leven. Onderzoek laat zien dat extra ondersteuning nodig is voor leerlingen met een onderwijsachterstand, zowel op school als in de thuisomgeving om hun talenten en kansen te benutten. De gemeente Vaals ziet het onderwijs dan ook als vierde pijler in het sociaal domein. In de uitvoering werken we langs 6 actielijnen samen met kindpartners om ambities op het gebied van het verminderen van onderwijsachterstanden en het vergroten van gelijke kansen te realiseren:

- investeren in het jonge kind
- met korte samenwerkingslijnen het kind snel in beeld brengen
- een doorgaande lijn van voorschool naar vroegschool, van primair naar voortgezet onderwijs
- ouderbetrokkenheid
- naschoolse voorzieningen
- taalachterstanden verminderen

Gemeenten ontvangen een budget (€ 66.000) voor hun rol in de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs voor de periode tot en met schooljaar 2022 – 2023. Met dit extra geld kan de gemeente in samenwerking met alle betrokken partijen activiteiten aanbieden om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak aanvullend te stimuleren. Deze inzet is aanvullend op de programma's van de scholen. In de schooljaren 2021 – 2022 en 2022 – 2023 ontvangen schoolbesturen extra middelen waarmee ze leerlingen en leraren kunnen helpen vertraging door corona in te lopen. De scholen maken hiervoor een eigen plan.

Jeugdhulp

Zowel landelijk als ook in Vaals lopen de aantallen en kosten inzake **jeugdhulp** op, ook al gaat de stijging in Vaals minder hard dan in de ons omringende gemeenten. Het is zaak om meer grip en sturing hierop te krijgen. Dit vraagt om massieve inzet op de transformatie-opgaven in de jeugdzorg om deze trend te keren. Onvoldoende inzet hierop zal onvermijdelijk leiden tot verder stijgende kosten om de jeugdhulp overeind te houden.

In 2022 zijn extra rijksmiddelen beschikbaar voor jeugdhulp. Deze worden deels ingezet voor de dekking van de oplopende kosten en deels voor de uitvoering van een plan dat stevig inzet op deze transformatie om de stijgende trend om te buigen. Basis hiervoor vormen de basistaken toegang jeugdhulp, die we een kwalitatieve en kwantitatieve impuls geven.

We zetten in op:

1. Triage → door een gerichte aanpak in de toegang gaan we meer sturen op: waar is nu echt jeugdhulp voor nodig en welke vragen kunnen (deels of volledig) op een andere, lichtere manier even goed worden opgelost. Dit vraagt om een goede triage, om goede verbinding met deze voorliggende voorzieningen en vraagt om goede toerusting van onze medewerkers. Het kost meer tijd (meer gesprekken, meer presentie in de samenleving en op vindplekken) daar waar de capaciteit al onder druk staat door de toegenomen vraag.
2. Voorliggende voorzieningen → voorliggende voorzieningen kunnen ingezet worden ter voorkoming van een zwaardere hulpvraag en als vervanging voor een maatwerkvoorziening. Welke voorzieningen ontwikkeld worden, wordt ingegeven door een data-analyse.
3. Ketensamenwerking, regievoering (casus, aanbieder, alternatieve route) → ervaringen in den lande leren dat hier capaciteit voor vrijspelen zichzelf terugbetaalt in de zin van meer passende inzet van hulp en lagere kosten. Ook op deze punten kunnen we meer sturen op de zo gewenste transformatie.

Vanaf 2022 treedt de wijziging woonplaatsbeginsel in werking binnen de jeugdwet. Het woonplaatsbeginsel regelt welke gemeente (financieel) verantwoordelijk wordt voor hulp aan jeugdigen. Het huidige woonplaatsbeginsel is gebaseerd op de woonplaats van de gezagsdrager van een jeugdige. Het nieuwe woonplaatsbeginsel gaat uit van de woonplaats waar de jeugdige staat ingeschreven op het moment van de hulpvraag. Het doel van de wetswijziging vanuit het perspectief van de rijksoverheid is het verminderen van administratieve lasten, het sneller kunnen leveren van zorg en ondersteuning aan jeugdigen en het versterken van preventie. De vereenvoudiging zit erin dat slechts de feitelijke woonplaats op het moment van de hulpvraag hoeft te worden bepaald, en geen uitzoekwerk meer nodig is voor het gezag en de bijbehorende discussies tussen gemeenten die dit tot gevolg heeft.

Inburgering

De nieuwe inburgeringswet gaat op 1 januari 2022 in. Doel is dat de snelste weg wordt ingezet voor inburgeraars om mee te doen in de maatschappij, de Nederlandse taal te leren en een baan te vinden. De **inburgering** krijgt hiermee ook een duidelijk maatschappelijk doel, namelijk dat alle inburgeringsplichtigen in staat worden gesteld om zo snel mogelijk te participeren, liefst via betaald werk. Het stelsel zet daarbij in op een doorlopende lijn vanuit de opvang vanaf dag één waarbij snelheid en maatwerk kernpunten zijn.

In de begroting zijn kosten (€ 126.000) opgenomen voor de verschillende onderdelen van de inburgeringswet:

- de uitvoeringskosten van de brede inburgeringsintake, het opstellen en bewaken van de voortgang van het persoonlijk inburgeringsplan;
- de kosten voor de inburgeringsprogramma's;
- de kosten voor de maatschappelijke begeleiding en het participatieverklaringstraject;
- de kosten voor het financieel ontzorgen van inburgeraars, zodat zij een snelle start kunnen maken met hun inburgering.

Programma Wonen & Verkeer

Het doel van het beleidsprogramma Wonen & Verkeer is het zodanig inrichten, reguleren en stimuleren van de leef- en woonomgeving dat mensen zich er prettig en thuis in voelen. Daarbij proberen we het individuele belang, het groepsbelang én algemeen belang zo optimaal mogelijk met elkaar in evenwicht te brengen. Die afweging kun je als gemeente niet alleen maken, maar moet je samen met belanghebbenden maken. In veel gevallen is sprake van gedeeld eigenaarschap en gedeelde verantwoordelijkheid. Daarbij sluiten we nauw aan bij het participatiefundament dat onder de Transitievisie Vaals Verbind(t) ligt.

Meerjarige ambitie

Het coalitieakkoord 2018 – 2022 kent de volgende ambities:

- **Meer doorstromen op de woningmarkt:** perspectief bieden voor het behoud en aantrekken van jongeren en starters, levensloopbestendige woningen voor ouderen.
- **Kwalitatieve verbetering openbare ruimte:** de algemene begaanbaarheid van trottoirs en paden alsook de toegankelijkheid voor mindervaliden dient verbeterd te worden. Idem de kwaliteit en kwantiteit van het openbaar groen.
- **Omgevingswet – landschap:** de kaders van de nieuwe Omgevingswet richten op het intact houden van het 5-sterren landschap.
- **Verkeerscirculatie in het teken van leefbaarheid:** ingrepen middels verkeersmaatregelen behoeven extra expertise maar zeker ook afstemming met de samenleving. De leefbaarheid en gezondheid staan voorop.
- **Betere bereikbaarheid:** enerzijds dient de toenemende druk op het buitengebied aangepakt te worden, anderzijds de beperkte verbindingen in het openbaar vervoer.
- **Helderheid in parkeerbeleid:** parkeerbeleid gericht op het ordenen, geen winstbejag. We streven naar duidelijkheid en daarbij hoort ook een adequate handhaving.

De onderstaande beleids-speerpunten zijn voor een belangrijk deel echter ook gebaseerd op de beleidsmatige en vooral financiële beschouwing zoals in het begin van de beleidsbegroting aangegeven.

Speerpunten jaarplan 2022

De ambities krijgen in 2022 onder meer invulling door te werken aan de volgende speerpunten.

Beheer openbare ruimte

In 2022 zal de focus komen te liggen op algemene upgradage van de **openbare ruimte**. Dat doen we op basis van de prioriteitstelling binnen het IBOR. Maar ook door het organiseren van straathoekbijeenkomsten waar inwoners met suggesties, vragen en opmerkingen over de eigen leefomgeving terecht kunnen. Tot slot ruimen we een belangrijke plaats in voor het afhandelen van klachten en meldingen. De gemeenteraad wordt 2 keer per jaar over de voortgang geïnformeerd via factsheets.

Nog in 2021 start het grote wegenonderhoud, welke is vastgelegd voor 4 jaren. Hier zal een merkbare kwaliteitsslag in plaatsvinden. Uiterlijk begin 2022 zal tevens een nieuw beleids-/beheersplan openbare verlichting worden opgeleverd. Afhankelijk van de keuzes die daarin gemaakt worden, zullen financiële consequenties in beeld worden gebracht en middels een begrotingswijziging ter besluitvorming worden voorgelegd. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de omvang van de 'voorziening openbare verlichting'.

In het kader van verkeersveiligheid is een concept risicogestuurd verkeersveiligheidsplan opgesteld, welke gezien kan worden als een verkeersbeleidsplan 2030. Vanuit het concept worden de risicovolle thema's voor Vaals geïnventariseerd en gekwantificeerd, waar een uitvoeringsagenda aan wordt gekoppeld. Van daaruit volgen mogelijke infrastructurele aanpassingen met mogelijke additionele kosten, die terzijner tijd middels een begrotingswijziging ter besluitvorming wordt voorgelegd.

In 2022 staat de reconstructie van de Sint Martinusstraat in Vijlen op de agenda. Ondanks het feit dat in de oorspronkelijke planopzet geen rekening gehouden is met de aanleg van een hemelwaterriool, gaan we, mede met de ervaring van de recente wateroverlast in het achterhoofd, onderzoeken of een en ander binnen het beschikbare krediet weg te zetten is.

De in juni 2021 aangenomen motie omtrent een veilige inrichting van de Vijlenberg/Mamelisserweg is momenteel in uitvoering. Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek en de daaruit voortvloeiende maatregelen, ontstaat mogelijk een forse financiële claim op de algemene middelen.

Omgevingswet

Fase 1 van het opstellen van een omgevingsvisie in het kader van de **Omgevingswet**, die inmiddels is uitgesteld tot 1 juli 2022, is afgerond door vaststelling van de bouwstenennotitie door de drie Lijn 50-gemeenten. Deze notitie is vervolgens uitgangspunt voor fase 2, waarmee reeds een start is gemaakt. Ook in fase 2 gaan we de dialoog aan tussen inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties op basis van de vastgestelde bouwstenennotitie. Tevens worden in fase 2 keuzes gemaakt. Waar liggen de raakvlakken? Wat zijn de verbindende onderwerpen of thema's en waar is sprake van 'couleur locale'? Waar liggen de prioriteiten? Bovenal, hoe kunnen inwoners, bedrijven en overheid gezamenlijk zorg dragen voor een gezonde, veilige en fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit? Gestreefd wordt naar besluitvorming over de omgevingsvisie in de Lijn 50-raden in het najaar van 2022 (dient uiterlijk vóór 2024 vastgesteld te zijn).

De huidige welstands- en monumentencommissie wordt vervangen door een gemeentelijke adviescommissie voor de Lijn 50-gemeenten en Valkenburg a/d Geul. Het instellen hiervan is verplicht voor monumenten, maar deze commissie kan meerdere taken uitvoeren, zoals advisering op het gebied van welstand en stedenbouwkunde.

De Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) wordt gelijktijdig met de omgevingswet ingevoerd, en reorganiseert het proces van bouwtoezicht zodanig dat deze taak bij de initiatiefnemer en marktpartijen komt te liggen. Dit kan leiden tot financiële en capaciteitseffecten. Op de schaal van Limburg participeert de gemeente Vaals in het WKB-netwerk, samen met Bouwend Nederland en de VNG om projecten aan te dragen als proefproject conform de nieuwe WKB.

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en WKB moeten ook nog de legesverordening, nadeelcompensatieverordening, planschadeverordening en het participatiebeleid door de raad te worden vastgesteld. De voorbereidingen hiertoe zijn reeds getroffen.

Duurzaamheid

De vaststelling van de **Regionale Energie Strategie (RES) 1.0** betekent dat de ambitie bekend is: maak gebruik van zon op daken in de bebouwde omgeving. Uiterlijk begin 2022 zal middels een voorstel aan de raad de RES 1.0 vertaald worden in activiteiten en maatregelen hoe de ambitie gerealiseerd kan worden. Daarbij kan gedacht worden aan financiële stimuleringsmaatregelen, deregulering waardoor inwoners meer mogelijkheden krijgen om zon op daken te realiseren, gemeentelijk voorbeeldgedrag, e.d. Daarnaast zal 2022 in het teken staan van het voorbereiden van de RES 2.0. Elke twee jaren wordt geëvalueerd wat bereikt is in de afgelopen jaren en kunnen nieuwe technische ontwikkelingen worden meegenomen in de eventuele koerswijziging. In de aanloop naar RES 2.0 verschijnt een landschapsstudie waarin het spanningsveld tussen de diverse belangen, zoals nationaal landschap, grootschalige zonneweides, toeristisch profiel en windmolens beschreven en geprioriteerd zal worden.

Uiterlijk begin 2022 zal ook een raadsvoorstel c.q. uitvoeringsprogramma **hittestress** (niet te warm krijgen) worden voorgelegd. Uit onderzoek blijkt dat het sterftepercentage onder met name oudere inwoners bij hogere temperaturen hoger is en sociale veiligheidsproblematieken toenemen. Het is dus zaak om de oppervlaktetemperatuur te laten dalen middels meer groen, minder stenen, minder asfalt, meer water bufferen, e.d. Hiertoe zal met name de nadruk komen te liggen op een gedragsverandering bij inwoners, waarbij vooralsnog eerder sprake zal zijn van stimulering (zoals bijvoorbeeld subsidies voor afwatering en buffering van regenwater) dan repressie (zoals bijvoorbeeld een tegeltaks). Ook de gemeente dient bij bijvoorbeeld reconstructies na te denken over het voorkomen van hitte.

De **transitievisie warmte** (niet te koud krijgen) moet in 2021 vastgesteld worden, waarmee 2022 en de komende jaren vooral in het teken zullen staan van uitvoering. Dit zal in de vorm van pilots geschieden, waarbij de nadruk komt te liggen op enerzijds isoleren (wat warm is blijft binnen) en anderzijds investeren in alternatieve energie-opwek. Berekeningen laten zien dat het aanpassen aan de Transitievisie Warmte van een gemiddelde woning in Vaals circa € 18.000 kost. Voor wat betreft sociale huur werken we op dit punt nauw samen met Krijtland Wonen. Voor wat betreft particuliere woningen zal een substantieel deel van de kosten uiteindelijk bij de huiseigenaar terecht komen.

Nog eind 2021 zal een kadernotitie laadinfrastructuur **e-mobiliteit** worden aangeboden aan de raad. Middels die notitie stelt de raad kaders aan het nog op te stellen beleid en uitvoeringsprogramma. Het

uitvoeringsprogramma geeft de route en de middelen om aan de uiteindelijke landelijke taakstelling van één laadpaal per 5 elektrische auto's te kunnen voldoen. Omdat het aantal elektrische auto's flink stijgt, is sprake van een sneeuwbaaleffect: des te meer laadpalen beschikbaar zijn in de gemeente, des te sneller mensen geneigd zijn over te stappen naar een elektrische auto.

Het programma ten aanzien van het Deltaplan, waartoe de raad in 2019 heeft besloten, liep t/m 2021. De afronding loopt door. De gesprekken met verschillende partijen hebben veel tijd gekost. Realisatie van het raadsbesluit uit 2019 loopt door in 2022. Wat we van plan waren, blijkt als noodmaatregel te werken. Dit gaan we nu structureel maken, waterbuffering verzamelen en fasegewijs afvoeren.

Strategische bouwlocaties

Voor wat betreft het **Hekkert-terrein** heeft de Duitse projectontwikkelaar laten weten af te zien van ontwikkeling studentenhuysvesting, als gevolg van het gestegen risico als gevolg van COVID-19. Dit geeft de mogelijkheid om de ontwikkelingsopgave aldaar te herzien. Afhankelijk van de nog te bepalen toekomstige ontwikkeling dient de boekwaarde afgewaardeerd te worden.

De resterende smalle strook in het **Von Clermontpark** wordt middels een verkoopovereenkomst met Landy Vastgoedontwikkeling vervreemd. Deze partij wenst 2 blokken met in totaal 44 appartementen te realiseren in het particuliere koop-/ en huursegment en daarnaast nog minimaal een tiental grondgebonden woningen. Het jaar 2022 staat met name in het teken van de bestemmingsplan- en omgevingsplanprocedure. Afhankelijk van bezwaren kan in het voorjaar van 2023 gestart worden, waarbij de oplevering in het voorjaar van 2024 kan plaatsvinden.

In het **Selzerbeekgebied** heeft een projectontwikkelaar een particulier terrein aangekocht. Hier wenst deze ontwikkelaar een 400-tal units voor studenten en young-professionals te realiseren. Nog in 2021 zal de bestemmingsplan- en omgevingsplanprocedure gestart worden, met een verwachte doorlooptijd tot eind 2022. Verwacht wordt dat in het voorjaar van 2023 gestart kan worden met de bouw, oplevering is gepland voor medio 2024.

Het project in de Lindenstraat, de **Pastoerswei**, loopt zoals het moet lopen. In een uitgebreid doorlopen participatietraject en omgevingsdialoog zijn de op dat moment gerezen bezwaren van omwonenden nagenoeg allemaal weggenomen. Verwacht wordt dat medio 2022 gestart kan worden met de realisatie en verkoop van de woningen. De oplevering is gepland voor het voorjaar van 2023.

Het realiseren van 34 huurappartementen in de sociale sector op de **voormalige Esso-locatie** loopt vertraging op, door een verplicht uit te voeren onderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet naar mogelijke aanwezigheid van beschermde diersoorten (vleermuizen, marters, etc.). De sloop zal naar verwachting pas plaatsvinden na de zomer van 2022. In de tussentijd zal de bestemmingsplan- en omgevingsplanprocedure doorlopen worden, met een doorlooptijd tot het najaar van 2022. Verwacht moment van oplevering is najaar 2023.

Op basis van een gehouden informatiebijeenkomst in Vijlen ten aanzien van **woningbouwproject Vijlen Zuid-Oost fase 3** kan gesteld worden dat de belangstelling en interesse enorm is. Projectontwikkelaar VOC zal nog in 2021 met de gemeente overeenstemming proberen te vinden over verkoop van de grond, waarna gestart kan worden met de omgevingsdialoog en de bestemmingsplanprocedure. Verwacht wordt dat dit proces doorloopt tot medio 2022, zodat in het najaar van 2022 gestart zou kunnen worden met de realisatie. Oplevering is voorzien voor het najaar van 2023. De projectontwikkelaar heeft tijdens de informatiebijeenkomst de behoeften geïnventariseerd, waardoor op dit moment nog niet duidelijk is waar het plan uit zal bestaan. Waarschijnlijk zullen tussen de 20 en 25 woningen gebouwd worden.

Programma Werk & Economie

Centraal in dit programma staat het stimuleren van de lokale en (eu)regionale economie, waarbij het toerisme en het “funshoppin”, de belangrijkste lokale pijlers zijn. Het historische centrum c.q. Koningin Julianaplein heeft, onder andere door de terugkeer van de markt en de diverse evenementen en activiteiten, een voorbeeld gegeven van de beleving die ons structureel voor ogen staat. Een duurzame aanpak hiervan moet tot stand komen via het plan ‘stads promotie Vaals’. Ook de ontwikkeling van het Drielandenpunt en het buitengebied blijven de komende jaren de nodige aandacht krijgen.

De grensligging biedt veel perspectief, zowel voor het ondernemerschap als ook voor onze werkgelegenheid. Er wordt zeer actief gewerkt aan het zo optimaal mogelijk benutten van die kansen. De toestroom van de vele studenten en de huisvesting van start-ups biedt in dit kader zeker mogelijkheden. In samenwerking met ketenpartners zoals Podium24, de sociale dienst Maastricht-Heuvelland en Hallo Collega, wordt actief gewerkt aan het begeleiden van mensen naar werk in Zuid-Limburg, maar zeker ook over de grens. En daar waar arbeidsmogelijkheden (tijdelijk) ontoereikend zijn wordt het accent gelegd op maatschappelijke participatie van mensen die zonder werk zitten.

Meerjarige ambitie

Het meerjarig beleid wordt met name afgeleid uit het Coalitieakkoord 2018 – 2022. Dit kent de volgende ambities:

- **Groot belang hechten aan toerisme:** iconen fraaie kernen, historisch centrum, Drielandenpunt en buitengebied versterken als onderscheidend vermogen.
- **Verbinding Drielandenpunt en historische kern:** kwalitatieve opwaardering Drielandenpunt met duurzame verbinding naar het centrum.
- **Invulling leefbaarheid Koningin Julianaplein:** sterke morele plicht om de commerciële plint gevuld te krijgen.
- **Aantrekken van evenementen:** passend bij de maat en schaal van Vaals, met name op het gebied van kunst en cultuur.
- **Openbare vervoersvoorzieningen voor toerist en inwoner:** door gebruik te maken van de grote hoeveelheid toeristen in het gebied Lijn 50 proberen we vervoersvoorzieningen tot stand te brengen die zowel voor de bezoeker als de inwoner een meerwaarde betekenen.
- **Duurzame gemeente:** onderzoeken in hoeverre we in onze eigen energie kunnen voorzien, mede door aan te sluiten bij reeds bestaande initiatieven. Nadrukkelijk onder de aandacht brengen van duurzaamheidsregelingen voor inwoners.

De onlangs door de raad omarmde nieuwe strategische visie is ontwikkeld om aan te sluiten bij de transitie van de samenleving (zie inleiding beleidsbegroting). De nieuwe positie/rol van de gemeente richt zich daarbij op het mogelijk maken van initiatief uit de samenleving en op het verbinden van en met de samenleving. Inhoudelijk wordt gekoerst op onderscheidend vermogen, eigen cultuur en kwaliteit. Evenementen worden als zeer belangrijk genoemd, zowel grootschalige (internationale) evenementen welke Vaals beter op de kaart zetten en bezoekers aantrekken, maar zeker ook kleinschalige lokale evenementen, gebaseerd op eigen initiatief en eigen cultuur, ter versterking van de lokale trots.

Speerpunten jaarplan 2022

De ambities krijgen in 2022 onder meer invulling door te werken aan de volgende speerpunten.

Commerciële plint Koningin Julianaplein

De invulling van de **commerciële plint van het Koningin Julianaplein** is medio 2021 weer een stap concreter geworden. Nadat de eigendom van de plint is overgenomen door Synchron BV (voorheen Jongen BV), heeft de initiatiefnemer, tevens eigenaar, gevraagd om een aantal beleidswijzigingen (zoals terrassenbeleid, parkeernorm) (te besluiten door de raad) en een aantal bestemmingswijzigingen (te besluiten door het college) door te voeren. Op grond daarvan kan, na het toekennen van de omgevingsvergunning, de ontwikkeling ook echt van start kan gaan.

Armoede en Kansrijke start

Duurzaam **armoede** aanpakken gebeurt binnen meerdere beleidsterreinen, zoals gezondheid, onderwijs, participatie. Armoedebestrijding bestaat voor een groot deel uit ondersteuningsregelingen, waarvan bekendheid en gebruik nog verbeterd kunnen worden. Door de financiële situatie altijd te betrekken bij contacten tussen gemeente/WijVaals en inwoners, wordt de mogelijkheid voor preventie en vroegsignalering van financiële risico's /problemen vergroot.

Participatiewet

De dalende trend van het cliëntenbestand **Participatiewet** is helaas door COVID-19 omgezet in een gestage stijging. Sinds begin 2021 wordt door Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH) gewerkt met data-analyse. Uit de eerste ontvangen bestandsanalyse blijkt dat 1 op de 5 instromers door verhuizing uit een andere gemeente wordt veroorzaakt. Tevens blijkt uit de analyse dat een groot deel van de mensen in het 'granieten bestand' geen startkwalificatie hebben. Hierbij dient opgemerkt te worden dat nog niet van alle cliënten deze gegevens zijn ingevoerd, dit kan dus een vertekend beeld geven.

Als gevolg van COVID-19 zijn meer mensen werkloos geworden. Deze mensen ontvangen nu nog een WW-uitkering, maar zullen uiteindelijk instromen in de bijstand (winstwaarschuwing) als deze mensen geen andere baan hebben gevonden. Het probleem wordt landelijk erkend, mede daardoor ontvangen gemeenten tijdelijk extra middelen om te investeren in re-integratie om mensen zoveel mogelijk van werk naar werk te begeleiden.

Toerisme en economie

Op basis van de regionale visie vrijetijdseconomie zal een gemeentelijk lokaal beleid **toerisme en economie** vormgegeven gaan worden. Onder andere met behulp van de pijlers bouwstenennotitie Omgevingswet, uitvoeringsagenda Regionale Visie Vrijetijdseconomie en raadsbesluit Verantwoord op Weg zal dit lokale beleid gestalte krijgen. In Lijn 50-verband is bepaald dat het landschap centraal staat en wordt gekeken naar het spanningsveld tussen leefbaarheid versus economisch belang. Het project Verantwoord op Weg leunt op 4 pijlers: gedrag en communicatie, handhaving, fysieke maatregelen en beleid. De pilots die reeds in 2021 zijn gestart (waaronder geslotenverklaring motoren op de Epennerbaan in het weekend) hebben meerdere doelen: toetsen of de maatregelen het gewenste effect hebben, laten zien dat we iets doen met de aangedragen kritiek en een signaal afgeven richting bezoekers van het Heuvelland. Begin 2022 zal de eindevaluatie volgen van de pilots, waarover de gemeenteraad geïnformeerd zal worden. Het oppakken van de evaluatie met de omgeving kost tijd. Het restant van het beschikbaar gestelde budget ad € 104.250 via het raadsbesluit van juli 2021 zal in 2022 ingezet worden om de daaraan gekoppelde maatregelen uit te voeren.

Om de 4 pijlers concreet te maken is een uitvoeringsagenda opgesteld, die nog niet volledig is. Samen met belanghebbende partners gaan we de komende periode bekijken en inventariseren welke projecten we nog kunnen uitvoeren. Het betreft dan ook een dynamisch document, welke in samenspraak met de partners en andere belanghebbenden aangevuld of gewijzigd kan worden.

Evenementen

Vanuit de beleidsnota Stadspromotie/**Evenementen** wordt gewerkt aan de promotie van de gemeente/gemeenschap Vaals.

Hiertoe behoren evenementen die Vaals naar buiten toe beter op de kaart zetten, maar vooral ook evenementen om juist de gemeenschap van Vaals meer bijeen te brengen; verbinden is immers een van vier V's waarop het nieuwe beleid gebaseerd is. Naast evenementen horen daar ook aspecten als promotie e.d. bij. Ruimte bieden voor het komen tot initiatief vanuit een beleid dat niet in beton is gegoten maar vanuit lerend vermogen steeds wordt doorontwikkeld. Een belangrijke rol in het actuele beleid is weggelegd voor de Evenementen Advies Commissie (EAC). Deze commissie is medio 2020 benoemd en heeft een belangrijke taak: adviseren over subsidieaanvragen van initiatiefnemers die bereid zijn tijd, energie en geld te investeren in de promotie, versterking van de beleving van de gemeente Vaals.

Door de COVID-19-crisis is de ruimte voor het organiseren van evenementen heel beperkt geweest. In 2021 hadden we op een beter jaar gehoopt voor de stadspromotie en evenementen van en voor de gemeente Vaals met daarin de belangrijke en actieve rol van de adviescommissie.

Vooralsnog is het jaarlijks budget gehandhaafd op € 25.000, gelet op de financiële positie van de gemeente. Als er echter spraakmakende evenementen gerealiseerd kunnen worden die niet in dit budget passen, zal dit via raadsvoorstellen voorgelegd worden aan de raad.

Programma Bestuur & Dienstverlening

Het lokale bestuur (en organisatie) kan van grote meerwaarde zijn als er gedacht en gehandeld wordt vanuit de nabijheid bij mensen en de kennis van de context waarin ze leven.

Lokale regie staat in zaken die er voor onze inwoners toe doen voorop. Samenwerking is nodig om krachten te bundelen, waardoor meer strategische daadkracht maar ook specialistische kennis kan worden gecreëerd. Een goed netwerk is daarbij van belang, zowel in de regio Maastricht – Heuvelland maar zeker ook in de regio Aken. Net als goede verbindingen met onze inwoners.

Onderscheidend vermogen willen we tonen in de kwaliteit van dienstverlening naar onze inwoners, waarbij we zo dicht mogelijk bij de inwoners maatwerk willen leveren. Maar ook door inwoners te betrekken bij plan- en besluitvorming middels een op maat gesneden burgerparticipatie.

Meerjarige ambitie

Het meerjarig beleid wordt met name afgeleid uit het coalitieakkoord 2018 - 2022. Dit kent de volgende ambities:

- **Behoud van zelfstandigheid:** zolang de aan inwoners geboden kwaliteit van dienstverlening aan de maat is. Die zelfstandigheid wordt geborgd door samenwerking met omliggende gemeenten.
- **Kwaliteit van dienstverlening en communicatie:** onderscheidend zijn voor en met onze inwoners, waarbij we de inwoner in zijn (vaak complexe) omgeving centraal stellen. Inspelen op vragen en behoeften vanuit die context is uitgangspunt van ons handelen. Als het nodig en mogelijk is worden procedures en regels losgelaten in het belang van de inwoners.
- **Gezamenlijk kompas bepalen:** in nauwe samenspraak met de samenleving de nieuwe bestuurlijke koers voor Vaals bepalen.
- **Vernieuwend besturen:** de gemeenteraad wenst meer ruimte te geven aan de dialoog met de samenleving en uitnodigende participatie in een vroegtijdig stadium. Open, transparant, vriendelijk en beleefd zijn de kernwoorden voor de nieuwe bestuursstijl.
- **Actieve burgerparticipatie:** onderzoeken hoe de burgerparticipatie voor de verschillende kernen Vaals, Vijlen en Lemiers vorm gegeven kan worden.
- **Veilige leefomgeving:** sterk op inzetten. Ook bij grensoverschrijdende thema's wensen wij alert de ontwikkelingen op dit gebied te volgen.
- **Stabiele financiële positie:** waarbij gestreefd wordt naar een gematigde ontwikkeling van de belastingdruk. Het principe van de vervuiler betaalt blijft overeind. Geen structurele uitgaven als daar geen structurele dekkingsmiddelen tegenover staan.

In de onlangs door de raad omarmde transitievisie wordt gesproken over het ontbreken van verbindingen met en tussen omliggende gemeenten en het belang van regionale samenwerking. De gemeente Vaals erkent dat samenwerking een belangrijke voorwaarde is om de zelfstandigheid te kunnen borgen. Maar niet alleen als overlevingsbasis, ook als mogelijkheid om meer slagkracht dan wel meer kwaliteit/efficiency te kunnen realiseren.

Speerpunten jaarplan 2022

De ambities krijgen in 2022 onder meer invulling door te werken aan de volgende speerpunten.

Samenwerking

Het beleid ten aanzien van het thema **samenwerking** is sinds 2020 gewijzigd: samenwerking is niet langer het doel maar een middel. Samenwerking en de daarbij horende partijen komen om de hoek kijken wanneer dit uit beleidsvelden wordt ingegeven. We concentreren ons dus niet op één regio of partner. Vaals is gezien haar ligging en haar karakter ook niet onder te brengen in één samenwerkingsverband: qua landschap en toerisme sluit Vaals het beste aan bij de regio Maastricht – Heuvelland en Lijn 50, voor wat betreft de problematiek grensligging in combinatie met de sociaal economische status en de transformatieopgave is de regio Parkstad onze ketenpartner en voor grensoverschrijdende zaken sluiten we aan bij Aken, via Charlemagne A.G. In 2022 heroverwegen we om te blijven participeren in dit laatste samenwerkingsverband, we zien immers veel voordelen.

Communicatie

In het kader van **communicatie** zal 2022 met name in het teken staan van adequate en tijdige informatieverstrekking over enkele majeure projecten, zoals Verantwoord op Weg, omgevingsvisie, RES, Wet Elektronische Publicaties en Wet Open Overheid.

Ondanks de digitalisering van de officiële bekendmakingen, wordt publicatie van deze bekendmakingen in het weekblad als service richting inwoners aangehouden. Daarbij wordt wel bekeken of en hoe (alle) gemeentelijke berichtgeving in het Vaalser Weekblad aantrekkelijker en toegankelijker kan.

De toeristische website, die qua timing vrijwel gelijktijdig met de uitbraak COVID-19 is gelanceerd, zal in 2022 ook sterk onder de aandacht gebracht worden.

Ook zal in 2022 aandacht worden besteed aan toegankelijker communicatie door de ambtelijke organisatie (in brieven, e-mails aan derden).

Verklaring over de rechtmatigheid

De accountant geeft jaarlijks een dubbele accountantsverklaring af bij de jaarstukken van gemeenten en provincies: 1) een verklaring over de getrouwheid (juiste, volledige en tijdige verantwoording) en 2) een verklaring over de rechtmatigheid (handelen in overeenstemming met de geldende in- en externe wet- en regelgeving).

Vanaf het boekjaar 2022 (de inwerkingtreding is met 1 jaar uitgesteld) gaat dit veranderen voor de rechtmatigheid. Het is niet langer de accountant, maar het college dat een **verklaring over de rechtmatigheid** gaat verstrekken. 2021 zal fungeren als proefjaar.

Dit betekent dat het belang van interne controle enorm toeneemt. De uitgevoerde interne controle vormt namelijk de basis voor het college om tot het verstrekken van de verklaring over te gaan. Een toegenomen belang omdat de verantwoordelijkheid verschuift naar het college en de toets door de accountant als vangnet verdwijnt. De voorbereiding inclusief afstemming met de accountant is reeds in 2020 gestart. Zo zijn door de accountant, voor wat betreft rechtmatigheid, het controleplan en de onderliggende interne controlewerkplannen geactualiseerd. Op basis daarvan zullen we in 2021 reeds de interne werkzaamheden uitvoeren. Daarmee verwachten we een goede basis voor het jaar van inwerkingtreding, 2022, te leggen. Daarnaast zal in 2022 de aanbesteding voor de accountantscontrole voor de boekjaren 2022 t/m 2025 plaatsvinden.

Wet Open Overheid en Wet Elektronische Publicaties

De **Wet Open Overheid (Woo)** zal de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB) gaan vervangen. De voorbereidingen hiertoe lopen al geruime tijd: sinds 2012. De WOB-verzoeken blijken enerzijds een stevige impact te hebben op de ambtelijke organisatie, anderzijds werd steeds vaker misbruik gemaakt van het innen van dwangsommen bij het niet tijdig reageren op een WOB-verzoek (landelijk erkend probleem). Uitgangspunt van de nieuwe Woo is alle informatie openbaar te maken, geanonimiseerd, die voor een burger op een makkelijke manier toegankelijk is. Verwachte invoering is vooralsnog het eerste kwartaal van 2022, we zullen dit samen met de Lijn 50-gemeenten gaan oppakken. Op dit moment zijn de hiermee gepaard gaande kosten nog niet inzichtelijk. Deze kosten zijn daarom ook als PM-post meegenomen in deze begroting. Zodra deze inzichtelijk zijn wordt dit aan de raad voorgelegd.

Naast de Woo treedt per 1 juli 2022 het 2e deel van de **Wet Elektronische Publicaties (WEP)** in werking. Het doel hiervan is dat alle informatie op één centrale plaats vindbaar is voor inwoners. Vanaf 1 juli 2022 geldt dat alle geldende beleidsregels en lokale regelgeving (ook bestemmingsplannen) gepubliceerd moeten zijn op www.overheid.nl. Alles wat daar niet op gepubliceerd wordt, is per definitie juridisch niet geldig. Ook de terinzagelegging geschiedt vanaf 1 juli 2022 via dat centrale systeem.

Dienstverlening

De doorontwikkeling van de **dienstverlening** van het KCC (team Welkom en team Burgerzaken) is door de COVID-19-crisis nagenoeg tot stilstand gekomen. Vanwege alle beperkingen en nieuwe taken vanuit de Veiligheidsregio is prioriteit gegeven aan het overeind houden van de primaire dienstverlening. Nu de situatie zich enigszins lijkt te versoepelen, willen we de doorontwikkeling weer oppakken.

Daarbij merken we dat aangescherpte landelijke regelgeving op het gebied van met name veiligheid, ook leidt tot meer procedures en protocollen voor het KCC. Deze aanscherping kost tijd en geld en gaat ten kosten van de doorontwikkeling. In het eerste kwartaal 2022 wordt de toekomst van het KCC in Vaals in beeld gebracht en zullen keuzes aan de gemeenteraad voorgelegd worden.

Deel 3

Financiële begroting

Integrale financiële begroting

Financieel gezien kan deze begroting voor het jaar 2022 en volgende jaren middels onderstaand overzicht in beeld worden gebracht.

Programmabegroting 2022 – 2025 (bedragen * € 1.000)

Programma's	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025
Mens & Voorzieningen	-9.308	739	-8.569	-8.387	-8.446	-8.457
Wonen & Verkeer	-7.169	4.373	-2.796	-2.592	-2.354	-2.465
Werk & Economie	-9.015	5.912	-3.103	-2.844	-2.752	-2.702
Bestuur & Dienstverlening	-3.733	408	-3.325	-3.151	-3.355	-3.512
Subtotaal programma's	-29.225	11.432	-17.793	-16.974	-16.907	-17.136
Financiering / algemene dekkingsmiddelen	-1.720	23.234	21.514	20.632	20.675	21.289
Overhead	-3.718	9	-3.709	-3.653	-3.564	-3.547
Totaal 2022 - 2025	-34.663	34.675	12	5	204	606

Om een breder inzicht te krijgen in de financiële omvang van deze begroting en de positie van de gemeente, zullen hierna een aantal financiële aspecten van deze begroting op hoofdlijnen nader worden belicht.

3.1 Begrotingsruimte 2022 - 2025

De begrotingsruimte is het positieve resultaat tussen de geraamde baten en de geraamde lasten. Indien er meer inkomsten zijn dan uitgaven is er sprake van begrotingsruimte, andersom van een begrotingstekort. Uit bovenstaande saldi blijkt dat er in alle jaren sprake is van begrotingsruimte.

Onderstaand overzicht geeft een inzicht in de begrotingsruimten van deze (meerjaren)begroting alsmede de totstandkoming daarvan.

Bij onderstaande overzichten moeten de cijfers als volgt gelezen worden:

- cijfers met een minteken betreft ofwel een stijging van de lasten (bijvoorbeeld lasten gemoeid met decentralisatie jeugdzorg) dan wel een daling van de baten;
- cijfers zonder minteken betreft ofwel een daling van de lasten (bijvoorbeeld minderlasten vrijwilligerswerk) dan wel een stijging van de baten (bijvoorbeeld uitkering gemeentefonds).

Begrotingsruimten	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldi 1 ^e BURAP 2021	-267.000	408.000	585.000	
Raadsbesluiten na 1 ^e BURAP 2021 met financiële consequenties	0	0	0	
Mutaties als gevolg van voortzetten bestaand beleid en wettelijke ontwikkelingen	609.000	220.000	-73.000	
“Ruimte voor nieuw beleid”	342.000	628.000	512.000	927.000
Beleidsvoorstellen Perspectiefnota 2022	-905.000	-805.000	-490.000	-490.000
Kapitaallasten nieuwe investeringsprojecten	-1.000	-17.000	-17.000	-17.000
Af te dekken begrotingstekorten / overschotten	-564.000	-194.000	5.000	420.000
Dekkingsplan:				
Incidentele dekking ten laste van reservepositie	390.000	13.000	13.000	
Belastingmaatregelen	186.000	186.000	186.000	186.000
Begrotingsruimten	12.000	5.000	204.000	606.000

Uit bovenstaande tabel blijkt dat alle jaren overschotten laten zien. Echter, dit zijn voorspellingen, die voor een groot deel zijn gebaseerd op de Rijksontwikkelingen (gemeentefonds, I-deel WWB). Voorzichtigheid is derhalve nog steeds geboden, met name omdat meerdere risico's in de begroting zijn opgenomen. Denk hierbij aan de financiële effecten die kunnen voortvloeien uit toekomstige decentralisatie-opgaven, open-einde-regelingen en negatieve effecten van Rijksinkomsten.

3.2 Analyse begrotingsruimten

Uit het tweede overzicht op de voorgaande pagina blijkt dat de totstandkoming van de uiteindelijke begrotingsruimten beïnvloed wordt door mutaties als gevolg van reeds bestaand beleid en wettelijke ontwikkelingen, door beleidsvoorstellen zoals vastgelegd in de perspectiefnota en door nieuwe investeringsprojecten. Onderstaand worden de diverse aspecten nader toegelicht.

Mutaties bestaand beleid:	2022	2023	2024
Mutaties programma Mens & Voorzieningen:			
Jeugd	-420.000	-346.000	-346.000
WMO	-152.000	-175.000	-207.000
Mutaties programma Wonen & Verkeer:			
Omgevingswet	-62.000	-92.000	-92.000
RES 2.0 en duurzaamheid	-	-50.000	-104.000
Afvalstoffenheffing en afval	101.000	100.000	100.000
Rioolheffing en riolen	70.000	9.000	78.000
Onderhoud wegen	115.000	115.000	115.000
Parkeeropbrengsten	-100.000	0	0
Mutaties programma Werk & Economie:			
Inkomenszorg o.a. WOZL	-167.000	-157.000	-131.000
BSGW	-14.000	-15.000	-15.000
Mutaties programma Bestuur & Dienstverlening:			
Gemeenteraadsverkiezingen	-20.000		
Juridische advisering	20.000	20.000	20.000
Vergunningverlening	-50.000		
Leges omgevingsvergunningen	130.000	350.000	115.000
Veiligheidsregio	-16.000	-30.000	-44.000
Mutaties financiering / algemene dekkingsmiddelen:			
Gemeentefonds	1.122.000	444.000	517.000
Stelpost prijsstijgingen	76.000	64.000	60.000
Energielasten	-120.000	-120.000	-120.000
Resterende ambities coalitieakkoord	160.000	160.000	160.000
Salarissen	11.000	-145.000	-145.000
Onderhoud gebouwen	-76.000	-76.000	-76.000
Reserves	37.000	189.000	
Kapitaallasten	124.000	113.000	131.000
Mutaties taakveld Overhead:			
Overhead	-134.000	-72.000	-75.000
Diverse overige effecten:	-26.000	-66.000	-14.000
Mutaties bestaand beleid	609.000	220.000	-73.000

De belangrijkste mutaties inzake het bestaande beleid zijn:

- **Jeugd** → De voor jeugdzorg bestemde middelen die de gemeente Vaals ontvangt via het gemeentefonds, worden budgetneutraal ingezet. De middelen zijn nodig om de kosten van de toenemende zorgvraag op te vangen. Daarnaast worden middelen ingezet om de uitvoering van de Jeugdzorg verder te verbeteren.
- **WMO** → De zorgbehoefte laat een autonome ontwikkeling zien in de vraag naar de huishoudelijke hulp, waarbij met name de Cao-stijgingen een negatief effect hebben op de kosten van deze voorziening. Gemeenten zijn verplicht deze te verwerken in reële tarieven.
- **Omgevingswet** → In de voorbereiding op de invoering van de omgevingswet is meer zicht gekomen op de toekomstige lasten die gemoeid zijn met de implementatie van de wet. Waar voorheen sprake was van verwachte incidentele lasten voor het omgevingsplan (die in de vorige begrotingen gedekt werden uit

reserves), is op basis van de actuele inzichten sprake van structurele lasten. Omdat deze niet gedekt mogen worden uit reserves, komen deze ten laste van de exploitatie.

- **Duurzaamheid en RES 2.0** → De gemeente heeft op dit beleidsveld een wettelijke verplichting. Daardoor dient de Regionale energietransitie (RES 2.0) te worden opgeleverd in 2023. Verder worden in 2023 en 2024 de pilots van warmtevisie uitgevoerd.
- **Afvalstoffenheffing en afval** → De bijdrage aan gemeenschappelijke regeling Rd4 stijgt. Dit is met name te wijten aan de verwerkingskosten. Dat wordt aan de ene kant veroorzaakt door marktwerking van afvalstromen en aan de andere kant door het beleid van de Europese- en rijksoverheid. Door fiscale instrumenten wordt het duurder om afvalstoffen te verbranden. Dit ter stimulering van hergebruik en het komen tot een circulaire economie (in tegenstelling tot de huidige lineaire economie). Anderzijds stijgen ook de kwijscheldingen voor afvalstoffenheffing, die zoals bekend worden verdisconteert in de te heffen afvalstoffenheffing. Per saldo is dan ook sprake van een structureel voordeel voor de exploitatie.
- **Rioolheffing en riolen** → Als gevolg van externe factoren die van invloed zijn op de rioolheffing, ontstaan deze voordelen in de exploitatie. Hierbij moet met name gedacht worden aan BTW over de directe kosten, doorverdeling van (uren) buitendienst en overhead, BTW over investeringen en kwijscheldingen.
- **Onderhoud wegen** → De boekhoudkundige werkwijze ten aanzien van groot onderhoud wegen is op aandringen van en in overleg met de accountant gewijzigd. De lasten groot onderhoud wegen worden voortaan rechtstreeks ten laste gebracht van de voorziening wegen, die jaarlijks gevoed wordt vanuit de exploitatie. Per saldo ontstaat hierdoor een structureel voordeel van € 65.000. Daarnaast worden met ingang van deze begroting baten geraamd voor aansprakelijkstellingen aan derden (met name nutsbedrijven en WML). Op basis van de gemiddelde werkelijke opbrengsten over de afgelopen jaren is een geraamde opbrengst ad € 50.000 realistisch.
- **Parkeeropbrengsten** → Met name de leegstand van de commerciële plint aan het Koningin Julianaplein leidt ertoe dat de geraamde parkeeropbrengsten in 2022 neerwaarts worden bijgesteld.
- **Inkomenszorg** → De gesubsidieerde arbeid via de gemeenschappelijke regeling WOZL is geraamd conform de begroting van WOZL, waarover de gemeenteraad op 7 juni 2021 een positief gevoel heeft geuit. In die begroting is uitgegaan van een lager gevraagde bijdrage voor de arbeidsjaren door WOZL. Zoals bekend ontvangen wij de werkelijke rijksbijdrage voor de uitvoering van de WSW via het gemeentefonds. Die wordt vervolgens op basis van de WSW arbeidsjaren naar WOZL doorgesluisd. In 2022 is deze bijdrage geraamd op € 119.000 waarna deze daalt door de afname van de arbeidsjaren. Een andere ontwikkeling is het hogere beroep op de loonkostensubsidie van € 43.000.
- **BSGW** → De bijdrage aan gemeenschappelijke regeling BSGW stijgt, conform de begroting 2022 waarover de gemeenteraad op 7 juni 2021 een positief gevoel over heeft geuit. De stijging wordt veroorzaakt door een viertal factoren: indexering, stijging proceskosten WOZ-bezwaren, WOZ-transitie van inhoud naar oppervlakte waarderen en het verbeteren van het weerstandsvermogen.
- **Verkiezingen gemeenteraad** → In 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Als gevolg daarvan is sprake van incidenteel hogere lasten, gemoeid met de installatie van de nieuwe gemeenteraad. Denk hierbij aan integriteitsscreening, kosten verkiezingsavond en het inwerkprogramma.
- **Juridische advisering** → Conform bestendige werkwijze worden de kosten voor juridische advisering geraamd op basis van het gemiddelde van de werkelijke kosten over de afgelopen vier jaren. Dit brengt een voordeel met zich mee van € 20.000.
- **Vergunningverlening** → In 2022 is hier voor vergunningverlening het laatste jaar voor de software Squit XO geraamd. Deze software zal vanwege de Omgevingswet vervangen moeten worden door Squit 2020.
- **Leges omgevingsvergunningen** → In deze begroting is rekening gehouden met additionele legesopbrengsten van de strategische woningbouwprojecten Pastoerswei, Vijlen Zuid- Oost fase 3, Selzerbeek-gebied, Grenslandhal, Von Clermontpark, e.d.
- **Veiligheidsregio** → De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio stijgt. Deze stijging komt door de loon- en prijsindexen en de jaarlijkse wijziging van parameters waarop de verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdrage gebaseerd is.
- **Gemeentefonds** → Voor het gemeentefonds wordt verwezen naar de toelichting bij het onderdeel financiering van het programma Bestuur en Dienstverlening.
- **Stelpost prijsstijgingen** → In iedere begroting wordt een integrale stelpost prijsstijgingen geraamd, op basis van de percentages genoemd in de meicirculaire van het gemeentefonds. Door de cumulerende raming hiervan ontstaat jaarlijks een voordeel.
- **Energiekosten** → Momenteel loopt het regionale aanbestedingstraject van gas- en elektriciteit. Ondanks dat deze aanbesteding nog niet is afgerond, zijn de eerste signalen duidelijk: de prijzen stijgen fors. Hiervoor is in deze begroting reeds rekening gehouden met een structureel nadeel ad € 120.000.

- **Resterende ambities coalitieakkoord** → In de begroting van het laatste jaar voor de verkiezingen is het gebruikelijk dat de resterende ambities van het coalitieakkoord zijn verdisconteerd in de diverse beleidsbudgetten. Als gevolg daarvan kan de structurele stelpost vervallen.
- **Salarissen** → Het nadeel vanaf 2023 wordt veroorzaakt door een stijging van de lasten van boventallige medewerkers als gevolg van de reorganisatie. De hiervoor gevormde bestemmingsreserve ‘frictiekosten ambtelijke organisatie’ is uitgeput, waardoor deze lasten volledig op de exploitatie drukken.
- **Onderhoud gebouwen** → Met ingang van deze begroting is de boekhoudkundige werkwijze ten aanzien van groot onderhoud gebouwen gewijzigd. De lasten groot onderhoud gebouwen worden rechtstreeks ten laste gebracht van de voorziening onderhoud gebouwen. De kosten voor regulier c.q. klein onderhoud komen ten laste van de exploitatie, naast de jaarlijkse voeding van de voorziening. Per saldo leidt dit tot een structureel nadeel ad € 76.000.
- **Reserves** → In de door de raad vastgestelde nota reserves en voorzieningen (december 2020) is een maximale omvang van de reserve gemeentefonds bepaald. De in de begroting 2021 begrote toevoegingen aan deze reserve overschrijden die omvang, derhalve wordt het surplus niet meer toegevoegd, wat een voordeel voor de exploitatie betekent.
- **Kapitaallasten** → Een kritische maar realistische blik op de raming van kapitaallasten (met name afschrijvingslasten) leidt tot voordelen in de exploitatie.
- **Overhead** → De keuze van de organisatie voor het werken in de Cloud conform I&A visie, leidt tot incidentele kosten van € 65.000. Dit is vooral het omzetten van de servers naar de Cloud in 2022 en de daarbij behorende contracten.

In deze begroting zijn op basis van de perspectiefnota een aantal beleidsvoorstellen opgenomen:

Perspectiefnota 2022	2022	2023	2024	2025
Beleidskeuzes raadsconferenties Perspectiefnota 2022:				
Duurzaamheid	140.000	140.000	-	-
Functiewaarderingstraject	150.000	100.000	100.000	100.000
Verbeterplan DIV	151.000	151.000	66.000	66.000
Woonwagenbeleid	40.000	40.000	-	-
Jeugdzorg	74.000	74.000	74.000	74.000
Heroriëntatie subsidiebeleid	50.000	-	-	-
Ontwikkelingsfonds	250.000	250.000	250.000	250.000
Doorstroming woningmarkt	50.000	50.000	-	-
Totaal Nieuw Beleid	905.000	805.000	490.000	490.000

Deze keuzes zijn inhoudelijk en financieel toegelicht in de perspectiefnota 2022.

In deze begroting worden een aantal nieuwe investeringskredieten voorgesteld:

Investeringsprojecten	Investering	Kapitaallasten			
		2022	2023	2024	2025
Led verlichting sportvelden	63.000	1.000	4.000	4.000	4.000
Ipad's raad	19.000		7.000	7.000	7.000
Mobiele ICT hardware	18.000		6.000	6.000	6.000
Aanschaf voertuig buitendienst	40.000				
Aanschaf voertuig buitendienst	40.000				
Meerkosten nieuw beleid / investeringsprojecten		1.000	17.000	17.000	17.000

Een toelichting van deze investeringen is vermeld onder paragraaf 3.5 Investeringsprojecten.

Het dekkingsplan voor de begroting 2022 is tweeledig. Enerzijds worden reserves ingezet (waarover nog niet eerder is besloten) ter afdekking van incidentele kosten en anderzijds wordt een belastingverhogende maatregel voorgesteld. Het dekkingsplan voor wat betreft de incidentele inzet van reserves ziet als volgt uit:

Dekkingsplan begroting 2022	2022	2023	2024	2025
Incidentele inzet gemeentelijke reserves (waarover nog niet eerder is besloten):				
Dekking incidentele kosten omgevingswet uit algemene	20.000			

reserve				
Dekking incidentele kosten ICT (2022) en DIV (documentaire informatievoorziening uit algemene reserve	65.000	13.000	13.000	
Doorontwikkeling Jeugd uit reserve WMO/Jeugd	55.000			
Vervallen voeding algemene reserve (begroting 2021)	250.000			
Belastingverhogende maatregelen				
Verhoging toeristenbelasting	186.000	186.000	186.000	186.000
Dekkingsplan begroting inzet reserves 2022	576.000	199.000	199.000	186.000

3.3 Begrotingsresultaat vóór en ná reserveringen

Zoals al eerder aangegeven sluit de begroting 2022 met een positief saldo van € 12.000. In dit resultaat zijn echter ook toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves inbegrepen. Dit noemen we ook wel het begrotingsresultaat na reserveringen. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor om ook het begrotingsresultaat vóór reserveringen inzichtelijk te maken. Kortom, uit een dergelijk overzicht blijkt wat het effect zou zijn geweest indien geen onttrekkingen dan wel toevoegingen uit / aan de gemeentelijke reserves plaatsvinden.

Analyse begrotingsresultaat vóór en na reserveringen			
Programma's zonder reserveringen	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
Programma Mens & Voorzieningen	-9.308.000	739.000	-8.569.000
Programma Wonen & Verkeer	-7.169.000	4.373.000	-2.796.000
Programma Werk & Economie	-9.015.000	5.912.000	-3.103.000
Programma Bestuur & Dienstverlening	-3.733.000	408.000	-3.325.000
Subtotaal programma's	-29.225.000	11.432.000	-17.793.000
Financiering / Algemene dekkingsmiddelen	-1.276.000	23.039.000	21.763.000
Overhead	-3.718.000	9.000	-3.709.000
Begrotingssaldo 2022 vóór reserveringen	-34.219.000	34.480.000	261.000
Reserveringen per programma	Toevoegingen t.l.v. exploitatie	Onttrekkingen t.g.v. exploitatie	
Programma Mens & Voorzieningen			
Onttrekking reserve WMO/Jeugd		55.000	
Programma Wonen & Verkeer			
Onttrekking omgevingswet		75.000	
Programma Bestuur & Dienstverlening			
Toevoeging aan ontwikkelingsfonds	-250.000		
Onttrekking ICT, DIV		65.000	
Toevoeging reserve gemeentefonds	-194.000		
Totaal reserveringen	-444.000	195.000	-249.000
Begrotingssaldo 2022 na reservering	-34.663.000	34.675.000	12.000

Uit dit overzicht blijkt dus dat, indien geen sprake zou zijn geweest van onttrekkingen uit reserves, de begroting een overschot van € 261.000 laat zien. De uit de reserves ingezette gelden berusten enerzijds op reeds eerder door de Raad goedgekeurd beleid, zoals bijvoorbeeld de onttrekking omgevingswet, en anderzijds uit voorstellen die in deze begroting staan opgenomen. Het betreft in deze allemaal incidentele lasten die gedekt worden uit de reserves waarvoor ze gevormd zijn. Voor wat betreft het meerjarige overzicht begrotingsresultaat vóór en na reserveringen wordt verwezen naar de bijlagen.

3.4 Reserves en voorzieningen

Naast de uitgaven en ontvangsten, die via de lopende begroting (de zogenaamde exploitatiebegroting) worden verantwoord, beschikken we ook over reserves en voorzieningen. Deze moeten gezien worden als een soort "spaarpotjes". De reserves worden beheerd en bestemd door de gemeenteraad. Alle mutaties in reserves behoeven dan ook goedkeuring van de raad. De reserves bestaan uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. De algemene reserve dient als buffer, weerstandsvermogen, om onvoorziene incidentele tegenvallers op te vangen. De bestemmingsreserves daarentegen hebben van de Raad een bestemming gekregen om voor een bepaald doel ingezet te worden. Welke bestemmingsreserves we op dit moment kennen is zichtbaar gemaakt in deel 3 – financiële begroting.

Het verloop van de reserves en voorzieningen in 2022 blijkt uit het onderstaande overzicht. De mutaties uit onderstaand overzicht die via de exploitatie lopen zijn reeds toegelicht in het vorige onderdeel 3.3. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

Verwachte mutaties reserves / voorzieningen 2022	Beginsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo
Algemene reserve	3.790.000			3.650.000
Toevoeging aan algemene reserve t.l.v. exploitatie (zie				
Inzet van algemene reserve t.g.v. exploitatie (zie onderdeel 3.3)			-140.000	
Bestemmingsreserves	1.043.000			1.432.000
Toevoeging aan bestemmingsreserves t.l.v. exploitatie (zie onderdeel 3.3.)		444.000		
Inzet van bestemmingsreserves t.g.v. exploitatie (zie onderdeel 3.3)			-55.000	
Voorzieningen	2.505.000			1.905.000
Toevoeging voorziening openbare verlichting		30.000		
Toevoeging voorziening wegen infrastructuur		191.000		
Toevoeging voorziening onderhoud gebouwen		172.000		
Onttrekking voorziening onderhoud gebouwen			-291.000	
Onttrekking voorziening wegen infrastructuur			-370.000	
Onttrekking voorz. egalisatie gebonden heffingen			-332.000	
Totale omvang reserves / voorzieningen	7.338.000	837.000	-1.188.000	6.987.000

Onderstaand overzicht toont de totale ontwikkeling in de reserves en voorzieningen tot eind 2025.

Verloop 2022 – 2025	Begin 2022	Eind 2022	Eind 2023	Eind 2024	Eind 2025
Algemene reserve	3.790.000	3.650.000	3.877.000	4.114.000	4.364.000
Bestemmingsreserves	1.043.000	1.432.000	1.682.000	1.932.000	2.182.000
Totaal reserves	4.833.000	5.082.000	5.559.000	6.046.000	6.546.000
Totaal voorzieningen	2.505.000	1.905.000	1.329.000	1.307.000	1.112.000
Totaal reserves / voorzieningen	7.338.000	6.987.000	6.888.000	7.353.000	7.658.000

De volledige reserves- en voorzieningenportefeuille stijgt van begin 2022 naar eind 2025 met € 320.000.

De afname betreft met name:

- inzet alg. reserve t.b.v. incidentele lasten omgevingswet ad € 85.000;
- inzet alg. reserve t.b.v. incidentele lasten DIV (documentaire informatievoorziening) ad € 49.000;
- inzet alg. reserve t.b.v. incidentele lasten ICT (migratiekosten naar cloud voor telefonie en mail) ad € 42.000;
- inzet reserve WMO/Jeugd t.b.v. incidentele lasten doorontwikkeling Jeugd en WMO ad € 55.000;
- inzet voorziening wegen infrastructuur o.b.v. meerjarig onderhoudsplan ad € 1.270.000;
- inzet voorziening onderhoud gebouwen o.b.v. meerjarig onderhoudsplan ad € 1.365.000;
- inzet voorziening egalisatie gebonden heffingen t.b.v. egalisatie tarieven riool- en afvalstoffenheffing ad € 332.000.

Daarnaast is sprake van toevoegingen aan de reserves:

- toevoeging algemene reserve € 750.000 (€ 250.000 per jaar m.u.v. 2022);
- toevoeging ontwikkelfonds € 250.000 structureel vanaf 2022, conform perspectiefnota;
- toevoeging reserve gemeentefonds ad € 194.000;
- toevoeging voorziening wegen infrastructuur o.b.v. meerjarig onderhoudsplan ad € 764.000 (€ 191.000 p/jr);
- toevoeging voorziening egalisatie openbare verlichting ad € 122.000;
- toevoeging voorziening onderhoud gebouwen o.b.v. meerjarig onderhoudsplan ad € 688.000 (€ 172.000 p/j).

In de meerjarenraming is sprake van verwachte begrotingsoverschotten vanaf 2022, wat inhoudt dat de reserves in die jaren weer gevoed kunnen worden. Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat bovenstaande stelling onder druk komt te staan bij aanvullende ambities die nu nog niet begroot zijn, gekoppeld aan gelijkblijvende inkomsten. Die aanvullende ambities kunnen zich overigens ook manifesteren in (kwaliteits-)aanpassing van bestaande, wel begrote producten en/of ontwikkelingen bij gemeenschappelijke regelingen of Rijksbeleid.

Voor wat betreft het beleid (doelstelling, omvang, e.d.) van de onderscheiden reserves en voorzieningen wordt in dit verband korthedshalve verwezen naar de meest recente nota Reserves & Voorzieningen 2021.

3.5 Investeringsprojecten

In deze programmabegroting zijn een aantal nieuwe investeringskredieten opgenomen, welke nog niet eerder door de Raad besloten en dus geraamd zijn. Onderstaand overzicht geeft een beeld van deze nieuwe investeringsprojecten, inclusief de daaruit voortvloeiende kapitaallasten, welke in de lasten van het betreffende programma zijn opgenomen.

Nieuwe investeringsprojecten				
	Jaar van uitvoering	Investerings-bedrag (krediet)	Jaarlijkse kapitaallasten	Looptijd afschrijving (in jaren)
Investeringen met economisch nut				
Led verlichting sportvelden	2022	€ 63.000	€ 4.000	20
i – pad's raad	2022	€ 19.000	€ 9.000	3
Mobiele ICT - hardware	2022	€ 18.000	€ 8.000	3
Aanschaf voertuig buitendienst	2025	€ 40.000	€ 7.000	7
Aanschaf voertuig buitendienst	2025	€ 40.000	€ 7.000	7
Totaal nieuwe investeringen		€ 180.000	€ 35.000	

Led verlichting sportvelden → De investering betreft een vervanging van de huidige conventionele (veld)verlichting door energiezuinige LED verlichting. Door deze verduurzaming van gemeentelijk vastgoed zal de gemeente besparen op verbruik van elektriciteit en daarmee bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen.

i – pads raad → Na de verkiezingen zal de nieuwe raad worden voorzien van i – pads die ondersteunend zijn voor het besluitvormende werk van de raadsleden.

Mobiele ICT- hardware → Dit betreft de door de ambtelijke organisatie benodigde mobiele ICT apparatuur die toe is aan vervanging.

Voertuigen buitendienst → De vervanging van voertuigen voor de buitendienst gebeurt op basis van een vervangingsschema. Volgens dit schema dienen 2 voertuigen te worden vervangen in 2025. De beoordeling van technische staat wordt meegenomen voor nadere bepaling van het moment van vervanging.

Naast deze nieuwe investeringen lopen nog diverse eerder gevoteerde projecten door, waarvoor de Raad in de afgelopen jaren kredieten beschikbaar heeft gesteld. Voor een overzicht van lopende investeringen wordt verwezen naar de baten en lasten per programma in deel 3 van deze begroting.

3.6 PM-posten

De vorige paragrafen geven een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is sprake van een structureel sluitende begroting, waarin de meest recente gegevens rondom de meerkosten van het bestaande beleid zijn meegenomen. Ook is een inzicht gegeven in de stand van zaken van de diverse reserves en voorzieningen. Een conclusie omtrent het realiteitsgehalte van deze begroting is echter pas volledig te maken, nadat ook inzichtelijk wordt gemaakt welke “PM-posten” nog aanwezig zijn. Hieronder verstaan we posten welke (nog) niet concreet in een geldbedrag zijn uitgedrukt. De reden hiervoor is tweeledig:

- enerzijds is de (exacte) financiële impact op het moment van opstellen van de begroting nog niet in te schatten;
- anderzijds is de kans dat er bij deze posten uitgaven voortvloeien nog zodanig onzeker dat, mede gezien de onduidelijkheid over de financiële impact, het opnemen van een raming in de begroting een onreële druk legt op de schaarse financiële middelen van de gemeente (met mogelijk een onterechte lastendruk voor de burger als gevolg). Opgemerkt wordt dat dit geen uitwerking is van de risico's zoals benoemd in de paragraaf weerstandsvermogen & risicobeheersing. Uiteraard bestaan wel relaties tussen enkele PM-posten en de posten genoemd in de paragraaf, waardoor enkele van deze PM-posten ook zijn benoemd in de risico-paragraaf. De belangrijkste PM-posten die in deze begroting zijn opgenomen (dus niet concreet zijn geraamd) blijken uit onderstaand overzicht, waarbij een indeling in categorieën van mogelijke financiële omvang wordt aangegeven (voor zover dat mogelijk is).

In de begroting opgenomen PM-posten	Te verwachten vanaf
Kleine financiële impact < € 25.000	
Het onderhoud aan bruggen / kunstwerken en graffitiwrijving is vanaf de begroting 2017 PM geraamd, omdat de omvang daarvan niet te bepalen is. Reparaties gebeuren op basis van visueel inspecteren en controleren. Een regelmatige jaarlijkse cyclus zit hier niet in. De afgelopen jaren schommelden de werkelijke uitgaven op dit onderdeel tussen de € 0 en € 7.000.	Structureel

Gemeenten zijn op grond van art. 21 van de Wet Lijkbezorging verantwoordelijk voor de lijkbezorging van overledenen, indien niemand anders (nabestaanden) daarin voorziet. Of dit voorkomt en in welke mate, en de daarmee gemoeide kosten, is vooraf niet te voorspellen. Vandaar dat deze post als PM-post staat geraamd.	Structureel
De inwerkingtreding van de omgevingswet komt steeds dichterbij. In deze begroting zijn dan ook weer concrete ramingen hiervoor opgenomen die leiden tot de invoering per 1 juli 2022. Daarmee lijkt de periode (2021 - 2023) nagenoeg financieel afgedekt. Er is nog enige ontwikkeling in de kosten voor de ICT en de omgevingsvisie (nog niet aanbesteed bij het opstellen van deze begroting).	Structureel vanaf 2023
Uitgangspunt van de nieuwe Wet Open Overheid (Woo) is alle informatie openbaar te maken, geanonimiseerd, die voor een burger op een makkelijke manier toegankelijk is. Verwachte invoering is vooralsnog het eerste kwartaal van 2022. Op dit moment zijn de hiermee gepaard gaande kosten nog niet inzichtelijk. Zodra deze inzichtelijk zijn wordt dit aan de raad voorgelegd.	Structureel vanaf 2023
Het doel van de Wet Elektronische Publicaties (WEP) is dat alle informatie op één centrale plaats vindbaar is voor burgers. Vanaf 1 juli 2022 geldt dat alle geldende beleidsregels en lokale regelgeving (ook bestemmingsplannen) gepubliceerd moeten zijn op www.overheid.nl . Alles wat daar niet op gepubliceerd wordt, is per definitie juridisch niet geldig. Ook de terinzagelegging geschiedt vanaf 1 juli 2022 via dat centrale systeem. Zodra de kosten inzichtelijk zijn wordt dit aan de raad voorgelegd.	Structureel vanaf 2022
Grote financiële impact > € 100.000	
Gelet op mogelijke additionele kosten in het kader van beheer openbare ruimte (zie beleidsbegroting – programma Wonen & Verkeer) kan, afhankelijk van nog te maken keuzes, sprake zijn van financiële lasten.	Structureel vanaf 2022

Programma Mens & Voorzieningen

Bedragen * € 1.000	Realisatie 2020	Raming 2021 (na wijzig.)	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten:						
Leefbaarheid buurten en wijken	-43	-62	-64	-64	-63	-63
Jeugd en jongeren	-2.442	-2.086	-2.881	-2.703	-2.703	-2.706
Onderwijs	-754	-805	-778	-768	-760	-757
Ouderenzorg	-28	-45	-15	-15	-15	-15
Maatschappelijke ondersteuning	-2.868	-3.419	-3.199	-3.248	-3.295	-3.322
Gezondheidszorg	-482	-607	-644	-608	-608	-608
Vrijwilligers	-52	-73	-71	-62	-72	-62
Cultureel verenigingsleven	-446	-611	-425	-414	-412	-413
Kunst en vorming	-298	-309	-303	-291	-286	-280
Sport	-982	-932	-928	-892	-893	-893
Totaal lasten:	-8.394	-8.949	-9.308	-9.065	-9.107	-9.119
Baten:						
Leefbaarheid buurten en wijken	-	-	-	-	-	-
Jeugd en jongeren	3	3	3	3	3	3
Onderwijs	247	229	295	229	229	229
Ouderenzorg	-	-	-	-	-	-
Maatschappelijke ondersteuning	112	94	184	229	240	241
Gezondheidszorg	6	-	-	-	-	-
Vrijwilligers	3	3	3	3	3	3
Cultureel verenigingsleven	146	146	147	140	119	119
Kunst en vorming	51	6	21	13	6	6
Sport	80	86	86	61	61	61
Totaal baten:	647	567	739	678	661	662
Saldo programma:	-7.747	-8.382	-8.569	-8.387	-8.446	-8.457

Leefbaarheid buurten en wijken

Op dit beleidsveld zijn subsidies voor lokale initiatieven ter verbetering en of instandhouding van de leefbaarheid, het onderhoud van de speelterreinen en de kapitaallasten van het activiteitenplein begroot.

Jeugd en jongeren

De hoofdmoot van de lasten betreft de uitvoering van de jeugdzorg. De overige lasten betreffen de exploitatielasten van Fraiche en lasten gemoeid met kinderopvang & peuterspeelzalen. De toename in de lasten jeugdzorg is het gevolg van toenemende zorgvraag t.a.v. met name de zwaardere jeugdzorg. De hiervoor ontvangen Rijksmiddelen worden verder ingezet om de uitvoering van de jeugdzorg verder te verbeteren. Ten opzichte van 2021 stijgen de salarislasteren voor dit beleidsveld, zoals opgenomen staat in de perspectiefnota. Vanaf 2023 wordt in de bestedingen rekening gehouden met een kleinere toename van de voor gemeenten beschikbare middelen voor jeugdzorg.

De baten betreffen de huuropbrengsten van het Fraiche-gebouw.

Onderwijs

Deze lasten betreffen met name de (kapitaal)lasten van de Brede School en basisschool Op de Top.

De hogere baten in 2022 zijn de ontvangsten van een specifieke uitkering (SPUK) voor het Nationaal Programma Onderwijs. Een aantal onderdelen van het verbeterplan jeugd kunnen binnen de voorwaarden van deze uitkering worden verantwoord. Deze uitkering geeft daardoor de mogelijkheid om vanuit beleidsveld onderwijs bij te dragen aan het verbeterplan jeugd en daarmee een deel van de kosten te dekken.

Ouderenzorg

De subsidies aan lokale ouderenverenigingen worden hier begroot. De daling in de lasten wordt veroorzaakt doordat in 2021 incidenteel het project eenzaamheid onder ouderen stond geraamd.

Maatschappelijke ondersteuning

In dit onderdeel komt de uitvoering van de Wmo (zowel oude als nieuwe taken inzake de decentralisatie AWBZ) tot uitdrukking. Ook worden sociale basisondersteuning, hulpmiddelen, woonvoorzieningen, woonwagwerk en inburgering geraamd onder dit beleidsveld.

De daling in de lasten vindt met name plaats door lagere lasten voor mantelzorgondersteuning en het vervallen van de kosten voor implementatie van nieuwe software (incidenteel geraamd in 2021).

De zichtbare stijging van de lasten vanaf 2023 komt met name door een autonome stijging van de zorgvraag (m.n. hulp in het huishouden). Verder wordt de uitvoering van de nieuwe inburgeringswet begroot. Deze kosten worden gedekt door een specifieke uitkering, waardoor deze budgettair neutraal zijn geraamd. Dit is gelijk de verklaring van de gestegen baten van dit beleidsveld.

Gezondheidszorg

De bijdrage aan de GGD inclusief Veilig Thuis is hierin de grootste kostenpost. De lasten blijven per saldo gelijk met uitzondering van het jaar 2022 waarin incidenteel het budget Gezond in de Stad is geraamd. Voor dit doel ontvangen wij rijksgelden van dezelfde omvang via het gemeentefonds (begroot in de baten van beleidsveld financiering), en zijn daarmee budgettair neutraal geraamd in deze begroting.

Vrijwilligerswerk

De kosten voor vrijwilligerswaardering, het actieplan vrijwillige inzet en de aan het vrijwilligerswerk verbonden salariskosten worden hier begroot. De vrijwilligersdag die elke 2 jaar plaatsvindt zorgt hier voor de fluctuaties tussen de jaren.

Cultureel verenigingsleven

Subsidies aan culturele verenigingen, kapitaallasten en onderhoud van de Obelisk, de BMA Lemiers en Bergzicht Vijlen zijn met name de lasten van dit beleidsveld. De zichtbare daling van de lasten in 2022 ten opzichte van 2021 komt vanwege het incidentele budget voor Corona-compensatie in 2021 die hier zijn begroot.

De baten betreffen met name de ontvangen huuropbrengsten van de Obelisk die door de maatregelen in het dekkingsplan begroting 2021 (huurverhoging vanaf 2023) zal toenemen én de huur(koop)opbrengsten plus ontvangen krimpelingen voor Bergzicht Vijlen.

Kunst en vorming

Met name de subsidies aan Stichting de Kopermolen en Stichting Heuvellandbibliotheken betreffen de lasten van dit beleidsveld. De lasten verlopen stabiel met uitzondering van kleinere fluctuaties in de reguliere onderhoudskosten.

Sport

De lasten van het beleidsveld sport bestaan met name uit de subsidies aan sportverenigingen, de exploitatiebijdrage aan Heton en het onderhoud van de sportcomplexen. De hogere lasten in 2021 en 2022 betreffen de lasten gemoeid met het lokale sportakkoord en sportformateur. Deze lasten worden gedekt door een specifieke uitkering die in 2021 en 2022 zorgt voor de hogere baten onder dit beleidsveld.

De baten betreffen verhuuropbrengsten van de sportcomplexen.

Onderdeel van het beleidsveld sport is Vaals beweegt waaronder Vitaal50+, Buurtsportcoach, Beweegmakelaar, communicatie en diverse andere activiteiten. De baten betreffen verder de contributies van deelnemers aan de beweegprojecten.

Aanwezige reserves portefeuille Mens & Voorzieningen

Bestemmingsreserves per 01.01.2022			
Naam reserve	Verwacht saldo per 1.1.2022		Doelstelling
Uniformenfonds	€	31.151	Dekking financiering incidentele aanschaf uniformen
WMO/Jeugd	€	160.000	Dekking van tekorten op WMO/Jeugd
Totaal bestemmingsreserves	€	191.151	

Investeringsprojecten programma Mens & Voorzieningen

Lopende investeringen	Oorspr. plan jaar van uitvoering	Gevoteerd krediet		Huidige stand van zaken		
		Raadsbesluit	Bedrag	Gerec-liseerd	Restant	Gereed
Aanpassingen Kopermolen	2021	Rb 28.09.2020	69.000	70.000	-1.000	Gereed

Programma Wonen & Verkeer

Bedragen * € 1.000	Realisatie 2020	Raming 2021 (na wijzig.)	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten:						
Volkshuisvesting	-79	-61	-138	-138	-48	-48
Woningbouw	-84	-90	-87	-87	-86	-80
Monumentenzorg	-14	-29	-16	-17	-15	-16
Ruimtelijke ordening	-1305	-568	-532	-435	-422	-419
Buitengebied	-42	-77	-33	-33	-33	-33
Openbaar groen	-995	-1.019	-1.126	-1.123	-1.125	-1.120
Gemeentelijke begraafplaats	-22	-14	-14	-14	-14	-14
Milieu	-223	-442	-428	-287	-201	-201
Afval	-1.293	-1.240	-1.486	-1.487	-1.490	-1.489
Riolen	-1.312	-1.020	-1.008	-1.004	-1.004	-1.028
Infrastructuur	-1.471	-1.463	-1.428	-1.414	-1.450	-1.536
Verkeer	-235	-387	-292	-284	-241	-222
Parkeren	-462	-578	-581	-579	-578	-555
Totaal lasten:	-7.537	-6.988	-7.169	-6.902	-6.707	-6.761
Baten:						
Volkshuisvesting	-	-	-	-	-	-
Woningbouw	9	3	3	3	3	3
Monumentenzorg	-	-	-	-	-	-
Ruimtelijke ordening	122	2	2	2	2	2
Buitengebied	-	80	-	-	-	-
Openbaar groen	18	13	13	13	13	13
Gemeentelijke begraafplaats	7	6	6	6	6	6
Milieu	10	160	160	-	-	-
Afval	1.579	1.689	2.120	2.123	2.125	2.123
Riolen	1.436	1.097	1.326	1.320	1.361	1.306
Infrastructuur	86	28	51	51	51	51
Verkeer	5	7	7	7	7	7
Parkeren	579	595	685	785	785	785
Totaal baten:	3.851	3.680	4.373	4.310	4.353	4.296
Saldo programma:	-3.686	-3.308	-2.796	-2.592	-2.354	-2.465

Volkshuisvesting

De lasten bestaan met name uit salarislasten en de in de perspectiefnota 2022 opgenomen lasten t.b.v. woonwagewerk en doorstroming woningmarkt (in 2022 en 2023).

Woningbouw

De lasten betreffen met name salarislasten, kapitaallasten en beheerskosten van panden in bezit van de gemeente met een strategische locatie (voormalig VVV-gebouw Maastrichterlaan en Vereinschoes). In de begroting 2021 is het vervreemden van het Vereinschoes vanaf 2021 als vermindering van de lasten opgenomen. De baten betreffen de exploitatiebijdrage van Visit Zuid-Limburg voor gebruik van het pand Maastrichterlaan 73A.

Monumentenzorg

De lasten van dit beleidsveld betreffen met name onderhoud gemeentetoren en kapitaallasten.

Ruimtelijke ordening

De lasten betreffen met name salarislasten, kosten inzake omgevingswet en de kapitaallasten van de grondexploitaties (Von Clermontpark e.d.). In 2022 zijn nog implementatiekosten voor de omgevingswet opgenomen die per juli 2022 is gepland. Daardoor is vanaf 2023 een daling van de lasten zichtbaar.

Buitengebied

De lasten van dit beleidsveld betreffen met name onderhoud aan (on)gemarkeerde wandelpaden landschapsonderhoud en kapitaallasten. In 2021 stond onder dit beleidsveld incidenteel de inventarisatie van landschapselementen begroot.

Openbaar groen

De lasten van het beleidsveld openbaar groen bestaan met name uit het algemeen onderhoud groen, onkruidbestrijding, vervanging van beplanting, onderhoud van bomen en begraafplaatsen, salarislasten en aandeel lasten buitendienst. De stijging van de lasten is met name gelegen in een andere verdeling van de personele kosten.

De baten betreffen met name opbrengsten voor ingebruikgeving van gemeentegronen en een bijdrage van de Woningstichting voor onderhoud groen.

Gemeentelijke begraafplaats

De lasten van het beleidsveld bestaan uit onderhoud algemene begraafplaats. De baten betreffen lijkbezorgingsrechten.

Milieu

De lasten van dit onderdeel betreffen lasten gemoeid met duurzaamheid en verder de bijdrage aan gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Ten opzichte van de begroting 2021 lopen de lasten omhoog door de in de perspectiefnota 2022 opgenomen budgetten van de Regionale Energie Strategie 2.0, de pilots voor uitvoering van de warmtevisie en het project in 2021/ 2022 voor energiebesparende maatregelen. Het dalende verloop van de lasten vanaf 2022 komt met name door het einde van een project voor gevelisolatie in 2021 en het project voor energiebesparende maatregelen in 2022. Voor beide projecten ontvangt de gemeente specifieke uitkeringen, waardoor de projecten budgettair neutraal zijn begroot.

Afval

Onder dit beleidsveld vallen alle lasten en opbrengsten die te maken hebben met de afvalverwerking en afvalstoffenheffing. Betreffende lasten zijn gebaseerd op de begroting 2022 van Rd4 waarover de raad op 7 juni 2021 een positief gevoelen heeft geuit.

Riool

Onder dit beleidsveld vallen alle lasten en opbrengsten die te maken hebben met de gemeentelijke riolering en pompgemalen en de rioolheffing. De lasten voor het Deltaplan Vaals (Rb. 15.04.2019) zijn hier ook in opgenomen.

Infrastructuur

De lasten van dit beleidsveld betreffen met name onderhoud wegen, openbare verlichting en kapitaallasten voormalige wegreconstructies. De kapitaallasten zorgen voor de fluctuaties in de lasten.

In de baten zijn de vergoedingen geraamd die derden (met name nutsbedrijven) betalen voor het openbreken van weg- of trottoirdelen voor het leggen van de leidingen.

Verkeer

De lasten van dit beleidsveld betreffen met name onderhoud en plaatsing van verkeersborden, kapitaallasten van verkeersmaatregelen en kosten inzake gladheidsbestrijding.

De zichtbaar hogere lasten in 2021 betroffen de incidentele lasten gemoeid met raadsbesluit 'Verantwoord op Weg'.

De baten betreffen enerzijds bijdragen van ondernemers inzake de toeristische bewegwijzering en anderzijds de bijdrage voor het VEO-projeet (verkeerseducatie basisonderwijs).

Parkeren

De lasten van dit beleidsveld betreffen met name de kosten inzake de parkeergarage (huur en beheer) en de onderhoudscontracten van de parkeermeters. In 2025 dalen de lasten door afname van de kapitaallasten.

De baten betreffen de parkeeropbrengsten: vergunningen en ontheffingen, parkeermeters in openbare ruimte, parkeergarage en naheffingen parkeerbelasting.

Investeringsprojecten programma Wonen & Verkeer

Lopende investeringen	Oorspr. plan jaar van uitvoering	Gevoteerd krediet		Huidige stand van zaken		
		Raadsbesluit	Bedrag	Gerec- liseerd	Restant	Gereed
Groenstructuurplan	2010 – 2024	Rb. 17.07.09	550.000	175.000	375.000	2030
Wegreconstructie en rioolvervang Camilluspark	2014	Kadernota 2011 / voorjaarsnota 2017	1.485.000	2.000	1.483.000	N.t.b.
Wegreconstructie en rioolvervang Zevensterweg	2019	Begr. 2017 en voorjaarsnota 2017	410.000	0	410.000	2024
Wegreconstructie en rioolvervang St. Martinusstraat	2020	Begr. 2017 en voorjaarsnota 2017	593.000	0	593.000	2022
Wegreconstructie en rioolvervang Irmgardstraat	2022	Begr. 2019	431.000	0	431.000	2023
Reconstructie Kerkveld	2017 / 2018	Rb. 27.06.2017	948.000	784.000	164.000	gereed
Fietsbaan Maastricht-Aken	2017	Begr. 2016	400.000	163.000	237.000	gereed
Wijkdeals groen	2017	Rb. 29.05.2017	54.000	41.000	13.000	gereed
Rehabilitatie wegennetwerk	2015 – 2019	Begr. 2015	1.175.000	1.001.000	174.000	2021
Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	2018 – 2019	Rb. 25.06.2018	348.000	50.000	298.000	2022
Voetpad Vijlen Zuid-Oost	2017	Rb. 23.05.2016	52.000	91.000	-39.000	2021
Infrastructuur rondom Kon. Julianaplein	2016	Rb. 27.06.2016	190.000	112.000	78.000	gereed
Relinen riolering Viergrenzenweg	2020	Begr. 2018	250.000	0	250.000	n.t.b.
Deltaplan Vaals	2019 – 2020	Rb. 15.04.19	365.000	1.000	364.000	2022
Nieuw parkeerbeleid (PRISS)	2016 / 2017	Rb. 27.06.2016	50.000	0	50.000	n.t.b.
Slagboomsysteem sporthal	2019	Rb. 27.05.19	40.000	0	40.000	2022
Voorbereidingskrediet verkeerspanel	2019	Begr. 2019	100.000	15.000	85.000	2022
Laadpalen elektrische fietsen	2019	Rb. 25.03.19	65.000	36.000	29.000	2022
Aanschaf houtversnipperaar	2017	Begr. 2014	32.000	10.000	22.000	2021
Tractor	2020	Begr. 2017	50.000	56.000	-6.000	gereed
Goupille	2022	Begr. 2019	38.000	0	38.000	2022
Vrachtauto met kraan	2022	Begr. 2019	210.000	0	210.000	2022
Afwatering rotonde randweg	2023	Begr. 2021	145.000	0	145.000	2023
Wegreconstructie en rioolvervang Schoolstraat Lemiers	2024	Begr. 2021	765.000	0	765.000	2024
Aanschaf voertuig buitendienst	2023	Begr. 2021	40.000	0	40.000	2023

Aanwezige reserves portefeuille Wonen & Verkeer

Bestemmingsreserves per 01.01.2022		
Naam reserve	Verwacht saldo per 1.1.2022	Doelstelling
Parkeerfonds	€ 30.102	Dekking van kosten aanleggen parkeerplaatsen, die op terrein van een initiatiefnemer aantoonbaar niet mogelijk zijn. Deze initiatiefnemers storten vervolgens een bedrag in het parkeerfonds.
Totaal bestemmingsreserves	€ 30.102	

Programma Werk & Economie

Bedragen * € 1.000	Realisatie 2020	Raming 2021 (na wijzig.)	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten:						
Inkomenszorg	-9.578	-8.674	-8.513	-8.251	-8.156	-8.105
Economie	-239	-274	-149	-149	-149	-149
Toerisme	-185	-189	-198	-201	-204	-205
Evenementen	-110	-151	-155	-155	-155	-155
Totaal lasten:	-10.112	-9.288	-9.015	-8.756	-8.664	-8.614
Baten:						
Inkomenszorg	6.056	4.399	4.369	4.369	4.369	4.369
Economie	47	62	62	62	62	62
Toerisme	974	1.295	1.481	1.481	1.481	1.481
Evenementen	1	-	-	-	-	-
Totaal baten:	7.078	5.756	5.912	5.912	5.912	5.912
Saldo programma:	-3.034	-3.532	-3.103	-2.844	-2.752	-2.702

Inkomenszorg

De lasten van dit onderdeel bestaan met name uit de bijdrage aan WOZL inzake de uitvoering van de WSW, de bijdragen aan Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland ten behoeve van re-integratie en uitvoering van de WWB en uit de lasten voor armoedebeleid (waaronder kwijtscheldingen afvalstoffen- en rioolheffing). De cijfers van WOZL zijn gebaseerd op de begroting 2022 van WOZL, waarover de raad op 7 juni 2021 een positief gevoelen heeft geuit. De WWB-W lasten zijn gebaseerd op voorgaande jaren en extrapoleren van 2020. Voor wat betreft de lasten inzake het inkomensdeel WWB en bijzondere bijstand is uitgegaan van de meest recente begroting van SZMH.

In de lasten is met name de dalende lijn te zien die is gelegen in de afname van de arbeidsjaren van de gesubsidieerde arbeid (WOZL).

Economie

De lasten van dit beleidsveld betreffen met name salarislasten, kapitaallasten aandelenpakket en kosten markten. De zichtbare daling van de lasten vanaf 2022 betreft het vervallen van salarislasten als gevolg van de reorganisatie.

De baten betreffen enerzijds huuropbrengst werkplekken Startups en anderzijds de marktgelden.

Toerisme

De lasten bestaan met name uit de bijdrage aan Visit Zuid-Limburg, kosten BsGW en salarislasten. De stijging van de lasten vanaf 2022 is gelegen in een hogere bijdrage aan de BsgW.

De baten betreffen de opbrengsten toeristenbelasting, die in het dekkingsplan van deze begroting zijn verhoogd met € 0,30 per overnachting.

Evenementen

De lasten bestaan uit het subsidiebudget voor evenementen, kosten inzake kermissen, salarislasten en een aandeel van de lasten gemeentewerf en materieel buitendienst.

Aanwezige reserves portefeuille Werk & Economie

Bestemmingsreserves per 01.01.2022		
Naam reserve	Verwacht saldo per 1.1.2022	Doelstelling
Re-integratie	€ 0	Reserveren projectmiddelen intensivering re-integratie
Minimabeleid	€ 65.917	Dekking van uitgaven inzake armoede- en minimabeleid
I-deel WWB	€ 250.000	Dekking tekorten inkomensdeel WWB
Totaal bestemmingsreserves	€ 315.917	

Programma Bestuur & Dienstverlening

	Realisatie 2020	Raming 2021 (na wijzig.)	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten:						
Bestuur	-1.064	-1.272	-1.255	-1.267	-1.221	-1.243
Samenwerking	-4	-59	-30	-30	-30	-30
Dienstverlening	-1.552	-1.526	-1.449	-1.407	-1.409	-1.412
Openbare orde en veiligheid	-1.009	-968	-999	-1051	-1064	-1080
Financiering	-2.056	-3.394	-1.720	-1.856	-2.008	-2.153
Overhead	-3.118	-3.268	-3.718	-3.661	-3.572	-3.556
Totaal lasten:	-8.803	-10.487	-9.171	-9.272	-9.304	-9.474
Baten:						
Bestuur	45	-	-	-	-	-
Samenwerking	-	-	-	-	-	-
Dienstverlening	239	309	408	603	368	253
Openbare orde en veiligheid	56	-	-	-	-	-
Financiering	24.077	24.894	23.235	22.488	22.683	23.442
Overhead	22	16	9	9	9	9
Totaal baten:	24.439	25.219	23.652	23.100	23.060	23.704
Saldo programma:	15.636	14.732	14.481	13.828	13.756	14.230

Bestuur

De lasten van dit beleidsveld betreffen met name de salarislasten van de bestuurders. Daarnaast maken juridische advieskosten deel uit van deze lasten. De toename van de lasten vanaf 2022 is enerzijds gelegen in uitbreiding van het aantal raadszetels en de geraamde kosten voor de gemeenteraadsverkiezingen (kosten van integriteitsscreening en inwerkprogramma).

Samenwerking

De lasten betreffen de kosten van samenwerking Middengebied. De incidentele hogere kosten in 2021 waren het gevolg van het vrijvallen van de reserve overloop, die via de jaarstukken 2020 gevormd was.

Dienstverlening

De lasten van dit onderdeel bestaan uit kosten t.b.v. het KCC, vergunningverlening en vastgoedbeheer.

De baten betreffen de verwachte legesopbrengsten inzake omgevingsvergunningen (regulier alsook de strategische bouwprojecten) en leges KCC (reisdocumenten e.d.).

De daling in de kosten ontstaat met name door een andere verdeling van de salarissen vergunningverlening.

De fluctuaties in de baten ontstaan met name door de verwachte opbrengsten voor de omgevingsvergunningen in de verschillende jaren.

Openbare orde en veiligheid

De lasten van dit beleidsveld betreffen met name de bijdrage aan de veiligheidsregio (op basis van begroting 2022 Veiligheidsregio waarover de raad op 7 juni 2021 een positief gevoelen heeft geuit), het veiligheidshuis en salarislasten.

De stijging in de lasten wordt verklaard door de hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio.

Overhead

De regels van het BBV schrijven voor dat kosten zoveel mogelijk rechtsreeks op de programma's begroot dienen te worden. Een aantal zaken blijft onverdeeld en valt onder het taakveld Overhead. Ongeveer de helft van deze lasten betreffen de personeelslasten van diverse functionarissen (o.a. directie, management, automatisering, financieel control, kabinet, communicatie). Voor het overige betreffen de lasten directe kosten voor personeelszaken, huisvesting, informatievoorziening, communicatie & voorlichting en financiële ondersteuning.

Lasten voor personeelszaken zijn o.a. kosten voor studie, Arbo, salarisadministratie en de werkkostenregeling. De lasten voor huisvesting betreft o.a. aanschaffing meubilair, materialen, onderhoudskosten, kapitaallasten en gas- en elektriciteitskosten (gemeentehuis en fractiehuis).

Stijging in de lasten betreffen met name het project documentaire informatievoorziening en de incidentele kosten voor de implementatie naar het werken in de cloud en een andere verdeling van de salarissen.

Financiering

Belastingen

Voor een overzicht van de gemeentelijke belastingen wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Onvoorzien

Voor onvoorzien uitgaven staat een structurele stelpost onvoorzien in de begroting ad €30.000.

Algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds vormt de voornaamste inkomstenbron van de gemeente. Ruim 58% van alle lasten wordt hieruit gedekt. Het gemeentefonds is direct gekoppeld aan de omvang van de rijksuitgaven: hogere rijksuitgaven betekent voor gemeenten een hogere uitkering uit het gemeentefonds (onder het motto “gelijk de trap op en gelijk de trap af”). Dit effectueert zich in het zogenaamde accres. Ten tijde van de COVID-19-crisis is deze systematiek tijdelijk losgelaten en is het accres voor 2020 en 2021 ‘bevroren’. De ramingen van de algemene uitkering in deze begroting zijn gebaseerd op de meest recente circulaire, de septembercirculaire 2021. Op basis van de huidige inzichten ramen we voor 2022 een totale omvang van de uitkering gemeentefonds van circa € 20 miljoen. Onderstaand overzicht geeft de onderdelen van de algemene uitkering weer, in vergelijking met de raming voor begrotingsjaar 2022 zoals opgenomen in de primaire begroting 2021.

Algemene uitkering gemeentefonds 2022	Begroting 2022	Begroting 2021	Vershil
Basisuitkering:			
Basisbedrag algemene uitkering	18.784.000	17.318.000	1.466.000
Korting algemene uitkering i.v.m. belastingcapaciteit	<u>-881.000</u>	<u>-917.000</u>	<u>36.000</u>
Algemene uitkering	17.903.000	16.401.000	1.502.000
Specifieke uitkeringen:			
Integratie-uitkering vooroudij / 18+	322.000	205.000	117.000
Integratie-uitkering participatie	1.413.000	1.332.000	81.000
Decentralisatie uitkering brede impuls combinatiefuncties	35.000	35.000	0
Decentralisatie uitkering armoedebestrijding kinderen	41.000	43.000	-2.000
Integratie uitk. vergunningverlening, toezicht, handhaving	29.000	29.000	0
Decentralisatie uitkering voorschoolse voorziening peuters	19.000	19.000	0
Decentralisatie uitkering gezond in de stad	36.000	0	36.000
Decentralisatie uitkering verhoging raadsledenvergoeding	96.000	88.000	8.000
Decentr.uitkering versterking omgevingsveiligheidsdiensten	1.000	1.000	0
Decentralisatie uitkering inburgering	<u>36.000</u>	<u>30.000</u>	<u>6.000</u>
Totaal specifieke uitkeringen	2.028.000	1.782.000	246.000
Uitkeringsfactor (gerelateerd aan accres gemeentefonds)	1,757	1,689	+0,068
Totaal algemene uitkering gemeentefonds 2022	19.931.000	18.183.000	1.748.000

Ten opzichte van de raming uit de vorige begroting constateren we dus een forse toename van het gemeentefonds voor het jaar 2022. Het voordeel is met name gelegen in een stijging van de algemene uitkering en door een stijging van de specifieke uitkeringen.

De stijging van de algemene uitkering is te wijten aan een stijging van het accres, onder het mom van ‘samen de trap op, samen de trap af’. Het rijk voorzag in de meicirculaire 2021 nog een daling van het gemeentefonds na 2022. De Miljoenennota en de daarmee gepaard gaande septembercirculaire 2021 laat in plaats van een daling de komende jaren, een stijging van de accres zien. Zo heeft het demissionaire kabinet vanaf 2022 aanvullende middelen uitgetrokken voor een aantal beleidsterreinen, waaronder voor klimaatmaatregelen en zijn de kosten voor het compenseren van de gedupeerden van de kinderopvangtoeslag opwaarts bijgesteld. Ook andere uitgaven zoals die in de zorg en de EU-afrachten zijn opwaarts bijgesteld. Dit leidt dus tot een verhoging van het gemeentefonds.

In de berekening van de algemene uitkering is vanaf 2024 rekening gehouden met een toename van de algemene uitkering, gerelateerd aan de te realiseren woningbouw van de woningbouwprojecten Pastoerswei, Vijlen Zuid-Oost fase 3 en het voormalige Esso-terrein. Vanaf begrotingsjaar 2025 wordt aanvullend rekening gehouden met een toename van de algemene uitkering als gevolg van de ontwikkelingen in het Von Clermontpark, Selzerbeekgebied en de Grenslandhal. Iedere toename van een inwoner + woning levert een extra uitkering op in het gemeentefonds van circa € 650. Ten aanzien van de effecten die gepaard gaan met de herijking van de verdeelsystematiek gemeentefonds, die nog altijd niet definitief is, is in deze begroting geen rekening gehouden.

Investeringsprojecten programma Bestuur & Dienstverlening

Lopende investeringen	Oorspr. plan jaar van uitvoering	Gevoteerd krediet		Huidige stand van zaken		
		Raadsbesluit	Bedrag	Gerealiseerd	Restant	Gereed
Software omgevingswet	2021	Begr. 2021	145.000	16.000	129.000	2022
Vervanging bureau's gemeentehuis	2021	Begr. 2021	100.000	105.000	-5.000	gereed
Upgrade Corsa-omgeving	2021	Begr. 2021	75.000	25.000	50.000	2022
Vernieuwen en uitbreiden WIFI-netwerk	2021	Begr. 2021	30.000	32.000	-2.000	gereed
Integratie Liber / gegevensmakelaar	2021	Begr. 2021	11.500	0	11.500	2022

Aanwezige reserves portefeuille Bestuur & Dienstverlening

Bestemmingsreserves per 01.01.2022		
Naam reserve	Verwacht saldo per 1.1.2022	Doelstelling
Gemeentefonds	€ 506.000	Egalisatie van fluctuaties accressen gemeentefonds en dekking mogelijke tekorten herijking verdeelsystematiek
Totaal bestemmingsreserves	€ 506.000	

Paragraaf Bedrijfsvoering

Deel 1 - Kaders

1.1 Inhoud paragraaf

De bedrijfsvoering betreft het hele spectrum van taken die nodig zijn om de gemeentelijke dienstverlening en het extern opereren mogelijk te maken. Hieronder vallen de onderdelen management & organisatie, planning & control, personeelszaken, informatisering & automatisering en huisvesting.

1.2 Beleidskaders

Beleidskaders BEDRIJFSVOERING

Lopend beleid

De zelfstandige gemeente Vaals levert vanuit nabijheid bij de burger en diens omgeving een substantiële meerwaarde aan de kwaliteit van leven. Dat doet de gemeente door vanuit de kennis van en aandacht voor de context, het specifieke van de situatie, te handelen.

De manier waarop gemeentebestuur en organisatie hieraan invulling geven wordt bepaald door van buitenaf naar processen te kijken en zich voortdurend af te vragen wat een inwoner nodig heeft en van de gemeente mag verwachten. De context bepaalt of en zo ja welke interventies (via de gemeente) gewenst zijn, wat een inwoner nodig heeft. Hierbij kan (lokaal) maatwerk leidend zijn.

In principe zijn er twee manieren van organiseren, die passen bij de aard van de processen:

- systeemgedreven: van binnen naar buiten, managen van processen, procedures en regels, vooral bij standaardproducten, per definitie geen maatwerk gewenst
- contextgedreven: van buiten naar binnen, minder regels, vooral kaders, creativiteit faciliteren, per definitie maatwerk gewenst.

Een zelfstandig Vaals, dat in staat is om meerwaarde te leveren aan de kwaliteit van leven, moet de kwaliteiten in bestuur en organisatie hebben, om de burgers de voordelen van de kleinschaligheid te laten voelen. Dat betekent ook dat we keuzes moeten maken, ons concentreren op zaken die er toe doen en geen onnodige energie verspillen en risico's lopen op zaken die anderen beter kunnen. Vanuit onze **bedrijfsvoeringsfilosofie** vullen we dit als volgt in:

Diensten en processen, waarbij de context van groot belang is, vormen de 'corebusiness' van de gemeente Vaals en blijven per definitie lokaal.

De gemeente kan dit, vanuit kleinschaligheid/nabijheid bij de inwoner, beter dan elke andere instantie. Voor deze processen profiteren we van het schaalniveau Vaals. Op deze processen maakt de gemeente het verschil, levert de kwaliteit, die vooral wordt ingegeven door het verrichten van de juiste ondersteuning vanuit de kennis van en aandacht voor de situatie en de omgeving van de inwoner.

Naarmate de processen steeds minder context- en vooral maar systeemgedreven zijn, wordt de samenwerking met andere overheden of wel de zoektocht naar schaalvergroting, op afstand plaatsen en uitbesteden, groter. In deze processen spelen factoren als vakdeskundigheid en efficiency een grote rol.

De gemeente Vaals is een **Cittaslow**-gemeente. Cittaslow is een keurmerk dat slechts wordt uitgereikt aan gemeenten van minder dan 50.000 inwoners, die op het gebied van leefomgeving, landschap, gastvrijheid, milieu, infrastructuur, cultuurhistorie en behoud van identiteit tot de top behoren. De uitgangspunten van de Strategische Visie sluiten dan ook naadloos aan bij het Cittaslow-gedachtegoed.

De organisatie-richting en de daarbij geldende uitgangspunten rondom verantwoordelijkheden en dergelijke zijn geregeld in de **Organisatieverordening Gemeente Vaals 2013**.

De verantwoordelijkheden, bevoegdheden, mandaten en dergelijke zijn vastgelegd in het **Mandaatbesluit Gemeente Vaals 2014**. De specifieke verantwoordelijkheden en bevoegdheden van budgethouders en budgetbeheerders zijn vastgelegd in de **Budgetregeling Gemeente Vaals**.

Het gemeentelijk **personeelsbeleid** is vastgelegd in de cao Gemeenten en het Personeelshandboek gemeente Vaals. De gemeentelijke zorgtaken op het gebied van de Arbowetgeving zijn vastgelegd in de Arbowet en in onze nota Arbobeleid en getoetst met de Risico Inventarisatie- en Evaluatie van 2018. Daarnaast ligt een en ander vast in het BHV-plan. Bij de realisatie van het reorganisatieplan voor de gemeentelijke organisatie is gewerkt met een **Sociaal Statuut**.

In 2013 heeft de Raad de **ISA visie** vastgesteld. Het uitgangspunt van deze visie, gebaseerd op door de Raad vastgestelde kaders, is dat de gemeente Vaals haar burgers centraal stelt: de dynamiek in de huidige samenleving vraagt dat wij op elke vraag, op elk door de burger gewenst moment via elk kanaal een antwoord hebben. Het uitgangspunt van deze visie is nog steeds actueel. Vanuit dit uitgangspunt wordt onze (digitale) dienstverlening doorontwikkeld.

Het beleid inzake communicatie en voorlichting is vastgelegd in het **Strategisch Communicatieplan 2011**. Het communicatiebeleid draagt ertoe bij dat de communicatie structureel en geïntegreerd plaatsvindt, rekening houdend met de strategische, tactische en operationele doelstellingen van de gemeente Vaals. Het Cittaslow-

gedachtegoed wordt integraal verankerd in het communicatiebeleid en wordt zowel bij in- als externe communicatie uitgedragen.

De huisvesting van de gemeentelijke organisatie en diensten is gebaseerd op het **Huisvestingsplan 2011**. Dit huisvestingsplan is dynamisch waarbij de feitelijke huisvesting bij behoefte wordt aangepast als dit in het belang van de dienstverlening en de organisatie is.

Het beleid rondom het gemeentelijk proces van inkopen (waaronder ook aanbesteden) is vastgelegd in het **Aanbestedingsbeleid 2016**. In dit beleid zijn ook de aspecten van duurzaamheid betrokken.

De onderdelen van de **financiële functie** hebben hun beslag gekregen in de volgende regelingen:

- Treasurystatuut 2015 (in 2019 op actualiteit beoordeelt)
- Nota Reserves en Voorzieningen 2021
- Nota Risicomanagement
- Nota Activabeleid 2021
- Verordeningen inzake de financiële functie ex artikel 112, 113 en 113a Gemeentewet (2013 en 2017)

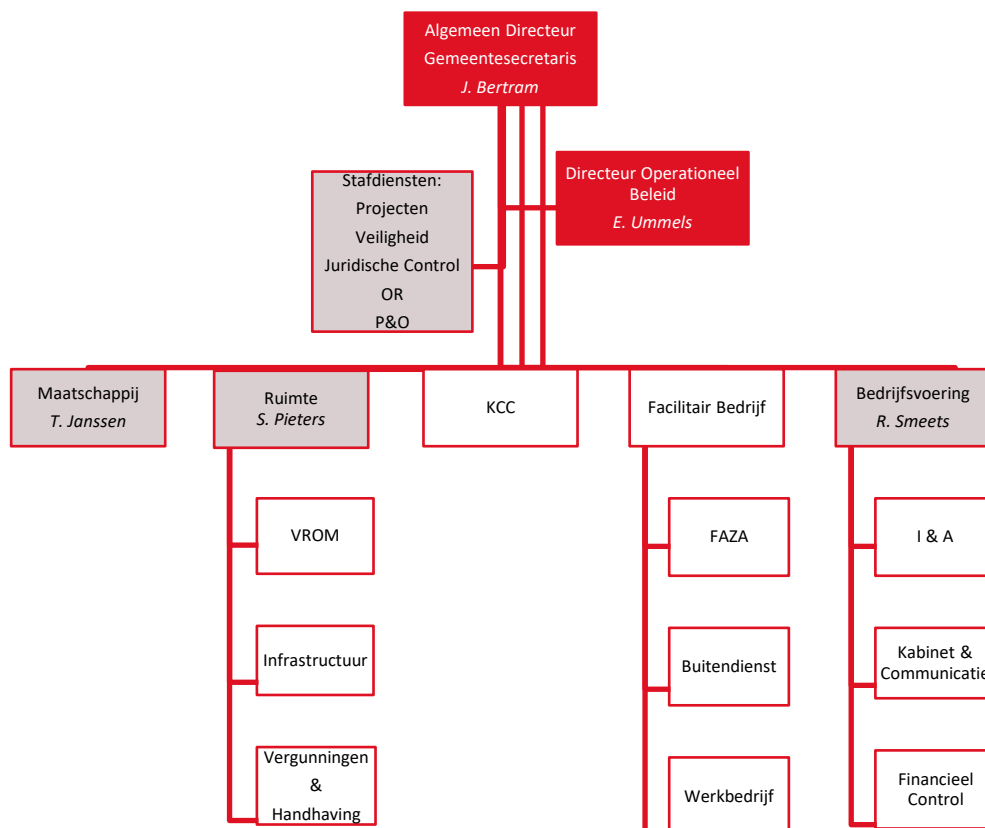
Actiepunten 2022

- Na afronding van het reorganisatieplan worden de organisatieverordening en het mandaatbesluit geactualiseerd waarbij de realisatie is voorzien voor eind 2021/begin 2022
- De verordeningen inzake de financiële functie ex artikel 112, 113 en 113a Gemeentewet worden op actualiteit beoordeelt, waarna indien nodig actualisatie zal plaatsvinden.
- Voor 2022 is (vooralsnog) geen onderzoek op basis van verordening 113a gepland.

1.3 Personele kaders

In ons bedrijfsvoeringsmodel sturen we op een integrale benadering van elk beleidsveld of opgave. De medewerker van de gemeente Vaals moet in staat zijn een vraag vanuit diverse invalshoeken te kunnen bekijken. Bij de insteek past eigenlijk geen organisatie-plaatje waarin lijntjes en hokjes zijn getekend. Toch is die structuur natuurlijk wel aangebracht, anders is het niet mogelijk een organisatie te sturen. We werken met de volgende organisatiestructuur.

Organogram Gemeente Vaals

Salarislasten

De ambtelijke organisatie heeft in 2022 een totale toegestane omvang van 84,6 fte (full-time-employees), bestaande uit 86 medewerkers, die een totale salarislast van ruim 6 miljoen euro vertegenwoordigen.

Onderstaande tabel geeft de totale (beschikbare) salarislasten van de gemeentelijke organisatie weer.

Salarislasten	2022	2023	2024	2025
Bestuur (raad, griffie, college)	€ 772.000	€ 782.000	€ 782.000	€ 782.000
Ambtelijke organisatie	€ 6.139.000	€ 6.099.000	€ 6.094.000	€ 6.052.000
Totale salarislasten	€ 6.911.000	€ 6.880.000	€ 6.876.000	€ 6.834.000

Voor toekomstige cao-ontwikkelingen is tevens een integrale stelpost in de begroting opgenomen van € 170.500, conform het percentage genoemd in de meicirculaire 2021. Uit die stelpost wordt o.a. de onlangs bekend geworden stijging van de pensioenpremie gedekt. Daarbovenop is sinds de begroting 2021 een jaarlijks cumulerende stelpost ad € 150.000 opgenomen voor salarisstijgingen als gevolg van ervaringscijfers.

Het personeelsbestand ziet als volgt uit:

Personeelsbestand gemeente Vaals	2022	
	Medewerkers	Fte's in 2022 (toegestaan)
Directie en MT leden	5	5
Stafdiensten	9	8,5
Sector MAATSCHAPPIJ	15	14,3
Sector RUIMTE	9	9
KCC	7	5,5
Facilitair bedrijf	26	25,9
Sector BEDRIJFSVOERING	15	16,4
TOTAAL ORGANISATIE VAALS	86	84,6

De toegestane formatie is met een totaal 84,6 fte gegroeid ten opzichte van 2021 (76,4 fte). Deze ontwikkeling past bij het raadsbesluit over IBOR waardoor 6 extra fte bij de buitendienst is toegestaan (3 medewerkers groen, 2 medewerkers bestratingen en 1 service medewerker). Ook is er bij Financieel Control sprake van een uitbreiding van 1,5 fte in vergelijking met vorig jaar. Middelen en formatie zijn in begroting 2021 reeds beschikbaar gesteld.

Deel 2 – Doelstellingen en activiteiten

In dit deel wordt per onderdeel in beeld gebracht wat we per speerpunt willen gaan bereiken in de komende periode en wat we daarvoor gaan doen. Tevens wordt aangegeven wanneer een en ander qua tijdspad te verwachten is en, indien mogelijk, hoe het bereikte resultaat meetbaar gemaakt kan worden.

2.1 Management & Organisatie

Het voornaamste inrichtingsprincipe is dat **'de inhoud centraal'** staat. Daarnaast wordt voor een belangrijk deel gewerkt op basis van **integraal management en integrale verantwoordelijkheid**.

De strategisch/tactische aansturing van de organisatie geschiedt door het managementteam. Het managementteam draagt de ambtelijke verantwoordelijkheid voor de realisatie van de producten en taken van de organisatie. De aansturing van de organisatie vindt plaats op basis van onderlinge afstemming en minder vanuit een vaste structuur. Een MT-lid is niet enkel belast met functioneel leidinggevende taken, maar ook voor een belangrijk deel met inhoud op het betreffende vakgebied.

De organisatie zal blijvend de komende jaren een verdere **transitie** ondergaan. Dit past ook nadrukkelijk bij de transitievisie Vaals Verbindt. Vanuit de kracht van de participatie van de samenleving wordt een verdere transitie ingezet in de manier van werken. We kijken heel bewust naar samenwerking met andere partners. De organisatie moet dynamisch en veerkrachtig meebewegen met wat gevraagd wordt. Een stevige doelstelling die past bij een gemeente met ambitie.

Ontwikkelingen, zoals de RUD en de belastingsamenwerking volgen we met belangstelling en we bekijken adequaat welke voordelen hierin voor Vaals zijn weggelegd in de zin van kostenbesparing en kwaliteitsverbetering. Niet iedere samenwerking die wellicht op termijn van meerwaarde voor Vaals kan zijn slaagt. Zo is het niet gelukt het Shared Service Centre Zuid-Limburg van de grond te krijgen.

De organisatie moet blijvend worden meegenomen in de veranderende rol en positie van de gemeente. De wereld om ons heen is aan blijvende verandering onderhevig, daarmee ook de rol en positie van gemeenten. Dit vraagt een vorm van continue mee-veranderen; een organisatie is daardoor nooit af. De aanpak die daarbij gekozen wordt, sluit aan bij de wijze waarop de gemeente ook de burgers wil benaderen. Daarbij gaat het om aandacht voor het individu. Dat wil zeggen dat vooral vanuit de individuele omstandigheden gekeken wordt naar ontwikkelmogelijkheden. Ingezet wordt op het beter benutten van de sterke kwaliteiten van eenieder. Ondanks de geringe omvang van de organisatie en daarmee de hoeveelheid aan 'eenmans-functies' zal getracht worden

mensen blijvend meer het werk te laten doen waar ze goed in zijn en dat ze graag doen, waar ze **talenten** voor hebben. Dat betekent dat mensen flexibeler inzetbaar worden en soms los van bepaalde functies taken vervullen.

2.2 Planning & Control

Op het gebied van planning & control, ook wel de financiële functie van de gemeente genoemd, is de afgelopen jaren een behoorlijk instrumentarium ontwikkeld en geïmplementeerd. Het verbeteren van dit instrumentarium is een continu proces. De beleidscyclus wordt ondersteund met documenten die voor Raad, College en management voldoende concrete sturingsinformatie verschaffen en waarbij gepoogd wordt aan te sluiten bij wens en behoeften. Een ander blijvend aandachtspunt is het vergroten van de 'leesbaarheid' van de producten uit de P&C-cyclus. De ingeslagen koers bij de begroting 2021, waarbij de opzet en opmaak een upgrade hebben ondergaan, draagt daaraan bij. Met de huidige meer to-the-point programmateksten probeert het College de effecten van het beleid op een toegankelijke manier inzichtelijk te maken.

De accountant wordt als 'woordvoerder' van het maatschappelijk verkeer strenger. Verantwoordingswijzen die jarenlang akkoord zijn bevonden behoeven nu op afspraak van de accountant een aanpassing. Om aan te kunnen haken op deze strengere externe blik is een kwalitatieve en kwantitatieve doorontwikkeling van Planning & Control noodzakelijk. Hierbij behoort ook het toegenomen belang van het uitvoeren van interne controlewerkzaamheden. Het vangnet van de accountant voor de rechtmatigheidstoets verdwijnt vanaf boekjaar 2022. Ook dit vraagt meer kwaliteit en kwantiteit. Hiertoe zijn reeds in 2021 de nodige stappen gezet door middel van uitbreiding van capaciteit. De komende jaren zal dit zijn vruchten gaan afwerpen.

In 2022, wellicht nog eind 2021, zal de verdeelsystematiek van de uitkering gemeentefonds definitief vastgesteld worden door het Rijk. De huidige verwachtingen laten forse financiële effecten voor de gemeenten zien, waarop in afstemming met onze financieel toezichthouder in deze begroting nog niet mag worden voorgesorteerd. In 2022 zal vanzelfsprekend de focus komen te liggen op een adequate doorrekening van het effect voor Vaals.

Daarnaast zullen in 2022, na het aantreden van de nieuwe gemeenteraad, de financiële verordeningen (artikelen 212, 213 en 213a Gemeentewet) waar nodig worden geactualiseerd en ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

In een verkiezingsjaar wordt het cluster financieel control ook ingezet bij de totstandkoming van o.a. het overdrachtsdocument. Diverse (financiële) kengetallen pogen het inzicht op diverse gemeentelijke beleidsvelden te verduidelijken om zodoende bij te dragen aan een soepele overdracht voor de nieuw te installeren raadsleden. Daarbij stelt het cluster zich tevens beschikbaar om fracties te ondersteunen bij het opstellen van een nieuw coalitieakkoord.

2.3 Personeelszaken

Het gemeentebestuur van Vaals heeft een duidelijke keuze gemaakt voor wat betreft de toekomstige koers. Vaals wil zelfstandig en dicht bij de burger het verschil blijven maken. Op basis van deze koers is de ambtelijke organisatie in ontwikkeling. Stapsgewijs en voortdurend is de organisatieontwikkeling onderwerp van gesprek tijdens de overleggen in het managementteam en met de ondernemingsraad.

Het is belangrijk dat medewerkers in staat worden gesteld om mee te bewegen en te ontwikkelen. Zij worden in de gelegenheid gesteld om kennis en ervaring op te doen middels opleiding, training en andere scholing en middels tijdelijke detacheringen bij andere organisaties. Duurzame inzetbaarheid heeft voortdurende aandacht.

Voor het volgen van opleidingen en ontwikkelingstrajecten is jaarlijks een opleidingsbudget beschikbaar. Dit budget wordt gebruikt al naar gelang de behoefte aan scholing of een andere vorm van ontwikkeling. Dit vindt ook in 2022 plaats in overleg tussen leidinggevenden en medewerkers.

Wet- en regelgeving inzake arbeidsomstandigheden blijven belangrijk bij de inrichting van de organisatie, werkprocessen en werkomgeving. De effecten als gevolg van de COVID19-crisis bieden kansen voor wat betreft het plaats- en tijdonafhankelijk werken. Hier is een en ander in samenwerking met de medewerkers voor onderzocht, uitgewerkt en een begin mee gemaakt.

De ervaringen die zijn opgedaan met het digitaal aanmaken van een arbeidsovereenkomst en het digitaal ondertekenen, geven een impuls voor een verdere digitaliseringsslag. In de toekomst moeten alle medewerkers hun personeelsdossier ten alle tijden en op elke plaats kunnen inzien. De reeds ingezette lijn zal worden voortgezet.

De in 2021 aangezette voorbereidingen voor het onderhoud van het functiegebouw leiden in 2022 tot realisatie daarvan. De consequenties voor de loonsom zullen in kaart gebracht worden en betrokken worden bij de begroting.

De organisatie wordt continu doorontwikkeld. De Omgevingswet en andere wetswijzigingen hebben ertoe geleid

dat we steeds meer vanuit het gezichtspunt van de burger denken en werken. Het hybride werken dat als gevolg van de corona-maatregelen steeds meer ingeburgerd is, stelt nieuwe eisen aan de wijze waarop de dienstverlening en het managen van processen en mensen vorm krijgen. Dat vergt continue aandacht vanuit P&O en het management.

De gemeente Vaals blijft goede arbeidsvoorwaarden bieden die passen bij de eisen die aan de medewerkers worden gesteld. Het personeelshandboek is actueel en het beloningsbeleid krijgt daarin bijzondere aandacht.

2.4 Informatisering & Automatisering

ICT is een onmisbare component in de huidige bedrijfsvoering voor lokale overheden. Het basisuitgangspunt van de visie Informatievoorziening & Automatisering is dat de gemeente Vaals haar **burgers centraal** stelt: de dynamiek in de huidige samenleving vraagt dat wij op elke vraag, op elk door de burger gewenst moment en via elk kanaal een antwoord hebben. Om dit mogelijk te maken werken wij met **Virtual Desktop Infrastructure (VDI)**. Ook de komende jaren blijven we investeren in de **optimalisatie en actualisatie** van onze technische infrastructuur. Meer en meer kiezen we voor ontzorging op ICT-gebied en nemen we diensten af als **cloudoplossing**. Zoals de bijhouding van de diverse geo-gerelateerde basisregistraties (BAG/BGT/BRK/WKPB) ondergebracht bij het Gegevenshuis in Landgraaf. De huidige visie Informatievoorziening & Automatisering beschrijft nog steeds onze ambities. Tevens zijn de door de Gemeenteraad vastgestelde kaders die als basis hebben gediend voor de huidige visie nog steeds actueel:

- * het inzetten van ICT om de gemeentelijke dienstverlening en bereikbaarheid te optimaliseren;
- * het innovatieve en creatieve karakter van de ICT-architectuur moet behouden en gestimuleerd worden;
- * het vinden van een oplossing voor de toenemende kwetsbaarheid;
- * uniformiteit in het opslaan, bewerken en archiveren van de informatievoorziening.

De ambitie van de afdeling ICT is om de gemeentelijke ICT en informatievoorziening zo te organiseren, dat deze ondersteuning biedt voor een moderne, efficiënte, betrouwbare en integere bedrijfsvoering en dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Team ICT is adviserend, ondersteunend en neemt graag een aanjagende rol aan bij het realiseren van de digitale ambities van onze gemeente.

De **beveiliging van bedrijfsinformatie** speelt een steeds grotere rol. Voor het beveiligen van informatie en data processen passen we de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) toe. Eind 2021 leggen wij verantwoording af over onze informatiebeveiliging door middel van de ENSIA-zelfevaluatie (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) en audit. De IT beveiliging wordt door een gerenommeerde security specialist in kaart gebracht. De bevindingen worden, waar nodig en mogelijk, meegenomen in de optimalisatie van de IT beveiliging.

De complexiteit van het **ICT beheer** neemt jaarlijks toe. Om de focus te houden op de specifieke gemeentelijke IT taken gelieerd aan o.a. de komst van de omgevingswet, informatie-/dataveiligheid en het sociaal domein is er in 2020 voor gekozen enkele basis IT taken (Monitoring, update- en patchmanagement) over te dragen aan een externe IT dienstverlener waarbij we intern de regie houden.

Verder kiest de gemeente Vaals steeds vaker voor Cloud based software en SaaS oplossingen (afnemen van een dienst en dus niet in eigen beheer) om de afhankelijk van de eigen IT omgeving te verkleinen en de flexibiliteit te vergroten.

Het thuiswerken is, mede door de Coronapandemie, in een stroomversnelling gekomen. De technische capaciteit is in maart 2020 direct verhoogd en extra veiligheidsmaatregelen zijn ingevoerd. Hierdoor is de transitie van kantoor naar thuiswerken naadloos verlopen. Er zijn geen nieuwe technieken bijgekomen, maar wij zijn de bestaande wel meer gaan gebruiken. Het digitaal vergaderen is hiervan een prima voorbeeld. Het "hybride" werken zal zeker in de verdere toekomst een belangrijke rol spelen bij het maken van keuzes m.b.t. de IT omgeving van de gemeente Vaals.

De archivaris heeft in het periodieke verslag over de uitvoering van de gemeentelijke taken op het gebied van **informatiehuishouding en archiefbeheer** van 2021 duidelijk aan de gemeente Vaals aangegeven dat de gang van zaken op het gebied van informatiebeheer bij de gemeente Vaals ernstig te kort schiet. Er moeten nu stappen gemaakt worden in het kader van het informatiebeheer om te voorkomen dat de gemeente Vaals onder toezicht wordt gesteld door de provincie tot ze haar informatiebeheer op orde heeft. Een belangrijke conclusie voert de boventoon in het verslag, namelijk dat de capaciteit bij de afdeling DIV zowel kwantitatief als kwalitatief niet berekend is op digitaal archief- en informatiebeheer.

Om gecontroleerd een verbeterslag te maken richting digitaal werken en een beter informatiebeheer is met hulp van externe expertise het **Verbeterplan Informatiebeheer** opgesteld. Het is belangrijk om te realiseren dat de verbeteringen niet alleen worden uitgevoerd om de provincie tevreden te stellen, maar juist om het informatiebeheer binnen de eigen organisatie goed op orde te brengen. Goed informatiebeheer ondersteunt immers alle processen binnen de organisatie en voorkomt risico's van bijvoorbeeld informatieverlies of het niet

kunnen verantwoorden van besluitvormingsprocessen. Informatiebeheer is een onderdeel van de missie en visie van de organisatie. Hieruit blijkt ook dat informatiebeheer geen ‘speeltje’ is van de DIV-afdeling maar een verantwoordelijkheid is van de gehele organisatie. Medewerkers dienen dan ook goed begeleid te worden in deze nieuwe manier van digitaal werken en archiveren.

Realisatie van het Verbeterplan Informatiebeheer is alleen mogelijk als **de capaciteit van de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde wordt gebracht**. In de voorjaarsnota 2021 en de meerjarenbegroting 2022-2025 zijn de hiervoor noodzakelijke financiën opgenomen. Hierbij is rekening gehouden met de schaal en de mogelijkheden van de gemeente Vaals en is een periode van tweeënhalf jaar uitgetrokken om tot het realiseren van het Verbeterplan Informatiebeheer te komen. Hiermee zijn we ons bewust dat bij een volgende controle van de archivaris in 2022, de conclusie nog niet zal zijn dat de optimale stappen vooruit zijn gezet. Maar wel kan en moet de archivaris dan concluderen dat de gemeente Vaals op de goede weg is.

De toetreding tot het Gegevenshuis in 2019 voor het beheer van al onze Geo-data is een belangrijke stap in de verdere professionalisering van ons **gegevensbeheer**. Door de integrale aanpak maken we niet alleen een efficiëntieslag maar heeft de kwaliteit van de diverse Basisregistraties continue de aandacht. Het Gegevenshuis werkt hierbij nauw samen met zowel de diverse gemeentelijke afdelingen maar ook de Belasting samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). Een volgende belangrijke stap vormt de zogenaamde Samenhangende Objecten Registratie (SOR). In de SOR zullen alle gegevens van de basisregistraties in het fysieke domein op een uniforme wijze worden vastgelegd. De vermoedelijke wettelijke ingangsdatum van de SOR is 2025. Het is daarom zaak om reeds nu hierop voor te sorteren, bijvoorbeeld via het hiervoor genoemde regie-portaal. Verder wordt onder supervisie van BsGW in 2021 een businesscase uitgewerkt over de invoering van de SOR. Wat betreft kwaliteitsverbetering wordt vanaf 2021 een jaarlijkse WOZ mutatiedetectie uitgevoerd (onder andere om de vergunningsvrije bouw in beeld te brengen) en wordt verder gewerkt aan de kwaliteit van de data uit onze openbare ruimte (wegen, groen en riool). Op enig moment koppelen we deze BOR-data aan BGT-BAG-WOZ. Ook de koppeling met de kamer van koophandel wordt verder verfijnd. Daarnaast voert het zogenaamde privacy-team een verdiepingsslag uit op het gebruik van de diverse data verwerkingen binnen onze organisatie. De hiervoor genoemde ontwikkelingen zijn van groot belang voor een goed en betrouwbaar gegevensbeheer maar vragen ook nodige tijd.

Kijkende naar het **contractbeheer** en de inkoop van I&A wordt ingezet op een hoge kwaliteit, acceptabele kosten en partnerschappen met onze leveranciers. Hierbij wordt de inkoopnota van de onze organisatie als leidraad aangehouden. Ook worden contracten met leveranciers (partners), waar mogelijk, niet meer afgesloten voor periodes van 3 tot 5 jaar maar korter, zodat snel ‘op -en afgeschaald’ kan worden. Hierdoor verhogen wij onze flexibiliteit en wendbaarheid

2.5 Huisvesting

De huisvesting van de gemeentelijke organisatie en diensten is gebaseerd op het zogenaamde Huisvestingsplan. Naast het gemeentehuis aan het Von Clermontplein wordt ook gebruik gemaakt van een dependance voor de openbare werken. Dit betreft de zogenaamde gemeentewerf, gelegen aan de Selzerbeeklaan. Vanuit een convenant tussen de Provincie Limburg en diverse Limburgse gemeenten (waaronder Vaals) is het project **'energielabelling en energiebesparende maatregelen gebouwen'** (gefinancierd door de Provincie) uitgevoerd. Hierbij zijn gemeentelijke gebouwen en gebouwen met een maatschappelijk karakter onderzocht en gelabeld. Het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) is in 2018 geactualiseerd. Hier zijn energiebesparende maatregelen voor de komende jaren in opgenomen. Voor 2022 zijn de volgende maatregelen voorzien: vervolg van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen, energie zuinige verlichting in het pand op de gemeentewerf (loodsen), vervangen boilers sportcomplex Rood/Groen.

Deel 3 – Financiën

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van de onderdelen van het taakveld ‘overhead’.

	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Management & Organisatie	1.713	1.804	2.194	2.189	2.104	2.104
Kabinet & communicatie	122	114	119	116	116	116
Planning & Control	63	73	77	61	65	61
Personeelszaken	285	305	325	325	325	325
Automatisering & informatisering	537	581	634	590	589	571
Huisvesting & facilitaire zaken	377	375	361	373	366	368
Totaal	3.097	3.252	3.710	3.654	3.565	3.545

De stijging van de lasten management & organisatie vanaf 2022 is gelegen in een tweetal oorzaken:

- verwerken kwaliteitsimpuls ambtelijke organisatie (begroting 2021, financieel control en automatisering)
- uitbreiding managementteam (interne verschuiving salarislasten vanuit cluster VROM)

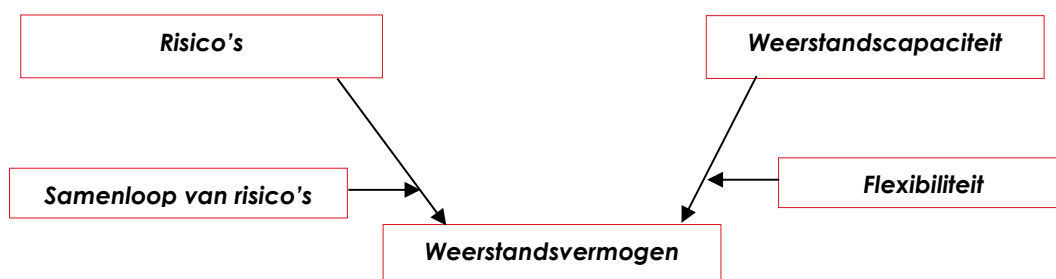
Paragraaf Weerstandsvermogen & Risicobeheersing

1. Inhoud paragraaf

In deel 3 van deze begroting is al uitgebreid ingegaan op de effecten van deze begroting voor de financiële positie van de gemeente Vaals. Een van de belangrijkste aspecten voor het oordeel omtrent deze financiële positie betreft het zogenaamde “weerstandsvermogen”. Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin een gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het gehele beleid omgegooid moet worden. In andere bewoordingen: de beschikbare financieel ruimte die zonder ingrijpende beleidswijzigingen beschikbaar is.

Het weerstandsvermogen bestaat uit twee belangrijke onderdelen, namelijk de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot deze risico's.

In onderstaande figuur komt de samenhang tussen de verschillende onderdelen tot uiting.

In de praktijk bestaat er niet een precieze eenduidige definitie van de weerstandscapaciteit. De ‘ruimte’ in de begroting is hierbij een relatief grijs gebied. Op een aantal punten komen de verschillende meningen echter wel overeen. Het eigen vermogen van een gemeente vormt vanuit de belangrijkste buffer tegen optredende risico's. Het eigen vermogen van de gemeente Vaals bestaat met name uit de algemene reserve. Daarnaast kan de gemeente na een onvoorziën incident de algemene reserve weer op peil brengen door bijvoorbeeld de belastingopbrengsten op te voeren. Deze maatregel heeft echter pas effect in het jaar daaropvolgend. De onbenutte belastingcapaciteit wordt daarom ook wel gezien als het dynamische deel van de weerstandscapaciteit.

De paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële huishouding van de gemeente is en welke risico's de gemeente loopt. Om financiële tegenvallers te kunnen opvangen, moet de gemeente beschikken over weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het BBV gedefinieerd:

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

1. de weerstandscapaciteit zijnde een samenstel van middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en;
2. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het minimaal aan te houden weerstandsvermogen is afhankelijk van de grootte van de gemeente, de te onderkennen financiële risico's en het reserve- en voorzieningenbeleid.

2. Beleidskaders

Zoals reeds hierboven aangegeven bestaat het weerstandsvermogen uit de relatie tussen enerzijds de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden en anderzijds de mate waarin de risico's zijn afgedekt. Het beleid inzake het weerstandsvermogen richt zich dan ook op deze tweedeling.

Voor de weerstandscapaciteit is de omvang van de reserves (vanwege de aanwendbaarheid) van belang. Het beleid en de afwegingen rondom reserves en voorzieningen is vastgelegd in de nota Reserves en voorzieningen 2021, welke door de raad in december 2020 is vastgesteld.

In de Nota Weerstandsvermogen & Risicomanagement zijn de doelstellingen van dit vigerende beleid vastgelegd en luiden als volgt:

- Inzicht krijgen in de risico's die de gemeente loopt. Op basis van dit inzicht kunnen risico's eventueel worden afgedekt;
- Ervoor zorgen dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid;

- Verder stimuleren van het risicobewustzijn (van medewerkers) in de organisatie en het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van de risico's;
- Beoordelen van het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit inclusief bepaling van de weerstandsfactor.

De benodigde weerstandscapaciteit stelt de gemeente vast aan de hand van een risico-inventarisatie. Alle sectoren inventariseren hun eigen risico's inclusief de kans van optreden en financiële gevolgen.

3. Risico's

3.1 Algemeen

Welke risico's loopt een gemeente zo al? Het kan bijvoorbeeld gaan om (bedrijfs)economische risico's, maar een gemeente kan ook te maken krijgen met juridische of milieutechnische risico's. Bij het maken van een goede risico-inschatting zijn twee aspecten van belang: wat is de kans dat een risico zich voordoet, en welke orde van schade kan ontstaan als dat gebeurt. Alle risico's moeten daarnaast ook in hun totaliteit worden bekeken: wat is met andere woorden het risicoprofiel voor de gemeente? Veel kleinere risico's samen kunnen bijvoorbeeld een schadebeeld opleveren dat vergelijkbaar is aan één groot risico. De kansen op verschillende soorten tegenvallers kunnen ook nog eens afhankelijk van elkaar zijn. Zo kan een terugval van de economische groei leiden tot een lagere algemene uitkering, hogere rente en meer beroep op bijstands-uitgaven.

3.2 Risicoanalyse

Het weerstandsvermogen moet worden afgezet tegen de aanwezige risico's. Het Besluit Begroting en Verantwoording moedigt gemeenten aan tot het systematisch inventariseren en 'waarderen' van de aanwezige risico's. Er zijn veel indelingen van risico's in omloop.

Wij onderkennen de volgende risico's:

- Financiële risico's: hierbij kan gedacht worden aan risico's voortvloeiend uit eigen beleid of het beleid van de rijksoverheid, samenwerking met andere gemeenten of instanties.
- Risico's op eigendommen: dit betreft zowel risico's door vervreemding of beschadiging van gemeentelijke eigendommen, maar ook de risico's die voortvloeien uit het ontbreken van onderhouds- en/of beheersplannen en risico's rondom het grondbeleid.
- Risico's die samenhangen met de interne bedrijfsvoering: hiermee wordt bedoeld risico's vanuit de informatievoorziening, de administratieve organisatie en de interne controle. Gevolgen kunnen dan liggen in de sfeer van de uitvoering van regelgeving etc.

De rapportagemomenten aan de gemeenteraad zijn als volgt:

- Jaarrekening: inventarisatie risicoprofiel, beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen.
- Begroting: actualisatie risicoprofiel, beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen.
- Tussentijds in raadsvoorstellen bij projecten waar relevante risico's worden gelopen.

3.3 Risicoprofiel Gemeente Vaals

Voor de kans van optreden van een risico hanteert de gemeente een driedeling: Laag, Midden en Hoog. Een exacte kans inschatting is meestal niet te maken, maar hiermee wordt een indicatie verkregen op basis van een reële inschatting.

Risico's relevant voor de weerstandscapaciteit dienen van materiële betekenis te zijn voor het balanstotaal of de financiële positie. Wij rekenen met een ondergrens van € 5.000 als minimale tegenvaller. Risico's waarvan de financiële tegenvaller lager dan € 5.000 wordt geschat, achten we object van reguliere bedrijfsvoering. Deze risico's dienen in principe binnen de productenramingen te worden opgevangen. Voor de begroting 2022 kijken we, zoals afgesproken in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement, alleen naar de belangrijkste risico's.

Tabel 1 Samenvatting geïnventariseerde risico's

Nr.	Risico	Kans	Bedrag	Reken- percentage	Rekenbedrag
INCIDENTELE RISICO'S:					
1.	Grondexploitatie	Midden	€ 460.000	50%	€ 230.000
2.	Regionale samenwerking	Laag	€ 50.000	25%	€ 12.500
3.	Wachtgeld wethouders en pensioenen gewezen wethouders	Midden	€ 225.000	50%	€ 112.500
4.	Bijdragen tekorten gemeenschappelijke regelingen	Midden	€ 500.000	50%	€ 250.000
5.	Landschapselementen	Midden	€ 80.000	50%	€ 40.000
	Subtotaal Incidenteel				€ 645.000
6.	Onzekerheid	(factor 1,25)	(factor 1,25)	1,25	€ 161.250
	Totaal geïnventariseerde incidentele risico's				€ 806.250
STRUCTURELE RISICO'S:					
7.	Decentralisatie rijkstaken	Midden	€ 500.000	50%	€ 250.000
8.	Ontwikkelingen gemeenschappelijke regelingen	Midden	€ 250.000	50%	€ 125.000
9.	ICT-risico's	Midden	€ 50.000	50%	€ 25.000
10.	Renterisico	Laag	€ 100.000	25%	€ 25.000
11.	Afname uitkering gemeentefonds	Midden	€ 300.000	50%	€ 150.000
12.	Vennootschapsbelasting	Laag	€ 50.000	25%	€ 12.500
13.	COVID	Laag	€ 500.000	25%	€ 125.000
14.	Dienstverlening	Hoog	€ 50.000	100%	€ 50.000
15.	Handhaving	Hoog	€ 160.000	75%	€ 120.000
16.	Omgevingswet	Hoog	€ 150.000	100%	€ 150.000
17.	Verkeerspanel	Hoog	€ 12.500	100%	€ 12.500
18.	Parkeeropbrengsten	Midden	€ 100.000	50%	€ 50.000
19.	Overige risico's	Midden	€ 300.000	50%	€ 150.000
	Subtotaal Structureel				€ 1.245.000
20.	Onzekerheid		(factor 1,25)	1,25	€ 311.250
	Totaal geïnventariseerde structurele risico's				€ 1.556.250
	Totaal geïnventariseerde risico's				€ 2.362.500

Toelichting van de opgenomen risico's:

1. Grondexploitatie / studentenhuisvesting

Vaals kent een aantal grote grondprojecten, zoals Von Clermontpark, Pastoerswei en voormalig Esso-tankstation. De grootte van de projecten brengt door hun uniek karakter en complexiteit een zekere mate van (aanvullend) risico met zich mee, zeker in de huidige economische tijd. Er blijft een risico bestaan dat voor ogen zijnde ontwikkelingen niet in die mate van de grond komen als gedacht. Incidenteel leidt dit tot een restant boekwaarde die niet kan worden terugverdiend. In de risicoparagraaf kijken we eerst naar de risico's van projecten waarvoor al concrete afspraken gelden (Esso en Pastoerwei). Andere projecten volgen in de jaren tot 2025. Voor een uitgebreide prognose omtrent de lopende grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

2. Regionale samenwerking

Dit betreft de te maken kosten en externe uren verbonden aan projecten voor regionale samenwerking. De gemeente Vaals streeft naar een situatie waarin zij, in nauwe samenwerking met haar buurgemeente, adequaat invulling kan geven aan haar opgaven. De kosten voor dergelijke samenwerkingsverbanden komen voor rekening van de gemeenten. Gezien de beperkte ervaring die er is met dergelijke ingewikkelde trajecten bestaat het risico dat de bijkomende kosten samenhangend met de samenwerking te laag worden ingeschat. Hierbij kan gedacht worden aan automatiseringsconsequenties, huisvesting en personeelskosten. Het mogelijk belangrijkste risico is dat niemand iets wil opgeven, waardoor de kosten fors zullen toenemen.

3. Wachtgeld wethouders en pensioenen gewezen wethouders

Het risico bestaat dat een oud-wethouder zijn opgebouwde pensioenvoorziening naar een ander pensioenfonds

wilt overbrengen. In 2019 heeft dit risico zich voor het eerst laten zien. In dat geval dient het opgebouwde pensioen te worden gekapitaliseerd. Voor het wachtgeld van wethouders wordt telkens na de zittingstermijn, als bekend is wat de consequenties zijn voor de zittende wethouders, de voorziening uitkeringen gewezen wethouders gevoed ten laste van de algemene reserve.

4. en 8. Bijdragen in tekorten van en ontwikkelingen bij gemeenschappelijke regelingen

De gemeente loopt altijd een risico bij de GR's, in het geval van financiële tekorten. Omdat de gemeente Vaals een kleine speler is bij de GR's, kunnen besluiten door de overige gemeenten van invloed zijn. We schatten dit risico gemiddeld in. Daarnaast bestaat ook een structureel risico, in het geval ontwikkelingen zich voordoen bij een GR die leiden tot structureel hogere bijdragen door de gemeenten. Ook hier zal Vaals zich in de meeste gevallen moeten neerleggen bij een besluit door de meerderheid (c.q. grote gemeenten). Bijvoorbeeld doorontwikkeling Veiligheidsregio en wijziging kostenverdeelsleutels bij gemeenschappelijke regelingen en meer recentelijk eventuele risico's als gevolg van COVID.

5. Landschapselementen

In de vergadering van 12 juli 2021 heeft de gemeenteraad een besluit genomen om de landschapselementen in Vaals te inventariseren. Op basis van de inventarisatie kan worden bepaald welke landschapselementen van grote waarde zijn. Vooralsnog is het risico bepaald zoals opgenomen in de tabel.

6. en 20. Onzekerheid

Het is een utopie om te veronderstellen dat 100% van de risico's in beeld gebracht kunnen worden. Echter door het uitvoeren van een risico-inventarisatie is getracht een zo compleet mogelijk beeld te verkrijgen. Om tegemoet te komen aan deze onzekerheid is besloten om rekening te houden met een factor van 1,25. Met andere woorden: voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgegaan van de geïnventariseerde risico's vermenigvuldigd met een factor van 1,25.

7. Decentralisatie rijkstaken

De decentralisatie van de participatiewet, jeugd en WMO is een proces van een aantal jaren. Op basis van de reeds opgedane ervaringen zijn de budgetten (kosten) lager bijgesteld naar een realistisch uitgavenpatroon. Het blijven echter open-einde-regelingen, waardoor het risico bestaat op (forse) budgetoverschrijdingen. Dit vanwege het feit dat we niemand in de kou mogen laten staan als het budget reeds is uitgeput. De ombuiging door de preventie-activiteiten van WijVaals en het daarmee gepaard gaande risico op duurdere maatwerkvoorzieningen is ook in dit risico meegenomen. Uiteraard zal dit risico kritisch gemonitord blijven en eventueel bijgesteld worden bij een BURAP indien dit noodzakelijk is.

9. ICT-risico's

Onder dit kopje worden algemene risico's verstaan zoals risico's rondom fysieke toegangsbeveiliging, wateroverlast, brandpreventie en koeltechniek. Verder vallen hieronder ICT-risico's rondom procesmatige beveiliging. Hierbij kan gedacht worden aan de gebieden beveiligingsbeleid, beveiligingsbeheer, het hebben van uitwijk- en recoverymogelijkheden, back-up maatregelen en logische toegangsbeveiliging. Tenslotte kan hieronder ook nog het risico van oneigenlijke toegang via de website op publieke delen van het netwerk worden verstaan.

10. Renterisico

De rente voor het aantrekken van financieringsmiddelen is in historisch perspectief gezien nog steeds laag. Dit geldt zowel voor de rente voor vlottende als de rente voor vaste financieringsmiddelen. Toename van de rentepercentages kan gevolgen hebben voor de budgettaire ruimte.

11. Afname uitkering gemeentefonds

Het gemeentefonds is direct gekoppeld aan de omvang van de rijksuitgaven: hogere rijksuitgaven resulteren in een hogere uitkering uit het gemeentefonds, maar ook lagere rijksuitgaven resulteren in een lagere uitkering uit het gemeentefonds. De gemeente heeft vrijwel geen grip op veranderingen die het gemeentefonds met zich meebrengen, en is in principe 'overgeleverd' aan de periodieke circulaire. De komende herijking van de verdeelsleutel kan nadelige gevolgen met zich meebrengen. De effecten van de herijking zijn nog niet bekend, maar de eerste rekenmodellen zijn gunstiger dan eerder werd aangenomen. Wel is bekend dat het nieuwe kabinet zal moeten besluiten over de middelen jeugd in de periode na 2022. Vanwege de onzekerheden reden om het risico op hetzelfde niveau in te schalen.

12. Vennootschapsbelasting

Wij verwachten een lage kans op dit risico. Dit in overleg met een extern adviesbureau, die de aangiftes over de afgelopen jaren heeft begeleid.

13. COVID

Zo lang het Covid virus nog een groot deel van de bevolking kan besmetten, kunnen te nemen maatregelen een effect hebben op het welzijn de zorg en de economische activiteiten in Vaals. Inmiddels hebben de vaccinaties, test- en controlemogelijkheden en handhavingsmaatregelen echter de impact doen afnemen. Daardoor is Covid

impliciet begroot, waardoor het gedeeltelijk onzeker is of de budgetten helemaal toereikend zijn. De in het gemeentefonds ontvangen middelen zijn in principe incidenteel waardoor het risico wordt gehandhaafd met een laag risico.

14. Dienstverlening

Gelet op de discussie rondom de perspectiefnota 2022 is in deze begroting geen uitbreiding van capaciteit opgenomen. De wettelijke dienstverlening vanuit het KCC staat stevig onder druk, vandaar een hoog risico.

15. Handhaving

Gelet op de discussie rondom de perspectiefnota 2022 is in deze begroting geen uitbreiding van capaciteit opgenomen. De consequenties van de WKB die gelijk met de Omgevingswet ingevoerd zal worden, worden steeds duidelijker. Leek het in eerste instantie nog erop dat deze wet voor een taakverschuiving van openbaar naar privaat toezicht zou zorgen (en daardoor wellicht wat ruimte in capaciteit zou opleveren), nu is al duidelijk dat het zeker voor de komende 4 jaar een taakverzwaring zal gaan betekenen. De nu al onvoldoende capaciteit op handhaving/bouw- en woningtoezicht én de invoering van de Omgevingswet, die zal leiden tot meer regelvrijheid en dus de noodzaak voor meer handhaving en toezicht aan de achterkant, levert een hoog risico op.

16. Omgevingswet

De omgevingswet krijgt meer en meer het karakter van een decentralisatie waarbij de dereguleringsopgave volledig bij de lagere overheid wordt gelegd. Daardoor moeten gedecentraliseerde taken en instrumenten worden geïmplementeerd worden in het lokaal beleid en gelijktijdig moeten nut, zin en noodzaak van die taken en instrumenten beoordeeld en besloten worden. Ook de ondersteuning daarvan door ICT is in dit risico begrepen.

17. Verkeerspanel

Eind 2021 is een doorkijk naar de stand van zaken op de adviezen van het verkeerspanel gepland. De raad heeft een eenmalig investeringskrediet van € 100.000 gevoteerd relatief kleine maatregelen. Echter, indien de raad besluit om ingrijpende, veelal infrastructurele maatregelen te nemen, dan zullen aanvullende middelen noodzakelijk zijn. Vooralsnog schatten wij hiervoor een bedrag ad € 250.000 in, welke leidt tot structurele kapitaallasten.

18. Parkeeropbrengsten

De parkeeropbrengsten zijn gebaseerd op een aantal veronderstellingen en aannames. zoals de voortgang van de ontwikkeling van de plint Koningin Julianaplein. Uitgaande van de huidige raming bestaat een risico dat de opbrengsten niet worden gerealiseerd. Het risico zal bij de begroting 2023 of een beleidswijziging opnieuw worden beoordeeld.

19. Overige risico's

Alle overige risico's zijn te beperkt van omvang om ze apart te berekenen en toe te lichten. Hiervoor worden 10 risico's van € 30.000 met een gemiddeld risico geraamd. Dit komt neer op een bedrag van € 150.000.

Verzekeringen

Diverse (financiële) risico's heeft de gemeente afgedekt middels afgesloten verzekeringen. Deze risico's, die niet zijn opgenomen in bovenstaande tabel, betreffen met name:

- (bedrijfs-)ongevallen medewerkers, vrijwilligers, geldlopers, verkeersbrigadiers en stembureauleden;
- aansprakelijkheid (personen- en zaakschade en vermogensschade);
- rechtsbijstand;
- brand-, water- en inbraakschades gemeentelijke eigendommen.

4. Weerstandscapaciteit

In principe is een weerstandscapaciteit die alle gesignaleerde risico's volledig (voor 100%) afdekt, toereikend. Aan deze analyse kleven echter ook enkele kanttekeningen. De belangrijkste daarvan zijn:

- niet alle risico's zullen zich tegelijkertijd en in volle omvang voordoen (neiging tot een neerwaartse correctie is aanwezig);
- de waardering en mogelijke kosten van risico's zijn niet objectief meetbaar (andere inschattingen leiden tot andere beelden);
- het aanspreken van de beschikbare weerstandscapaciteit heeft op termijn consequenties (flexibiliteit van de begroting).

Ter afdekking van de risico's is het nodig te beschikken over voldoende veerkracht in de vorm van structurele dan wel incidentele weerstandscapaciteit.

De **structurele weerstandscapaciteit** wordt afgeleid uit de posten "vrij te besteden budgetruimte en onvoorziene uitgaven" alsmede uit de onbenutte belastingcapaciteit. De beide eerste posten zijn geraamd in de begroting en de meerjarenraming. De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog aanwezig is binnen de mogelijke

belastingopbrengsten, doordat de lokale tarieven uitgedrukt in een percentage van de waarde (zie hiervoor verder de paragraaf lokale heffingen) lager liggen dan de wettelijke norm.

Indien ruimte bestaat om belastingen en heffingen te verhogen, betekent dit een mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. Het verschil tussen de fictieve opbrengsten bij maximale belastingtarieven en de geraamde opbrengsten is dan de onbenutte belastingcapaciteit. In onze gemeente komt hiervoor uitsluitend de onroerende zaakbelasting (OZB) in aanmerking, daar voor de overige heffingen (rioolrechten en afvalstoffenheffing) kostendekkende tarieven worden gehanteerd.

De **incidentele weerstandscapaciteit** heeft een statisch karakter en is niet toe te schrijven aan enig begrotingsjaar. Deze weerstandscapaciteit wordt afgeleid uit de omvang van de algemene reserve (de buffer) en de stille reserves. De algemene reserve is in principe volledig beschikbaar tenzij de raad reeds een gedeelte hiervan geormerkt heeft zonder dit af te zonderen in een bestemmingsreserve. De algemene reserve bedraagt per 1 januari 2022 € 3.790.000. Hiervan is middels vaststelling van deze begroting € 140.000 door de raad geormerkt (zie deel 3 – financiële positie). Het restant van € 3.650.000 wordt tot de weerstandscapaciteit gerekend.

Van *stille reserves* is sprake indien de reële marktwaarde van de activa (bezittingen) de boekwaarde daarvan overstijgt. In principe dragen de stille reserves bij aan de weerstandscapaciteit. Tot de stille reserves behoren (courante) gebouwen, gronden en deelnemingen. Omdat reëel inzicht hierin ontbreekt zijn de stille reserves voorzichtigheidshalve op nihil gesteld bij de vaststelling van de weerstandscapaciteit. Stille reserves mogen alleen maar worden meegenomen als deze op korte termijn, binnen één jaar, courant kunnen worden gemaakt.

Onderstaand wordt de structurele weerstandscapaciteit in meerjarenperspectief in beeld gebracht:

Structurele weerstandscapaciteit				
	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo (vrij te besteden budgetruimte)	€ 12.000	€ 5.000	€ 204.000	€ 606.000
Opgenomen stelpost voor onvoorziene uitgaven	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Onbenutte belastingcapaciteit (OZB)	€ 136.000	€ 136.000	€ 136.000	€ 136.000
Totale structurele weerstandscapaciteit	€ 178.000	€ 171.000	€ 370.000	€ 772.000
Gemiddelde structurele weerstandscapaciteit	€ 373.000			

Onderstaand wordt de **incidentele weerstandscapaciteit** in beeld gebracht:

Incidentele weerstandscapaciteit	
Vrij aanwendbaar deel Algemene Reserve (stand 31-12-2022)	€ 3.650.000
Totale incidentele weerstandscapaciteit	€ 3.650.000

5. Beoordeling van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een confrontatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit. Dat wil zeggen het totaalbedrag aan risico's afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Confrontatie van de beschikbare **structurele** weerstandscapaciteit (gemiddelde van 2022 - 2025) met de structureel benodigde weerstandscapaciteit (o.b.v. inschatting risico's) levert een ratio op van **0,2** (€ 373.000 / € 1.556.250). Confrontatie van de beschikbare **incidentele** weerstandscapaciteit met de incidenteel benodigde weerstandscapaciteit (o.b.v. inschatting risico's) levert een ratio op van **4,5** (€ 3.650.000 / € 806.250). Confrontatie van de **totale** benodigde weerstandscapaciteit met de totale beschikbare weerstandscapaciteit levert een ratio op van **1,7** (€ 4.023.000 / € 2.362.500). De gevonden ratio kan beoordeeld worden met behulp van onderstaande tabel:

Ratio	Beoordeling
> 3,0	Uitstekende weerstandscapaciteit
2,0 – 3,0	Ruim voldoende weerstandscapaciteit
1,0 – 2,0	Voldoende weerstandscapaciteit
< 1,0	Onvoldoende weerstandscapaciteit

De gemeente Vaals hanteert als maximale ratio 3,0 en minimale ratio 1,0. Indien de ratio in enig jaar kleiner is dan de minimale norm, kan de continuïteit van de dienstverlening in gevaar komen. Een ratio kleiner dan 1,0 geeft aan dat de gemeente over te weinig middelen beschikt om de onderkende risico's te dragen. De gemeente is dus kwetsbaar. Bij een ratio van 1,0 is precies genoeg weerstandscapaciteit aanwezig om de onderkende risico's af te dekken. Als de ratio meer dan 3,0 is, heeft de gemeente meer dan twee keer zoveel geld voorradig als benodigd voor risico's die het heeft ingeschat.

Uit de tabel blijkt dat in totaliteit de weerstandscapaciteit van Vaals ten opzichte van de vorige begroting weer is gestegen, en voldoende, is. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een toename van de gekwantificeerde risico's en anderzijds een verdere toename van de algemene reserve. Om onze algemene reserve te verhogen, en daarmee ook de ratio weerstandsvermogen, wordt in deze begroting voorgesteld de algemene reserve structureel met € 250.000 te voeden. Een uitzondering betreft 2022 waarin de middelen worden ingezet voor het ontwikkelfonds.

6. Financiële kengetallen

In juli 2015 is een regeling opgenomen in het BBV dat onderstaande kengetallen worden berekend en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van gemeenten. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente.

De wijze waarop de kengetallen meewegen in de uiteindelijke beoordeling van de financiële positie van de medeoverheid is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces.

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

De ratio **grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

De ratio **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Dit kengetal geeft aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

Kengetallen	Realisatie	Begroting	
	2020	2021	2022
1a. Netto schuldquote	75,5	80,6	73,0
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	75,5	80,4	73,0
2. Solvabiliteitsratio	16,3	11,8	13,2
3. Grondexploitatie	15,0	9,9	12,4
4. Structurele exploitatieruimte	0,5	0,7	0,1
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	100,9	103,4	102,2

Er worden door de Provincie geen conclusies getrokken op basis van deze kengetallen. Voor het toekennen van de toezichts-vorm (repressief of preventief toezicht) blijven het structureel en reël sluitend zijn van de (meerjaren)begroting en de tijdige inzending van de begroting en jaarstukken de bepalende criteria, zoals opgenomen is in artikel 203 van de gemeentewet.

De netto schuldquote daalt in 2022 ten opzichte van de begroting 2021. De rentelasten en aflossingen drukken minder zwaar op de exploitatie. De VNG adviseert, indien kengetal 1a 130 of meer bedraagt, de schuldenlast af te bouwen. Dat is in Vaals niet het geval, en de verwachting is dat de netto schuldquote de komende jaren nog verder daalt.

De solvabiliteitsratio 2022 is beter dan die van de begroting 2021. Een doorkijk naar de komende jaren laat zien dat op basis van deze begroting en saldi van de geprognostiseerde balans, een stijging van de solvabiliteitsratio verwacht wordt.

Het kengetal grondexploitatie stijgt ten opzichte van de begroting 2021, als gevolg van de vermeerderingen van de boekwaarde bouwgronden exploitatie.

De structurele exploitatieruimte is lager dan de begroting 2021. Dit komt doordat de begrotingssaldo in de jaren 2022 – 2025 lager ligt dan in de periode 2021 – 2024.

7. Conclusie

Het is geen goede zaak als een gemeente over te weinig mogelijkheden beschikt om optredende risico's het hoofd te bieden. Immers, de gemeente beschikt dan niet over voldoende capaciteit om de geïdentificeerde en gewogen risico's af te dekken. Opgemerkt wordt dat een weerstandscapaciteit die boven de 1,0 ligt niet automatisch inhoudt dat een gemeente voor honderd procent is ingedekt tegen alle risico's die zich kunnen voordoen. De ratio weerstandscapaciteit maakt gebruik van een weging van de risico's. Als de gemeente pech heeft, kan het voorkomen dat in één jaar twee grote tegenslagen plaatsvinden, ook al waren beide kansen ingeschat op 0,01%. Doet zich dat voor, dan kan dat ertoe leiden dat de financiële positie van de gemeente tijdelijk onder druk komt te staan. Het spreekt in dit verband echter voor zich dat hoe hoger de weerstandscapaciteit van een gemeente is, hoe meer (onvoorziene) tegenvallers kunnen worden opgevangen.

De huidige weerstandscapaciteit is in het licht van bovenstaande risico-inventarisatie voldoende te noemen. Er is geen landelijke norm voor de ratio weerstandsvermogen.

Risicomanagement is en wordt steeds belangrijker! In de planning- en controlcyclus wordt periodiek aandacht besteedt aan risicomanagement, zodat het bewustzijn voor risico's bij bestuurders en directie steeds meer gaat leven. Het zal daarmee een lerend proces voor eenieder zijn.

Paragraaf Lokale Heffingen

1. Inhoud paragraaf

Deze paragraaf heeft betrekking op zowel heffingen waarvan de besteding is gebonden aan een bepaalde specifieke taak van de gemeente als op heffingen waarvan de besteding ongebonden is. De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van:

- rechtsgronden gemeentelijke belastingen
- beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- de voorgestelde tarieven en geraamde opbrengsten 2022
- ontwikkeling van de lokale lastendruk
- onbenutte belastingcapaciteit
- kwijtscheldingsbeleid
- overzicht voorgestelde tarieven lokale belastingen 2022-2025

2. Beleidskader

Rechtsgronden gemeentelijke belastingen

De gemeentelijke belastingen worden geheven op grond van onderstaande verordeningen en op basis van de vermelde heffingsgrondslagen.

I. Ongebonden heffingen

Soort belasting	Datum verordening	Heffingsgrondslag
Onroerend zaakbelastingen	14 december 2020	Tarief is een percentage van de vastgestelde WOZ-waarde
Toeristenbelasting	14 december 2020	Per persoon (vanaf 6 jaar) per overnachting gesplitst naar campings, groeps-accommodaties en overige bedrijven
Hondenbelasting	14 december 2020	Tarief per hond
Forensenbelasting	14 december 2020	Tarief is een percentage van de vastgestelde WOZ-waarde
Reclamebelasting	14 december 2020 Ingetrokken per 29 maart 2021	Vast tarief per object. Heffingsgebied is de kern Vaals

II. Gebonden heffingen

Soort belasting	Datum verordening	Heffingsgrondslag
Rioolheffing	14 december 2020	- eigenaarsheffing: tarief is een percentage van de WOZ-waarde. Verschillende tarieven voor woningen en niet-woningen
Afvalstoffenheffing	14 december 2020	- gebruikersheffing: tarief is een gedifferentieerd bedrag per m3 waterverbruik. Vast tarief voor eenpersoons- of meerpersoonshuishouden. Daarnaast aanslag voor het aantal ledigingen (volume-frequentie)
Marktgeld	14 december 2020	Tarief per strekkende meter
Leges	14 december 2020	Diverse tarieven zoals opgenomen in aparte tarieventabel
Parkeerbelasting	Gewijzigd per 27 juli 2021 12 december 2016; gewijzigd per 23 september 2019 en 14 december 2020	Afzonderlijke tarieventabel

Gemeentelijk beleid lokale heffingen

Algemeen

De diverse gemeentelijke belasting heffingen en de WOZ-werkzaamheden worden uitgevoerd door de Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) te Roermond. Met de toetreding van de gemeente Mook en Middelaar per 1 januari 2021 beslaat het verzorgingsgebied van de BsGW 29 van de 31 Limburgse Gemeenten en het Waterschap Limburg. BsGW werkt tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. Bij de behandeling van de meerjarenbegroting 2022-2026 van de BsGW in de raadsvergadering van 7 juni 2021 zijn de actuele ontwikkelingen benoemd. De meest in het oog springende ontwikkelingen zijn onder andere de toenemende proceskosten, aanschaf van het regieportaal, corona gerelateerde kosten, diverse wettelijke ontwikkelingen, harmonisatie, aanschaf nieuwe software en de samenhangende objecten registratie (SOR). Wat betreft de stijgende proceskosten is tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG in juni een amendement aangenomen waarbij de VNG verzocht wordt dit item hoog op de Haagse politieke agenda te zetten. Een wetswijziging lijkt op dit moment de enige effectieve mogelijkheid om de explosieve stijging van deze kosten een halt toe te roepen. Zoals ook de door BsGW verstekte informatie laat zien, is de WOZ waardering helaas geen exacte wetenschap en derhalve nog steeds aantrekkelijk voor de zogenaamde WOZ-Bureau's.

De resultaten van het onderzoek door 11 gemeentelijke rekenkamercommissies naar de kwaliteit van de uitvoering, de ontwikkeling van de kosten en de sturingsrelatie van de BsGW is afgerond. De resultaten worden nog met het Algemeen Bestuur besproken. Het Rekenkamerrapport bevat uitkomsten die BsGW verder kunnen helpen in de verbetering van de kwaliteit van het primaire proces en de bijbehorende dienstverlening. Het Dagelijks Bestuur van BsGW en de BsGW-organisatie zien er naar uit om hier in samenwerking c.q. wisselwerking met het Algemeen Bestuur en de gemeenteraden nadere invulling aan te geven.

I. Ongebonden heffingen

Onroerende zaakbelastingen

De heffingsgrondslag voor de onroerende zaakbelastingen (OZB) is de WOZ-waarde zoals die door de BsGW bij beschikking wordt vastgesteld. De woningmarkt is momenteel oververhit en bijna maandelijks stijgen de verkoopprijzen ten opzichte van voorgaande jaren. Deze verkoopcijfers vormen de basis voor de taxatie van de nieuwe WOZ waarden van de woningen. Voor de niet-woningen is het op dit moment nog niet duidelijk wat mogelijke gevolgen van Covid zijn op de kengetallen voor de berekening van deze WOZ-waarden (denk aan omzetcijfers, bezetting/verhuurcijfers). Helaas is het ten tijde van het opstellen van deze paragraaf voor BsGW nog te vroeg om een betrouwbare WOZ-waarde prognose af te geven. Voor de berekening van de tarieven in deze paragraaf wordt derhalve uitgegaan van de stijgingspercentages zoals deze in de mei-circulaire zijn opgenomen, respectievelijk +9% voor de woningen en -/- 0,5% voor de niet-woningen. Bij de opbrengst OZB wordt uitgegaan van de bedragen uit de meerjarenraming 2022-2025 (dus inclusief de meeropbrengsten naar aanleiding van de perspectiefnota 2020 en 2021). Net als voorgaande jaren wordt in de decembervergadering de verordening OZB voorgelegd ter vaststelling waarbij voor wat betreft de tariefstelling zal worden uitgegaan van de op dat moment bekende WOZ-waarden bij BsGW. Vanaf 2022 dienen alle woningen getaxeerd te worden op gebruiksoppervlakte in plaats van de traditionele inhoudsberekening. Deze methodiek is voor Vaals reeds in 2021 toegepast.

Voor 2022 levert dit de volgende voorlopige tarieven op:

Belastingsoort	Tarief 2021	Geschatte WOZ-waarde	Tarief 2022
Eigenaar woningen	0,1610%	€ 1.152.000.000	0,1436%
Eigenaar niet-woningen	0,3505%	€ 111.878.000	0,3319%
Gebruiker niet-woningen	0,2998%	€ 91.655.000	0,2806%

Toeristenbelasting

Voor belastingjaar 2021 zijn de tarieven van de toeristenbelasting verhoogd naar respectievelijk € 1,45 (campings/groepsaccommodaties) en € 2,20 (overige verblijven). Doordat de opbrengst van de toeristenbelasting in de algemene middelen terecht komt en deze in principe niet gebonden is aan een maximum, kan deze heffing ook ingezet worden in het dekkingsplan om tot een sluitende begroting te komen. Derhalve wordt voorgesteld om de tarieven in de begroting 2022 met € 0,30 te verhogen naar respectievelijk € 1,75 voor campings/groepsaccommodaties en € 2,50 voor de overige verblijven. Dit levert een meeropbrengst op van € 186.000. In de begroting 2022 wordt uitgegaan van 620.000 overnachtingen.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is juridisch gezien een algemene belasting, waarvan de opbrengst ten goede komt van de algemene middelen. De Gemeenteraad heeft een aantal jaar geleden besloten om de opbrengst van de hondenbelasting mede te gebruiken ter financiering van het hondenbeleid. Bijvoorbeeld bekostigen van honden uitlaatsplaatsen, verwijdering van hondenpoep, handhavingstaken en dergelijke. In de tweede kamer is naar

aanleiding van het burgerinitiatief “Stop de hondenbelasting” een debat gevoerd over mogelijke afschaffing van deze belasting. Tijdens dit debat is een motie aangenomen waarin het kabinet gevraagd wordt om samen met VNG nader onderzoek te doen naar een mogelijke afschaffing van de hondenbelasting. De bedoeling is dat de tweede kamer eind dit jaar hierover verder geïnformeerd wordt. In een eerste reactie heeft de VNG onder andere aangegeven dat afschaffen van de hondenbelasting een gat in de begroting van de betreffende gemeenten slaat en dat na afschaffing van de OZB gebruikersheffing voor woningen, precarioheffing op kabels en leidingen, afschaffen van de hondenbelasting wederom een deuk in de gemeentelijke autonomie slaat. Derhalve lijkt het de VNG beter om de toekomst van de hondenbelasting te betrekken bij een integrale heroverweging van het gemeentelijke belastinggebied. Afschaffing via wetgeving wordt op korte termijn niet verwacht waardoor voor belastingjaar 2022 het besluit om wel of geen hondenbelasting te heffen nog steeds bij de gemeenteraad ligt. In de prognose van BsGW wordt uitgegaan van 900 honden.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van degene die voor zichzelf of voor hun gezin meer dan 90 dagen per jaar (hoeven niet aaneengesloten te zijn) een gemeubileerde woning beschikbaar houdt zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben. Voor wat betreft de opbrengst is bij de invoering van deze heffing aansluiting gezocht bij het bedrag dat de gemeente misloopt uit de algemene uitkering van het Rijk. De forensen profiteren van diensten die uit de inkomsten van de algemene middelen onder andere betaald worden (bijv. onderhoud wegen, groen). Aangezien deze eigenaren/gebruikers niet zijn ingeschreven in de bevolkingsadministratie van de gemeente Vaals ontvangt de gemeente geen bijdrage uit de algemene uitkering voor deze burgers. Een bijdrage in de vorm van een forensenbelasting is derhalve te verdedigen. Als tarief is gekozen voor een percentage van de WOZ-waarde (vergelijkbaar met de OZB). Bij vaststelling van de verordening forensenbelasting 2021 heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen waarin het tarief van de forensenbelasting jaarlijks gelijk gesteld wordt aan het tarief van de OZB eigenaren woningen. Dit betekent dat voorlopig het tarief voor 2022 vastgesteld wordt op 0,1436 %. Het exacte tarief zal, net als bij de OZB, in de december vergadering aan de raad worden voorgelegd ter vaststelling.

Reclamebelasting

De reclamebelasting wordt in de (woon)kern Vaals geheven. Hierbij wordt uitgegaan van een vast bedrag van € 200 per object. De netto opbrengst (bruto-opbrengst minus perceptiekosten) wordt in het ondernemersfonds (beheert door de Stichting Ondernemers Vaals/Samen Vaals) gestort. Deze middelen worden door de gezamenlijke ondernemers ingezet voor economisch ondersteunende activiteiten. In 2020 zijn naar aanleiding van een aangenomen motie de mogelijke uitbreiding van het heffingsgebied en wijziging in heffingsmethodiek samen met de BsGW onderzocht. Uiteindelijk is besloten om de reclamebelasting in de bestaande vorm voort te zetten. In maart 2021 heeft de gemeenteraad besloten om in het kader van de Corona-compensatie de aanslagen voor 2021 niet te innen. Daarentegen is wel een netto-bedrag van € 12.500 in het ondernemersfonds gestort. De gemeenteraad heeft dit bedrag geoormd ten behoeven van de aan te schaffen feestverlichting. Voor belastingjaar 2022 gaat BsGW uit van 145 belastingplichtigen hetgeen een bruto-opbrengst vertegenwoordigt van € 29.000.

II. Gebonden heffingen

De gemeente Vaals hanteert voor riool- en afvalstoffenheffing 100% kostendekkende tarieven. Dit betekent dat alle kosten die gemaakt worden voor het afvoeren / verwerken van het afval en de kosten i.v.m. het onderhoud aan en de aanleg van riolering volledig op de burgers worden doorbelast.

Afvalstoffenheffing

De gemeente heeft een wettelijke inzamelplicht voor het afval van huishoudens. De gemeente Vaals hanteert voor de afvalinzameling het volume/frequentiesysteem (hierna Diftar). Bij dit systeem wordt de afvalstoffenheffing gebaseerd op een vast tarief en een variabel tarief. Het vaste tarief is afhankelijk van het type huishouden. Het variabele tarief is afhankelijk van het aantal keren dat afval wordt aangeboden. Belangrijke doelstellingen van deze methodiek zijn zoveel mogelijk gescheiden op te halen en degene die de kosten veroorzaakt ook laten te betalen (de vervuiler betaalt). Tijdens de behandeling van de begroting 2022 van Rd4 is de kostenstijging toegelicht.

In de begroting 2022 wordt uitgegaan van de volgende tarieven:

Ledigingen/Diftar:

Soort afvalmiddel	2022
240 liter container rest	€ 8,75
140 liter container rest	€ 6,45
aanbiedingen afvalzak (inzamelsysteem of gekenmerkte huisvuilzak)	€ 1,60
140 en 240 liter GFT	€ 0,00

Vast tarief

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Alleenstaande	€ 277	€ 319	€ 329	€ 330	€ 330
Dalings / stijgingspercentage		15,16%	3,13 %	0,30%	0%
Meerpersoonshuishouden	€ 287	€ 330	€ 341	€ 341	€ 341
Dalings / stijgingspercentage		14,98%	3,33%	0,00%	0%

Onderstaande tabel laat zien dat veruit het grootste deel (€ 1.226.641) van de gemeentelijke kosten voor rekening van het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval komt. Daarnaast begroten we ruim € 148.000 aan overhead. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in de brede zin. Naar verwachting zal € 161.000 worden uitgegeven aan (salaris)kosten van infra en de buitendienst voor het bijdragen aan het afvalvrij houden van de openbare ruimte. Tenslotte zijn er nog reguliere kosten zoals BTW en kosten van kwijtscheldingen, vermindering en oninbare vorderingen.

Voor wat betreft de inkomsten voor de afvalstoffenheffing mag de gemeente op grond van artikel 15.33 Wet milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. Voor belastingjaar 2022 verwachten wij € 1.983.637 aan afvalstoffenheffing te ontvangen. Naast de overige inkomsten (verpakkingsfonds en dividend) wordt ook een bedrag van € 54.262 onttrokken aan de reserve afval. Uit onderstaande tabel blijkt dat de totale begrote kosten voor het product afval in 2022 € 2.126.711 bedragen. Met een geraamde totale opbrengst van € 2.126.711 betekent dit dat de tarieven 100% kostendekkend zijn.

Kosten		Baten	
Reguliere kosten Rd4	€ 1.226.641	Afvalstoffenheffing	€ 1.983.637
Overhead	€ 148.304	Overige inkomsten	€ 88.812
Kosten infra en buitendienst	€ 161.171	Onttrekking uit reserve	€ 54.262
Overige kosten	€ 590.595		
Totaal	€ 2.126.711	Totaal	€ 2.126.711

Rioolheffing

De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet mag de gemeente een rioolheffing invoeren. In Vaals kennen we zowel een heffing voor de eigenaar als voor de gebruiker van een pand. De eigenaarsheffing heeft een differentiatie voor woningen en niet-woningen in de tariefstelling (vergelijkbaar met de onroerende zaakbelastingen) en de gebruikersheffing kent de volgende differentiatie naar waterverbruik:

- 1) ≤ 500 m3
- 2) 501 t/m 5.000 m3
- 3) > 5.000 m3

Voor de gebruikersheffing heeft de gemeenteraad de volgende onderlinge verhouding van de tarieven afgesproken 1:1,5:2. De kostenverdeling tussen eigenaren en gebruikers die door de gemeenteraad in 2019 is vastgesteld wordt in deze begroting voortgezet. Voor de berekening van de gebruikerstarieven is uitgegaan van het voor 2022 door de BsGW geprognostiseerd totale waterverbruik van 587.000 m3. Voor wat betreft de WOZ-waarden wordt verwezen naar de opmerkingen hierover bij het onderdeel onroerende zaakbelastingen. In 2022 wordt een bedrag van ruim € 277.000 onttrokken aan de reserve. Voor de jaren 2022 t/m 2025 levert dit de volgende tarieven op:

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Eigenaar woningen	0,0585%	0,0737%	0,0760%	0,0729%
Eigenaar niet-woningen	0,0804%	0,1011%	0,1043%	0,1000%
Gebruiker ≤ 500 m3	€ 0,45	€ 0,57	€ 0,59	€ 0,57
Gebruiker 501 t/m 5.000 m3	€ 0,68	€ 0,86	€ 0,89	€ 0,86
Gebruiker > 5.000 m3	€ 0,90	€ 1,14	€ 1,18	€ 1,14

In bovenstaande tabel wijzigen de tarieven jaarlijks. Hierbij is rekening gehouden met de nieuwe kosten verdeelsystematiek op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Doordat elk jaar opnieuw de kosten verdeeld worden over de diverse categorieën belastingplichtigen betekent dit ook dat de tarieven per jaar kunnen verschillen. In 2022 gaat BsGW samen met de deelnemers aan de slag met de nieuwe modelverordening rioolheffing.

Uit onderstaande tabel blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten (€ 847.709) komt van het taakveld riolering. De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk nakomen van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Daarnaast begroten we ruim € 103.000 aan overhead. Dit zijn kosten die wij maken door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. Verder is een bedrag

van € 65.000 begroot aan onkruidbestrijding. Tenslotte zijn er nog reguliere kosten zoals BTW, kosten van kwietscheldingen, vermindering en oninbare vorderingen van ruim € 166.000. Voor wat betreft de inkomsten voor de rioolheffing verwachten wij in 2022 een bedrag van € 1.047.577 aan rioolheffing te ontvangen aangevuld met de onttrekking uit de reserve riool van € 277.287 levert dit een totale opbrengstenpost op van € 1.324.864. De totale begrote kosten voor het product riool bedragen in 2022 € 1.324.864. Dit betekent dat de tarieven 100% kostendekkend zijn.

Kosten		Baten	
Reguliere kosten	€ 847.709	Rioolheffing	€ 1.047.577
Onkruidbestrijding	€ 65.000	Onttrekking reserve	€ 277.287
Overhead	€ 103.488		
Kosten buitendienst	€ 142.300		
Overige kosten	€ 166.367		
Totaal	€ 1.324.864	Totaal	€ 1.324.864

Marktgelden

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet kan de gemeente een marktgeld heffen om de kosten van de markt te dekken. Uit onderstaande tabel blijken de totale gemeentelijke kosten van de markt € 48.273 te bedragen. Om deze kosten volledig af te dekken uit de opbrengst marktgeld dient het tarief vastgesteld te worden op € 10,90 (in 2021 € 10,44) per maand per strekkende meter. Het aantal strekkende meters is licht gedaald van 384 naar 369 (toestand augustus 2021) doordat een aantal marktverkopers gestopt zijn.

Kosten		Baten	
Kosten Markt	€ 48.273	Marktgeld	€ 48.273

Leges

De leges dienen om de kosten van de verleende diensten te dekken. In onderstaande tabel worden de begrote opbrengsten en kosten van de diverse leges weergegeven. Hieruit blijkt dat de totale kosten van titel 1 en 3 ruim € 557.00 bedragen waar een opbrengst van € 108.500 tegenover staat. Voor titel 2 zijn de kosten geraamd op ruim € 345.000 terwijl € 150.000 verwacht wordt aan leges omgevingsvergunningen. De tarieven voor de leges omgevingsvergunningen zijn in 2020 verhoogd met 30%. In de tabel worden de bruto kosten genoemd zoals deze in onze begroting zijn opgenomen. Voor de berekening van de legestarieven mag echter alleen uitgegaan worden van de netto direct toerekenbare kosten aan een geleverde dienst/product.

Titel	Kosten		Baten	
Titel 1 en 3	Salariskosten KCC	€ 334.200	Leges titel 1 en 3	€ 108.500
	Salariskosten Vergunningen	€ 72.520		
	Onderhoud software	€ 86.000		
	Divers	€ 30.930		
	Legesafdrachten Rijk	€ 34.000		
	Totale kosten 1 en 3	€ 557.650	Totale inkomsten titel 1 en 3	€ 108.500
Titel 2	Salariskosten Vergunningen	€ 164.000	Leges titel 2	€ 150.000
	Salariskosten handhaving	€ 39.600		
	Salariskosten VROM	€ 68.250		
	Software	€ 43.000		
	Werkzaamheden derden	€ 27.000		
	Divers	€ 3.830		
	Totale kosten titel 2	€ 345.680	Totale leges titel 2	€ 150.000
	Totale kosten Leges	€ 903.330	Totaal inkomsten leges	€ 258.500

Parkeergelden

De opbrengsten bestaan uit de inkomsten van de parkeermeters, parkeergarage en de vaste parkeervergunningen. De totale opbrengst wordt voor 2022 geraamd op € 679.000.

3. Gehanteerde tarieven en geraamde opbrengsten 2022

Belastingsoort		Heffingsgrondslag	Tarief	Deelopbrengst	Totale opbrengst
Onroerende zaakbelasting					
Eigenaar	Woningen	€ 1.152.000.000	0,1436%	€ 1.654.272	€ 2.282.779
	Niet-woningen	€ 111.878.000	0,3319%	€ 371.323	
Gebruiker	Niet-woningen	€ 91.655.000	0,2806%	€ 257.184	
Toeristenbelasting					
Overnachtingen	Campings	80.000	€ 1,75	€ 140.000	

	Overig Totaal	540.000 620.000	€ 2,50	€ 1.350.000	€ 1.490.000
Forensenbelasting					
Eigenaar		€ 12.535.000	0,1436%	€ 18.000	€ 18.000
Reclamebelasting					
Aantal reclame uitingen	145		€ 200	€ 29.000	€ 29.000
Hondenbelasting					
Tarief per hond		900 honden	€ 41,11	€ 37.000	€ 37.000
Totaal aantal honden					
Rioolheffing					
Eigenaar	Woningen	€ 1.152.000.000	0,0585%	€ 673.920	€ 1.042.890
	Niet-woningen	€ 111.878.000	0,0804%	€ 89.950	
Gebruiker	Waternverbruik ≤ 500 m3	530.000 m3	€ 0,45	€ 238.500	
	Waternverbruik 501 t/m 5.000m3	49.000 m3	€ 0,68	€ 33.320	
	Waternverbruik > 5.000 m3	8.000 m3	€ 0,90	€ 7.200	
Afvalstoffenheffing					
		Vast tarief	Tarief per led.		
Eenpers.huishouden	2.410	€ 319		€ 768.790	€ 1.982.290
Meerpers.huishouden	2.950	€ 330		€ 973.500	
140 liter restcontainer	10.000		€ 6,45	€ 64.500	
240 liter restcontainer	10.000		€ 8,75	€ 87.500	
60 liter afvalzak	55.000		€ 1,60	€ 88.000	
Marktgeld - Vaste plaats	369 strekkende meter per maand		€ 10,90	€ 48.265	€ 48.265
Leges bouw- en woningtoezicht					
Secretarieleges (centrale balie / KCC)				€ 150.000	€ 258.500
				€ 108.500	
Opbrengst parkeergelden				€ 679.000	€ 679.000
Totale opbrengsten gemeentelijke belastingen en leges 2022					€ 7.867.724

4. Ontwikkeling van de totale lastendruk

Vergelijking lastendruk omringende gemeenten

Bij de vergelijking tussen de verschillende gemeenten is de lastendruk 2022 in de gemeente Vaals vergeleken met de tarieven van de omliggende gemeenten over 2021 zoals deze in de "Coelo Atlas lokale lasten 2021" zijn opgenomen. Bij de bepaling van de lastendruk van de gemeente Vaals is uitgegaan van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde van € 183.000 (gebaseerd op de gemiddelde WOZ waarde bestand BsGW juli 2021 vermeerderd met het stijgingspercentage vermeld onder OZB in deze paragraaf en een waterverbruik van 40 m3 (alleenstaande) en 130 m3 (meerpersoons) en 6 ledigingen inzamelmiddel (eenpersoonshuishouden) en 12 ledigingen inzamelmiddel (voor een meerpersoonshuishouden).

Vergelijking gemeentelijke belastingdruk eigenaar		
Gemeente	Eenpersoonshuishouden	Meerpersoonshuishouden
Vaals*	€ 745	€ 835
Simpelveld	€ 842	€ 880
Meerssen	€ 993	€ 1.120
Valkenburg a/d Geul	€ 648	€ 897
Voerendaal	€ 943	€ 996
Eijsden – Margraten	€ 866	€ 972
Gulpen – Wittem	€ 850	€ 954
Gemiddeld Limburg	€ 772	€ 832
Gemiddeld Nederland	€ 747	€ 818

*Vaals voorgestelde tarieven 2022 in deze paragraaf

Vergelijking gemeentelijke belastingdruk gebruiker (huurder)		
Gemeente	Eenpersoonshuishouden	Meerpersoonshuishouden
Vaals*	€ 375	€ 465
Simpelveld	€ 459	€ 497
Meerssen	€ 365	€ 493
Valkenburg a/d Geul	€ 255	€ 504
Voerendaal	€ 525	€ 577
Eijsden – Margraten	€ 191	€ 297

Gulpen – Wittem	€ 193	€ 296
Gemiddeld Limburg	€ 314	€ 371
Gemiddeld Nederland	€ 331	€ 409

*Vaals voorgestelde tarieven 2022 in deze paragraaf

Hierbij wordt opgemerkt dat in de tabel de tarieven van Vaals voor het jaar 2022 zijn afgezet tegen de tarieven van de overige gemeenten over het jaar 2021. Waarschijnlijk zullen in verschillende gemeenten de tarieven voor 2022 nog wijzigen.

Ontwikkeling lokale lastendruk Vaals 2021 – 2025					
Soort belasting	2021	2022	2023	2024	2025
OZB-eigenaar	€ 270,48	€ 262,79	€ 262,79	€ 262,79	€ 262,79
Afvalstoffenheffing	€ 364,40	€ 407,40	€ 418,40	€ 418,40	€ 418,40
Rioolheffing	€ 182,77	€ 165,56	€ 208,97	€ 215,78	€ 207,51
Totaal	€ 817,65	€ 835,75	€ 890,16	€ 896,97	€ 888,70
Relatieve wijziging t.o.v. jaar T-1	100%	102,21%	106,51%	100,76%	99,08%

5. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog aanwezig is binnen de mogelijke belastingopbrengsten, doordat de lokale tarieven uitgedrukt in een percentage van de waarde lager liggen dan de tarieven die wettelijk als maximum gelden. Dit betreft het zogenaamde artikel 12 tarief, hetgeen voor 2022 0,1800% bedraagt (bron mei-circulaire 2021). Indien ruimte bestaat om belastingen en heffingen te verhogen, betekent dit een mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. Het verschil tussen de fictieve opbrengsten bij maximale belastingtarieven en de geraamde opbrengsten is dan de onbenutte belastingcapaciteit. Deze bedraagt voor 2022 – 2025 € 136.000.

6. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

In de gemeente Vaals kan kwijtschelding worden aangevraagd voor de onroerende zaakbelastingen, de riool- en afvalstoffenheffing. Voor de overige belastingen wordt geen kwijtschelding verleend. Beoordeling van de kwijtscheldingsverzoeken vindt plaats op basis van de Leidraad Invordering Gemeentelijke belastingen. De gemeentelijke Leidraad volgt grotendeels de landelijke wetgeving.

Het grote verschil met de landelijke Leidraad is dat de gemeente Vaals een kwijtscheldingsnorm hanteert van 100% (landelijke norm is 90%) van de bijstandsuitkering, waardoor meer burgers voor kwijtschelding in aanmerking komen. In de praktijk betekent dit dat iedere burger met een inkomen op bijstandsniveau kwijtschelding ontvangt, mits hij/zij geen vermogen heeft. Onder vermogen wordt verstaan spaargeld/auto/huis enz. Ook de kwijtscheldingsverzoeken worden door de BsGW afgehandeld. Alle bij de BsGW aangesloten gemeenten hanteren de 100% norm. Ten tijde van het opmaken van deze paragraaf was nog geen duidelijkheid over de mogelijke vermogensuitbreiding van de inwoners met een AOW/WAO uitkering.

Belastingjaar	Bedrag kwijtschelding
2022	€ 274.000
2021 *	€ 164.000
2020	€ 208.000
2019	€ 240.000
2018	€ 206.000
2017	€ 172.000

Bron URAP Q2 2021 BsGW; * 2021 toestand 30 juni 2021

7. Overzicht tarieven lokale belastingen 2021-2025

Belastingtarieven per eenheid					
Belastingsoort	Tarief 2021	Tarief 2022	Tarief 2023	Tarief 2024	Tarief 2025
Onroerende zaakbelasting					
Woningen – eigenaar	0,1610%	0,1436%	0,1436%	0,1436%	0,1436%
Stijging t.o.v. voorgaand jaar		-/- 10,8%	0,0%	0%	0%
Niet-woningen eigenaar	0,3505%	0,3319%	0,33319%	0,3319%	0,3319%
Niet-woningen gebruiker	0,2998%	0,2806%	0,2806%	0,2806%	0,2806%
Stijging t.o.v. voorgaand jaar		-/- 5,3%	0,0%	0%	0%
		-/- 6,4%	0,0%	0%	0%
Rioolheffing					
Waterverbruik ≤ 500 m3	€ 0,50	€ 0,45	€ 0,57	€ 0,59	€ 0,57

Waterverbruik 501 t/m 5.000 m3	€ 0,75	€ 0,68	€ 0,86	€ 0,89	€ 0,86
Waterverbruik > 5.000 m3	€ 1,00	€ 0,90	€ 1,14	€ 1,18	€ 1,14
Mutatie ≤ 500 m3 t.o.v. voorgaand jaar		-/-10%	+26,6%	3,5%	-/- 3,3%
Eigenaar woningen	0,0701%	0,0585%	0,0737%	0,0760%	0,0729%
Eigenaar niet-woningen	0,0963%	0,0804%	0,1011%	0,1043%	0,1000%
Mutatie woningen t.o.v. voorgaand jaar		-/- 16,5%	25,75%	3,1%	-/- 4,1%
Afvalstoffenheffing					
Een-persoonshuishouden	€ 277	€ 319	€ 329	€ 330	€ 330
Mutatie t.o.v. voorgaand jaar		15%	3,1%	0,3%	0%
Meerpersoonshuishouden	€ 287	€ 330	€ 341	€ 341	€ 341
Mutatie t.o.v. voorgaand jaar		15%	3,3%	0,0%	0%

Paragraaf Financiering

1. Inhoud paragraaf

In deze paragraaf wordt ingegaan op de wijze van financiering van beleid en het beheersen van de financiële risico's die met financiering gelopen worden. Dit taakveld wordt ook wel aangeduid met de naam treasuryfunctie.

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complexer wordende geld- en kapitaalmarkt. Aan de uitvoering van de treasuryfunctie zijn budgettaire consequenties verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel.

Treasury is het **sturen en beheersen** van, het **verantwoorden** over, en het **toezicht** houden op de **financiële vermogenswaarden, de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's**.

Treasury is een belangrijke en complexe activiteit, waarbij het zeer belangrijk is bedachtzaam om te gaan met publieke middelen.

2. Beleidskaders

Het vigerende beleid van Vaals ten aanzien van de treasuryfunctie:

* Treasurystatuut 2015 (Raadsbesluit 11.05.2015). In 2019 op actualiteit beoordeeld.

Dit Treasurystatuut is een afgeleide van de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido), welke per 1 januari 2001 is ingesteld. In dit statuut is de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, organisatorische en financiële kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie. Daarnaast is het treasurystatuut gebaseerd op de aangepaste Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo). De Ruddo beperkt zich tot regelgeving omtrent het uitzetten van gelden.

Middels het Treasury Statuut is aangesloten op de landelijke wet- en regelgeving en beschikt de gemeente Vaals weer over een actuele beleidsnotitie op het gebied van Treasury.

Een belangrijk punt uit het statuut is, dat het aangaan van leningen, uitzetten van middelen, hanteren van derivaten of het verlenen van garanties uitsluitend plaats mag vinden ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak. Daarnaast zet de gemeente enkel gelden uit in de vorm van producten met een hoofdsomgarantie (hoofdsom is aan het einde van de looptijd minimaal intact) en met vastrentende waarden.

Bij het uitzetten van middelen moet rekening gehouden worden met het door het Rijk verplichte schatkistbankieren.

De hoofdtaak van de **Gemeenteraad** op het gebied van treasury is:

- Het vaststellen, evalueren en eventueel bijstellen van treasurydoelstellingen, het treasurybeleid en globale richtlijnen en limieten.

De hoofdtaak van het **College** op het gebied van treasury is:

- Het uitvoeren van het treasurybeleid en het rapporteren aan de Gemeenteraad over de uitvoering van dit beleid.

Het vaststellen, uitvoeren en verantwoorden over treasury vindt plaats in de jaarlijkse begrotings- en rekeningcyclus. De treasury-plannen worden verwoord in de verplichte paragraaf financiering van de begroting en worden door de Gemeenteraad vastgesteld. De in de loop van het boekjaar te verwachten of vastgestelde afwijkingen worden verwerkt in de Bestuursrapportages. Aan het einde van het jaar wordt in de paragraaf financiering van de jaarrekening door het College verantwoording afgelegd over het gevoerde treasurybeleid.

3. Algemene ontwikkelingen

Interne ontwikkelingen

Binnen het totaal aan beschikbare financiële middelen is het dit jaar mogelijk u meerjarig een sluitende begroting te presenteren. Ook staan een aantal (nieuwe) investeringen op de planning.

Er worden een aantal werken (verder) uitgevoerd, waartoe reeds in voorgaande jaren is besloten. Verwezen wordt naar het kopje 'wat mag het kosten' in deel 2 van deze begroting. Naast deze nog uit te voeren projecten is in het investeringsprogramma 2022 – 2025 (eveneens opgenomen in deze begroting) aanvullend een aantal nieuwe projecten / investeringen opgenomen.

Op basis van artikel 11d van de financiële verordening gemeente Vaals verschaft het College in deze paragraaf inzicht in de financieringsfunctie, waarbij wordt ingegaan op de rentevisie.

Externe ontwikkelingen beïnvloeden en zijn bepalend voor het geven van een rentevisie. Ontwikkelingen die de rente bepalen spelen zich voornamelijk buiten Nederland af. Zo heeft de Europese Centrale Bank (ECB) een grote

invloed op de financiële markten van de Europese Gemeenschap. Ook de Centrale Bank van de Verenigde Staten (FED) is medebepalend voor Europa. De toekomstige ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn moeilijk in te schatten. Zeker met de recente onrust op de financiële markten en de problematiek, samenhangend met de COVID19-crisis is het geven van een rentevisie er niet makkelijk op geworden. Problemen in andere Euro-landen, dreiging van recessie, de onrust in het Midden Oosten zijn allemaal ontwikkelingen die de voorspelbaarheid van de rente bemoeilijken.

Medio september 2021 is de rente voor een lening van 10 jaar 0,15 % (was in september 2020 0,07 %) en de rente voor een lening van 25 jaar 0,30 % (was 0,45 %).

In de meerjarenbegroting is uitgegaan van een rentepercentage van 0 % (2022 - 2025) voor kortlopende geldleningen (geldmarkt) en voor langlopende geldleningen (kapitaalmarkt) een rentepercentage van 1,50 %, gebaseerd op de verplichte berekening volgend uit het BBV. Voor het financieringstekort vallende binnen de kasgeldlimiet (rekening-courant) is een percentage van 2% aangehouden. Met deze rentepercentages is gekozen voor een redelijk defensief (risicomijdend) rentebeleid.

De kasgeldlimiet geeft de toegestane ruimte aan voor de korte financiering en is een vastgesteld percentage van de omzet/exploitatie van de gemeente.

Wij zullen de rente-ontwikkelingen goed blijven volgen en mochten zich in de loop van het jaar wezenlijke wijzigingen voordoen dan zullen wij dit in de bestuursrapportages melden en financieel verwerken.

4. Treasurybeheer

Risicobeheer

Het risicobeheer geeft een samenvatting van het (verwachte) risicoprofiel van de organisatie en is het kernonderdeel van een paragraaf financiering. Onder risico's wordt onder meer het renterisico op de vlottende schuld en het renterisico op de vaste schuld verstaan.

Renterisico voor de vlottende schuld

In dit onderdeel wordt de werkelijke omvang van de vlottende schuld getoetst aan de wettelijke norm van de Wet Fido. De risico's op de vlottende schuld worden ingeperkt door het hanteren van de zgn. kasgeldlimiet.

In 2022 bedraagt de toegestane kasgeldlimiet voor Vaals:

(a) omvang van de jaarbegroting (exploitatie) per 01.01.2022 € 34.715.000

(b) bij ministeriële regeling vastgesteld percentage 8,5%

Toegestane kasgeldlimiet voor 2022 € 2.951.000

Voor 2021 bedroeg de limiet € 2.719.000

De werkelijke netto vlottende schuld wordt getoetst aan de toegestane omvang van de kasgeldlimiet. Deze toets vindt maandelijks plaats. Indien de werkelijke omvang van de vlottende schuld lager is dan de toegestane kasgeldlimiet, is er sprake van ruimte. Indien de werkelijke omvang hoger is dan de wettelijke toegestane omvang, is er sprake van overschrijding. Overschrijding is toegestaan voor een periode van drie kwartalen. Na deze periode moet een plan worden opgesteld om tot consolidatie (kort geld omzetten in lang geld) over te gaan. De uitgaven van de in uitvoering genomen c.q. te nemen werken zullen in eerste instantie met vlottende middelen worden gefinancierd, waarna indien noodzakelijk en afhankelijk van het rentepercentage - overgegaan wordt tot consolidatie. Aangezien momenteel kort geld duidelijk goedkoper is dan lang geld zal in beginsel zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om kortlopende leningen(kasgeld) af te sluiten, uiteraard binnen de mogelijkheden die de kasgeldlimiet heeft.

Het per kwartaal aan de toezichthouder toezenden van informatie over de kasgeldlimiet is niet langer verplicht. Wel dient in de begroting inzicht te worden verstrekt over de uitputting van de kasgeldlimiet over vier afgelopen kwartalen, waaruit moet blijken dat in elk kwartaal ruimte bestond binnen de kasgeldlimiet.

Toets kasgeldlimiet	3 ^o kw. 2020	4 ^o kw. 2020	1 ^o kw. 2021	2 ^o kw. 2021
Vlottende middelen	0	1.378.000	0	208.000
Vlottende schuld	-857.000	0	-26.000	0
Gemiddeld netto vlottende middelen (+) / vlottende schuld (-)	-857.000	1.378.000	-26.000	208.000
Kasgeldlimiet	2.707.000	2.707.000	2.719.000	2.719.000
Ruimte (+) / overschrijding (-) limiet	1.850.000	4.085.000	2.693.000	2.927.000

Renterisico van de vaste schuld

De renterisiconorm is bestemd om het renterisico op de vaste schuld inzichtelijk te maken. De opbouw van de leningenportefeuille dient zodanig te zijn dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassingen en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. Voorkomen moet worden dat in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd moet worden of op basis van de leningsvoorwaarden wordt beïnvloed door een herziening van de rente.

De renterisiconorm kan als volgt worden bepaald:

Rente-risiconorm en rente-risico's van de vaste schuld 2022 – 2025				
Bedragen * € 1.000	2022	2023	2024	2025
Renterisico:				
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0	0	0	0
3a. Nieuw aan te trekken vaste schuld o/g	2.000	2.000	2.000	2.000
3b. Nieuw aan te trekken vaste schuld u/g	0	0	0	0
4. Netto nieuw aan te trekken vaste schuld (3a-3b)	2.000	2.000	2.000	2.000
5. Betaalde aflossingen	1.600	1.600	1.600	1.600
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	1.600	1.600	1.600	1.600
7. Renterisico op vaste schuld (2+6)	1.600	1.600	1.600	1.600
Rente-risiconorm:				
8. Begrotingstotaal	34.715	34.128	33.928	34.113
9. Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
10. Rente-risiconorm	6.943	6.826	6.786	6.823
Toets rente-risiconorm:				
10. Rente-risiconorm	6.943	6.826	6.786	6.823
7. Renterisico op vaste schuld	1.600	1.600	1.600	1.600
11. Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10 - 7)	5.343	5.226	5.186	5.223

Met de investeringen voor de komende jaren is bij het aantrekken van vaste geldleningen in de desbetreffende jaarschijven rekening gehouden. Zoals blijkt is op basis van de huidige leningenportefeuille voldoende ruimte aanwezig voor het aantrekken van vaste geldleningen binnen de rente-risiconorm.

Financiering

Bij de aan te trekken (langlopende) leningen als gevolg van investeringen lopen we een renterisico. De gemeente Vaals heeft de afgelopen 10 jaar in overwegende mate langlopende leningen afgesloten met een looptijd van 10 jaar. De projecten die met deze leningen gefinancierd worden hebben een afschrijvingstermijn tot 25 en 40 jaar. De jaarlijkse aflossingen zijn hierdoor hoger dan de jaarlijkse afschrijvingen; immers de leningen moeten in minder jaren terugbetaald worden dan dat de projecten/activa worden afgeschreven. De aflossingen en afschrijvingen zijn hierdoor niet in evenwicht, met als gevolg een toegenomen liquiditeitsbehoefte. De reden dat voor leningen van 10 jaar is gekozen is dat het rentepercentage lager (en dus gunstiger) is dan bij leningen van bijvoorbeeld 25 jaar. Door de komende jaren te kiezen voor nieuwe langlopende lening met een langere looptijd, wordt toegewerkt naar het meer in evenwicht krijgen van de afschrijvingen en de aflossingen. Hierbij is het streven is om toekomstige leningen af te sluiten met een rentepercentage van maximaal 4%. In de begroting en meerjarenramingen is met dit percentage rekening gehouden.

Financieringsbehoefte

Voor de jaren 2022 t/m 2025 is ongeveer € 8.000.000 aan nieuwe leningen nodig. Het is het zaak om de rente goed in de gaten te houden. Bij het afsluiten van een lening van € 5.000.000 levert c.q. kost een afwijking van 0,5 % in rentepercentage € 25.000 per jaar.

Ook in de toekomst zal bij een dalende kapitaalmarktrente - rekening houdend met de contractuele bepalingen in de overeenkomsten van geldlening - zo optimaal mogelijk gebruik worden gemaakt van conversiemogelijkheden, waardoor hoogrentende leningen zoveel als mogelijk worden omgezet in laagrentende. Bij een aantal leningen is vervroegde aflossing contractueel niet mogelijk (het hoogste rentepercentage bedraagt 5,5% en vervroegd aflossen is bij deze lening niet mogelijk).

Voor het EMU-saldo wordt verwezen naar de bijlagen.

Overzicht lopende geldleningen:

Langlopende geldleningen				
Oorspronkelijk bedrag	Jaar van afsluiten	Restantbedrag per 1.1.2022	Rentepercentage	Jaar van laatste aflossing
€ 3.000.000	2006	€ 1.200.000	3,365%	2031
€ 3.000.000	2007	€ 1.230.000	3,975%	2032
€ 2.500.000	2007	€ 1.100.000	4,5%	2032
€ 10.000.000	2011	€ 4.750.000	4,25%	2031
€ 10.000.000	2014	€ 7.100.000	1,99%	2039
€ 10.000.000	2019	€ 9.000.000	0,76%	2044
Kortlopende geldleningen / kasgeldleningen				
Hoofdsom	Datum van afsluiten	Looptijd	Rentepercentage	
€ 0				

Rentetoerekening

Aan investeringen en grondexploitaties wordt geen rente toegerekend, tenzij de Gemeenteraad anders besluit. Rente aan taakvelden wordt toegerekend op basis van de historische aanschaf van activa, naar het taakveld waarmee de aanschaf gemoeid is. Op basis van een verplicht te volgen berekening vanuit het BBV, bedraagt de rente over de kapitaallasten de komende jaren:

2022 → 1,65%

2023 → 1,60%

2024 → 1,50%

2025 → 1,40%

Voor de rentelasten, doorberekende rente en het renteresultaat wordt verwezen naar taakveld 0.5 van de taakveldenbegroting, die als bijlage is bijgevoegd.

Renteschema commissie BBV

De commissie BBV beveelt aan om het renteschema, zoals opgenomen in de notitie rente 2016, op te nemen in de paragraaf financiering bij de begroting en jaarrekening.

Renteschema begroting 2022					
		2022	2023	2024	2025
a.	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	529.412	483.379	437.798	391.766
b.	Externe rentebaten	0	0	0	0
	Saldo	529.412	483.379	437.798	391.766
c.	Rente grondexploitatie	-81.114	-7.808	-7.488	-7.168
	Rente projectfinanciering	0	0	0	0
	Aan taakvelden toe te rekenen rente	448.298	475.571	430.310	384.598
d1.	Rente over eigen vermogen	0	0	0	0
d2.	Rente voorzieningen	0	0	0	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	448.298	475.571	430.310	384.598
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	469.033	447.290	397.481	362.722
f.	Renteresultaat op taakveld treasury	20.735	-28.281	-32.829	-21.876

Paragraaf Verbonden partijen

1. Inhoud paragraaf

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden waarin onze gemeente participeert en bestuurlijke invloed kan uitoefenen; de zogenoemde verbonden partijen. De verbonden partijen betreffen organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk belang én een financieel belang heeft.

Onder bestuurlijk belang wordt hier verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking stelt of heeft gesteld, die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Naast het bestuurlijk en financieel belang is ook kenmerkend aan een verbonden partij dat zij publiek belang behartigd. Daarnaast dient de gemeente bij een opheffing of een faillissement van een verbonden partij een nieuwe instelling te zoeken die dezelfde activiteiten en prestaties levert met dezelfde doelstelling.

Verbonden partijen kunnen zijn gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen (bijvoorbeeld vennootschappen, Stichtingen en verenigingen). Naast “verbonden partijen” heeft de gemeente ook nog relaties met andere derden-partijen, die echter niet onder deze paragraaf vallen.

2. Beleidskaders

Met de invoering van het dualisme is het besluit tot het participeren in een deelneming in principe niet meer aan de raad, het vormt een bestuurlijke beheerstaak voor het college. De raad stelt in deze paragraaf echter de kaders (**visie**) waarbinnen het college een dergelijke beheerstaak uitvoert. Deze kaders zijn overkoepelend af te leiden uit de criteria, zoals de raad die heeft gesteld ten aanzien van samenwerking.

De raad streeft namelijk een **pragmatische samenwerking** na, waarbij voor het aangaan van een samenwerkingsverband duidelijk moet zijn dat haalbaar is:

- een verhoging van de kwaliteit/deskundigheid
- een verbetering van de effectiviteit
- een verlaging van de kosten (schaalvoordeel).

Daarnaast stelt de raad de volgende **specifieke randvoorwaarden** voor het aangaan van deelnemingen in verbonden partijen, te weten:

- het participeren in een verbonden partij is alleen toegestaan indien daarmee een publieke (wettelijke) taak wordt gediend;
- het participeren in een privaatrechtelijke rechtsvorm vindt uitsluitend plaats indien onderzocht en gemotiveerd is waarom uitvoering van beleidsvoornemens niet in een publieke rechtsvorm kunnen plaatsvinden.

Vanuit de kaderstellende en controlerende taak van de raad moet bewaakt worden of het beleid van de verbonden partijen correspondeert met de doelstellingen die de raad in de betreffende programma's heeft gesteld.

De gemeente Vaals heeft geen aparte nota verbonden partijen, maar geeft haar visie over verbonden partijen in deze paragraaf weer. In het Verdiepingsonderzoek van de Provincie Limburg is geconstateerd dat Vaals voldoende voldoet aan de voorschriften gesteld aan de paragraaf verbonden partijen.

Overzicht verbonden partijen:

De gemeente Vaals participeert in de volgende verbonden partijen met behorende bijdragen voor de periode 2022 t/m 2025:

Gemeenschappelijke Regelingen (GR)

	Naam verbonden partij	2022	2023	2024	2025
1.	Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD; Veilig Thuis; JGZ)	€ 523.612	€ 531.173	€ 538.734	€ 546.295
2.	Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg	€ 78.611	€ 53.623	€ 53.623	€ 53.623
3.	Omnibuzz	€ 234.326	€ 238.462	€ 241.708	€ 244.402
4.	Regionale samenwerking leerplicht en RMC	€ 45.500	€ 45.500	€ 45.500	€ 45.500
5.	Regionale samenwerking leerlingenvervoer	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000

6.	Reinigingsdiensten Rd4	€ 1.064.795	€ 1.064.795	€ 1.064.795	€ 1.064.795
7.	RUD Zuid-Limburg	€ 90.470	€ 90.470	€ 90.470	€ 90.470
8.	Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht - Heuvellandgemeenten	€ 1.160.432	€ 1.160.432	€ 1.160.432	€ 1.160.432
9.	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)	€ 1.491.100	€ 1.347.659	€ 1.251.587	€ 1.201.991
10.	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	€ 184.232	€ 188.000	€ 193.000	€ 197.000
11.	Subsidiëring AntiDiscriminatieVoorziening Limburg	€ 4.196	€ 4.196	€ 4.196	€ 4.196
12.	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	€ 852.007	€ 904.549	€ 918.099	€ 933.687
13.	Het Gegevenshuis	€ 119.841	€ 122.956	€ 126.153	€ 129.433
Vennootschappen en coöperaties					
14.	Enexis Holding NV	-	-	-	-
15.	CSV Amsterdam BV	-	-	-	-
16.	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	-	-	-	-
17.	Rd4 NV	-	-	-	-
18.	WML NV	-	-	-	-

In onderstaand overzicht volgt verdere informatie aangaande de verbonden partijen:

NAAM	1. Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)		
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam		
VESTIGINGSPLAATS	Heerlen		
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	De Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid -Limburg is een gezondheidsdienst die ten behoeve van de gemeenten de gezondheidssituatie van de bevolking bewaakt, beschermt en bevordert. De GGD Zuid-Limburg beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze samenleving.		
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 1. Mens & Voorzieningen		
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal.		
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur (Wethouder de Graauw).		
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een jaarlijkse bijdrage (2022 € 523.612 (GGD € 115.235, Veilig Thuis € 144.916 en JGZ € 263.461)) op basis van een verdeelsleutel voor de basisproducten waarbij de besluitvorming via het algemeen bestuur loopt. Aanvullende producten (niet-basis) worden afzonderlijk en op contractbasis ingekocht.		
VERMOGEN	X 1.000	01.01.2022	31.12.2022
	eigen vermogen	€ 1.548	€ 1.548
	vreemd vermogen	€ 29.222	€ 29.222
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2022	
	financieel resultaat	€ 0	
RISICO'S	Door deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwonertal door de gemeenten gedragen.		
ONTWIKKELINGEN	De ambitie is met de vaststelling van de regionale gezondheidsnota 2020-2023 ongewijzigd gebleven, namelijk de trend breken en de gezondheids- en participatieachterstanden in Zuid-Limburg inlopen. De 9 beleidspunten uit de regionale gezondheidsnota gelden als uitgangspunt voor de manier waarop de		

	GGD werkt (zie pagina 9-11, begroting 2022). In 2021 was nog sprake van een historisch bepaalde begroting van de vier voormalige JGZ-organisaties samen. De programmabegroting JGZ 2022-2025 is een geïntegreerde meerjarenbegroting. De uitgangspunten van de JGZ-begroting zijn vastgelegd in de bestuurlijke opdracht vanuit de Stuurgroep JGZ (besluit 3 juli 2019) en het document 'jeugdgezondheidszorg' in Zuid-Limburg: een belangrijke investering voor de toekomst' (AB-besluit 24 september 2020). De uitwerking is beschreven in het document: 'Jeugdgezondheidszorg' Zuid-Limburg, de toekomst start vandaag'.
--	---

NAAM	2. Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, gemeente Maastricht is centrumgemeente.
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor de jeugdhulp, taken die eerder werden uitgevoerd door Rijk, Provincies en zorgverzekeraars. Dit houdt onder meer in dat de gemeente met aanbieders van jeugdhulp contractuele afspraken moet maken. Omwille van efficiency maar ook de schaal waarop aanbieders opereren doet de gemeente dit in regionale samenwerking.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 1. Mens & Voorzieningen
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal.
BESTUURLIJK BELANG	Geen (Wethouder de Graauw)
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2022: € 78.611) voor ingekochte zorg op basis van feitelijk gebruik via de centrumgemeente en de uitvoeringskosten van de centrumgemeente. Besluitvorming verloopt via bestuurlijk overleg.
RISICO'S	Er bestaat binnen de Jeugdwet nog steeds een risico op nagekomen kosten uit eerdere jaren via de alternatieve route alsmede correcties (met terugwerkende kracht) die door de accountant van de Centrumregeling worden doorgevoerd. Op sommige onderdelen zoals Jeugdzorg Plus alsook de gecertificeerde instellingen wordt regionaal gestuurd met het risico dat er lokaal niet tijdig informatie voorhanden is. Tevens spelen hier ook regio-overstijgende afspraken die de sturing beïnvloeden. Al deze elementen vallen binnen de kosten (en afrekeningen) Jeugdwet die we vanuit de Centrumregeling Maastricht ontvangen.
ONTWIKKELINGEN	In 2019 is het beleidskader Jeugd Zuid-Limburg door de gemeenteraad vastgesteld. Een van de uitgangspunten in dit beleidsplan is dat gemeenten meer 'in control' komen. Bekostiging van de jeugdhulp die gemeenten inkopen hangt samen met dit uitgangspunt. Bekostiging vraagt om inkoop. Deze inkoop wordt in Zuid-Limburg samengedaan met gemeente Maastricht als centrumgemeente. De huidige zorgcontracten voor jeugdhulp in het kader van de Jeugdwet in de regio lopen af. Met ingang van 1 januari 2023 moeten nieuwe, meerjarige contracten met aanbieders zijn afgesloten. In de jeugd regio Zuid-Limburg vindt op dit moment dan ook een uitgebreide heroriëntatie plaats op de inkoop van jeugdhulp in Zuid-Limburg. In het uitvoeringsplan "TRANSFORMATIEPLAN 2023 JEUGDHULP REGIO ZUID- LIMBURG" wordt aan dit beleidskader nader uitvoering gegeven en wordt het proces beschreven hoe de 16 Zuid-Limburgse gemeenten uitvoering willen geven aan de doelen die ze samen willen bereiken.

NAAM	3. Omnibuzz		
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam		
VESTIGINGSPLAATS	Sittard-Geleen		
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Omnibuzz vervoert namens de deelnemende gemeenten klanten met een WMO-indicatie. Missie is goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer voor nu en later. Een regionale aanbesteding heeft schaalvoordeel als voordeel. Het combineren van ritten is ingewikkelder wanneer gemeenten het regionaal vervoer individueel regelen. Het niet combineren van ritten kost de gebruikers weliswaar minder reistijd, maar kost een taxibedrijf (en dus ook de gemeenschap) meer geld.		
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 1. Mens & Voorzieningen		
DEELNEMENDE PARTIJEN	30 Limburgse gemeenten.		
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur (Wethouder de Graauw).		
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2022: € 234.326) op basis van een verdeelsleutel voor de kosten van personeel en beheer die voortvloeien uit het te behartigen belang en de werkzaamheden. Alle kosten verband houdende met de uitvoering van het vervoer worden gedragen door de gemeenten op basis van het werkelijk gebruik daarvan door de inwoner van die gemeenten. Besluitvorming betreft een bevoegdheid van het algemeen bestuur.		
VERMOGEN	X 1.000	01.01.2022	31.12.2022
	eigen vermogen	€ 588	€ 582
	vreemd vermogen	€ 3.643	€ 3.616
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2022	
	financieel resultaat	€ 0	
RISICO'S	Er is afgesproken dat de colleges er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om al zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Het eigen vermogen is begroot door een zo goed mogelijke inschatting te geven van de reserves en voorzieningen op basis van de nu bekende risico's.		
ONTWIKKELINGEN	De toekomstbestendigheid van de bestaande kaders kan naar aanleiding van de evaluatie van de GR Omnibuzz herijkt worden, tot die tijd houdt Omnibuzz voorlopig vast aan de belangrijkste speerpunten uit de bestaande visiestukken, de drie pijlers en de 'Actualisering bedrijfsplan' begin 2019. In het kort betekent dit: 1. MINDER DOELGROEPENVERVOER EN KANTELING: - De focus zal blijven liggen op het optimaliseren van het gebruik van OV en andere voorliggende voorzieningen. 2. EFFICIËNTER DOELGROEPENVERVOER: - In lijn met de adviezen van de werkgroepen voor andere vormen van doelgroepenvervoer vindt op dit moment geen volledige integratie van ander doelgroepenvervoer plaats. Wel zijn er (oriënterende) gesprekken met individuele (of groepen) gemeenten om de mogelijkheden tot integratie van (een deel van) hun eigen vervoer in Omnibuzz te onderzoeken. 3. INVESTEREN IN EEN SLIMME ORGANISATIE: - Omnibuzz ontwikkelt zich in toenemende mate als kennispartner voor gemeenten. Dit past in de visie van gemeenten om kennis binnen Omnibuzz in te zetten om toekomstbestendig kwaliteitsdoelgroepenvervoer te borgen. De belangrijkste resultaten die hieruit zijn voortgekomen zijn de continuïteit van het vervoer tijdens de pandemie of een faillissement, de vervoerskorting op de indexering, een toetsingskader voor de indicatiestelling en maatwerk signalering die leiden tot besparingsmogelijkheden en de aanpak van beperkte zelfregie.		

NAAM	4. Regionale samenwerking leerplicht en RMC
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, gemeente Maastricht is centrumgemeente.
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Doel van de leerplichtwet is te waarborgen dat jongeren in de Gemeente Vaals onderwijs volgen en gebruik maken van hun recht op onderwijs. Door regionale samenwerking ontstaat ruimte voor kwaliteitsverbetering, het toezicht op het handhaven van de leerplicht wordt eenduidiger en meer direct. Ook is de continuïteit van de uitvoering van de functie gewaarborgd. Voor scholen en instellingen is er één adres waar gemeld moet worden. Daarnaast worden de scholen en instelling meer betrokken in het verdere proces en zien ze sneller resultaat van hun melding.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 1. Mens & Voorzieningen
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg a/d Geul.
BESTUURLIJK BELANG	Geen (Wethouder de Grauw)
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een vergoeding (2022: € 45.500) voor de kosten voor het personeel op basis van een vooraf vastgestelde kostprijs en formatieberekening. Besluitvorming betreft een bevoegdheid van de raden van de deelnemende gemeenten, het portefeuillehouders overleg adviseert hierin.
RISICO'S	Lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling. Beleidsuitgangspunten, begroting en jaarrekening worden in gezamenlijk overleg jaarlijks vastgesteld.
ONTWIKKELINGEN	De uitvoering is belegd bij Team Onderwijs van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland. Leerplicht, RMC en VSV vormen één inhoudelijk en organisatorisch geheel om schoolverzuim en schooluitval tegen te gaan. Naast haar uitvoeringstaken heeft het Team Onderwijs intensieve contacten met het Rijk en de onderwijspartners in RMC-regio 39 Zuid-Limburg. Dit in het kader van de gemaakte afspraken in het Regionaal Programma 'Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten en aandacht voor kwetsbare jongeren'. Doel is om in samenspraak preventieve beleidsmaatregelen uit te voeren op scholen, die bijdragen aan het terugdringen van schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten. Beleidsmatig stelt de gemeente Maastricht zich als taak om samenhang te waarborgen tussen de aanpak LP-RMC/VSV en het regionale Beleidsplan Jeugd. Getracht wordt o.a. om voortijdige schoolverlaters en kwetsbare jongeren toe te leiden naar regulier werk. De gemeente Vaals zorgt hierbij voor de lokale afstemming met de jeugdconsulenten c.q. samenwerking met WijVaals in relatie tot de uitvoering van de leerplichttaken (met name op de basisscholen in Vaals en Vijlen) en hebben hiervoor contact met de leerplichtambtenaar van de gemeente Maastricht. Voor leerplicht is de formatie geactualiseerd waardoor een tariefs-stijging is verwerkt in de begroting.

NAAM	5. Regionale samenwerking Leerlingenvervoer
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, gemeente Maastricht is centrumgemeente.
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Leerlingenvervoer is bedoeld voor kinderen die niet zelf naar school kunnen. Bijvoorbeeld door een handicap of doordat de school ver weg ligt. Het kan gaan om een leerling van een basisschool, het (voortgezet) speciaal onderwijs of een gehandicapte leerling van een reguliere basisschool of het voortgezet onderwijs. Leerlingen uit de deelnemende gemeenten kunnen gebruik maken het leerlingenvervoer. Samenwerking leidt niet alleen tot kostenbesparing, maar ook tot

	meerwaarde voor leerlingen. Zo leidt efficiëntie in rijtijden tot minder lange ritten.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 1. Mens & Voorzieningen
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Vaals, Maastricht, Meerssen, Valkenburg a/d Geul, Eijsden-Margraten en Gulpen-Wittem.
BESTUURLIJK BELANG	Geen (Wethouder de Graauw)
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een vergoeding van de kosten voor het personeel waarbij het aantal afgegeven beschikkingen de maatstaf is en een vergoeding voor de praktische uitvoering van het leerlingenvervoer waarbij het aantal aan een vervoersvoorziening deelnemende leerlingen de maatstaf is. 2022: € 150.000.
RISICO'S	Besluitvorming betreft een bevoegdheid van de colleges van de deelnemende gemeenten, het portefeuillehoudersoverleg adviseert hierin.
ONTWIKKELINGEN	In de gemeente Vaals is sprake van een kleine toename van leerlingen die gebruik maken van het leerlingenvervoer.

NAAM	6. Reinigingsdiensten Rd4		
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam		
VESTIGINGSPLAATS	Heerlen		
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Reinigingsdiensten Rd4 verzorgt de inzameling en verwerking van afvalstromen voor de deelnemende gemeenten. Ook beheert de Rd4 de milieuparken in deze gemeenten, verzorgt de straatreiniging, transport, kringloopactiviteiten en gladheidbestrijding. Daarnaast adviseert de Rd4 de gemeenten bij hun afvalbeleid. Rd4 neemt in opdracht van de aangesloten gemeenten de wettelijke afvalzorgplicht volledig voor haar rekening door een zo optimaal mogelijke exploitatie en beheer (maatschappelijk, financieel, milieu) van de gehele afvalketen.		
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 2. Wonen & Verkeer		
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Voerendaal.		
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur (Wethouder Coenen)		
FINANCIEEL BELANG	Bij de Rd4 afgenomen diensten worden op contractbasis ingekocht (2022 € 1.064.795). Het algemeen bestuur besluit en informeert de raden van de deelnemende gemeenten.		
VERMOGEN	X 1.000 geconsolideerd	01.01.2022	31.12.2022
	eigen vermogen	€ 2.497	€ 2.640
	vreemd vermogen	€ 37.457	€ 36.507
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000 geconsolideerd	2022	
	financieel resultaat	€ 0	
RISICO'S	Er is sprake van een waarborg voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen waarbij de stemverhouding als verdeelsleutel geldt. De dienstverlening voor elke gemeente is tot in de details per product doorgerekend. Er wordt al jaren consequent en volgens een vaste methodiek gerapporteerd over de resultaten, zodat er nagenoeg geen financiële verrassingen in het lopende jaar voor de gemeenten kunnen ontstaan.		
ONTWIKKELINGEN	Er is in 2020 en 1e helft van 2021 een nieuw strategisch meerjarenplan (2022 – 2026) opgesteld. Met dit plan heeft Rd4 de routekaart voor de komende jaren opgesteld. Een routekaart die het begin is om te komen tot een circulaire economie en een oneindig hergebruik van grondstoffen. Een plicht die we niet uit de weg		

	kunnen gaan met in gedachte de generaties na ons. Het beleid om te komen tot meer grondstoffen in plaats van afvalstoffen wordt vastgelegd middels een op te stellen grondstoffenplan. Dit beleidsplan met als titel “het afval van vandaag is de grondstof voor morgen” zal in 2021 aan de gemeenteraad worden aangeboden. De belangrijkste beleidswijziging is de tariefharmonisatie op grofvuil bij de milieuparken in combinatie met tweemaal gratis brengen. Hierdoor dalen de inkomsten aan de poort van de milieuparken en worden deze dus per saldo duurder. Het grootste financiële effect zit echter in de stijging van de verwerkingskosten. Dat wordt aan de ene kant veroorzaakt door marktwerking van afvalstromen en aan de andere kant door het beleid van de Europese- en Rijksoverheid. Door fiscale instrumenten wordt het duurder om afvalstoffen te verbranden. Dit ter stimulering van hergebruik en het komen tot een circulaire economie
--	---

NAAM	7. RUD Zuid-Limburg											
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam											
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht											
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	De Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg werkt aan een veilige en gezonde leefomgeving voor inwoners en bedrijven van de deelnemende gemeenten. Door het bundelen van kennis en expertise brengt de RUD Zuid-Limburg de kwaliteit en de professionaliteit op het vlak van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuvadvis op een hoger peil. Er kan efficiënter, beter én goedkoper gewerkt worden om incidenten te voorkomen. Er werken specialisten die de regio goed kennen. En dit samenwerkingsverband stelt de gemeente in staat om beter te kunnen reageren op steeds complexer wordende milieuwet- en regelgevingen.											
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 2. Wonen & Verkeer											
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en de provincie Limburg.											
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur (Burgemeester Leunessen)											
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2022: € 90.470 aan de kosten op basis van de feitelijke afname. Bij de kostentoerekening worden naast de directe uitvoeringskosten tevens de overheadkosten verdisconteerd. Het algemeen bestuur besluit inzake het financiële en administratieve beheer.											
VERMOGEN	De opbouw van weerstandsvermogen is vastgelegd in artikel 30 van de gemeenschappelijke regeling en het beleid aangaande het weerstandsvermogen is bepaald door het algemeen bestuur. Bij de risico-inventarisatie is het gewenste weerstandsvermogen berekend op € 524.630 <table><tr><td>X 1.000</td><td>01.01.2022</td><td>31.12.2022</td></tr><tr><td>eigen vermogen</td><td>€ 602</td><td>€ 535</td></tr><tr><td>vreemd vermogen</td><td>€ 2.036</td><td>€ 2.100</td></tr></table>			X 1.000	01.01.2022	31.12.2022	eigen vermogen	€ 602	€ 535	vreemd vermogen	€ 2.036	€ 2.100
X 1.000	01.01.2022	31.12.2022										
eigen vermogen	€ 602	€ 535										
vreemd vermogen	€ 2.036	€ 2.100										
FINANCIEEL RESULTAAT	<table><tr><td>X 1.000</td><td>2022</td></tr><tr><td>financieel resultaat</td><td>€ 0</td></tr></table>			X 1.000	2022	financieel resultaat	€ 0					
X 1.000	2022											
financieel resultaat	€ 0											
RISICO'S	Er is sprake van een waarborg voor de tijdige en volledige betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van gesloten en af te sluiten kort- en langlopende leningen, leasecontracten en rekeningcourant overeenkomsten.											
ONTWIKKELINGEN	De begroting 2022 trekt de lijn van de begroting 2021 door met een totaalbegroting van € 13,6 mln. Hiervan worden € 13,2 mln. opgebracht door gemeenten en provincie. De begroting is gebaseerd op de in december 2020 vastgestelde Toekomstagenda met daarin strategische doelen, die zich richten op: • een strategische koersdiscussie over uitvoeringsdienst of omgevingsdienst, • een pilot voor verregaande samenwerking tussen gemeenten en RUD ZL • een groeiend partnerschap											

	• positionering en zichtbaarheid van de RUD ZL • interne ontschotting (mede met het oog op de Omgevingswet) • aantrekkelijk werkgeverschap • kenniscentrum
--	---

NAAM	8. Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht - Heuvellandgemeenten
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, gemeente Maastricht is centrumgemeente
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Het uitvoeren van de Participatiewet voor de deelnemende gemeenten. Het doel van deze samenwerking is een meer efficiënte uitvoering van de Participatiewet. Dit levert een stevigere organisatie op en een betere kwaliteit van de dienstverlening. Zowel digitaal als persoonlijk.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 3. Werk & Economie
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg a/d Geul (Datum uittreding Eijsden-Margraten: 1 juli 2021).
BESTUURLIJK BELANG	De regeling is bestuurlijk gezien een 'lichte' regeling: het uitvoeren van de Participatiewet en de daarmee samenhangende wetten en uitvoeringsregelingen (Wethouder Kompier).
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage in de kosten (2022: € 1.160.432 en 2021 1e begr. wijz.: € 1.160.694) voor de uitvoering van het vastgestelde meerjarenplan op basis van een verdeelsleutel. Voor de uitvoering van het lokaal vastgestelde beleid, wordt een afzonderlijke dienstverlenings-overeenkomst gesloten. De financiële zeggenschap ligt bij de afzonderlijke gemeenten.
RISICO'S	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie. Een ander aspect is de ontwikkeling van de werkgelegenheid. Onzekerheid over de rijksbijdrage voor deze taken. Financiële risico's worden grotendeels afgedekt via het weerstandvermogen van de deelnemende gemeenten.
ONTWIKKELINGEN	Per 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht geworden. De rol van de gemeente is veranderd van het bieden van voorzieningen naar het ondersteunen van mensen om meer zelfstandigheid te nemen. Meervoudige (sociale) problematiek binnen gezinnen dient te worden opgepakt vanuit het principe: één gezin, één plan, 1 regisseur.

NAAM	9. Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam
VESTIGINGSPLAATS	Heerlen
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	WOZL biedt een beschutte werkomgeving aan inwoners van de deelnemende gemeenten. Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. Te behalen voordelen als gevolg van schaalvergroting zijn kostenbesparing, verbetering van de financiële positie en de bevordering van deskundigheid. Er zijn meer mogelijkheden voor innovatie en uitwisseling van kennis.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 3. Werk & Economie
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beekdaalen, Brunssum, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal.
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur (Wethouder Kompier)

FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2022: € 1.491.100 en 2021 te begr. wijz.: € 1.655.473) in de kosten van het Werkvoorzieningschap op basis van een verdeelsleutel (WSW-middelen). Het algemeen bestuur stelt regels vast met betrekking tot de organisatie van de administratie en van het beheer van de vermogenswaarden van het Werkvoorzieningschap.									
VERMOGEN	WOZL hanteert het uitgangspunt dat zij niet over een eigen weerstandsvermogen hoeft te beschikken. Betreft bestemmingsreserve verlotrechten ASB <table><tr><td>X 1.000</td><td>01.01.2022</td><td>31.12.2022</td></tr><tr><td>eigen vermogen</td><td>60</td><td>30</td></tr><tr><td>vreemd vermogen</td><td>144</td><td>124</td></tr></table>	X 1.000	01.01.2022	31.12.2022	eigen vermogen	60	30	vreemd vermogen	144	124
X 1.000	01.01.2022	31.12.2022								
eigen vermogen	60	30								
vreemd vermogen	144	124								
FINANCIEEL RESULTAAT	<table><tr><td>X 1.000</td><td>2022</td></tr><tr><td>financieel resultaat</td><td>€ 0</td></tr></table>	X 1.000	2022	financieel resultaat	€ 0					
X 1.000	2022									
financieel resultaat	€ 0									
RISICO'S	Er is sprake van een bijdrage bij een eventueel exploitatietekort. Ook wordt de betaling van rente, aflossing en kosten van de door het Werkvoorzieningschap aangegane geldleningen en op te nemen gelden in rekeningcourant, door de gemeenten gegarandeerd. Via de begroting(wijzigingen) kan de gemeenteraad steeds toetsen in hoeverre WOZL op schema ligt met het verwezenlijken van de afgesproken doelstellingen.									
ONTWIKKELINGEN	De deelnemende gemeenten hebben de opdracht voor de GR WOZL verankerd in de beleidskaders Arbeidsmarktbeleid met een aantal strategische uitgangspunten. In de begrotingsperiode t/m 2025 stroomt naar verwachting circa 25% van de Sw-populatie uit als gevolg van pensionering en overige uitstroom. Het tekort in het subsidieresultaat wordt hierdoor beperkt maar dit kent een negatief effect op het operationeel resultaat als gevolg van een dalende omzet. Gedurende 2021 wordt inzichtelijk gemaakt hoe de organisatie zich hieraan moet en kan aanpassen om wendbaar te blijven en de tekortfinanciering voor de deelnemende gemeenten te beperken.									

NAAM	10. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam
VESTIGINGSPLAATS	Roermond
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) is een samenwerkingsverband voor heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschaps-belastingen en voor uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). De verzelfstandiging beoogt een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en - inning.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening
DEELNEMENDE PARTIJEN	Het Waterschap Limburg en de gemeenten Beek, Beekdaalen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert.
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur (Wethouder Kompier)
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een reguliere bijdrage 2022 € 184.232 (excl. aanvulling weerstandsvermogen van € 1.215) van Vaals in de kosten overeenkomstig de kostenverdeelsystematiek. Het algemeen bestuur stelt regels vast voor het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie.
VERMOGEN	Het berekend weerstandsvermogen is voor de voorliggende begroting berekend op € 1,33 miljoen. Het weerstandsvermogen behoeft daarmee een aanvulling van € 140.000 ten opzichte van de risicoanalyse die begin 2020 is uitgevoerd ten

	behoefte van de begroting 2021.		
	X 1.000	01.01.2022	31.12.2022
	eigen vermogen	€ 1.190	€ 1.190
	vreemd vermogen	€ 5.630	€ 5.628
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2022	
	financieel resultaat	€ 0	
RISICO'S	De risico's met betrekking tot de bedrijfsvoering komen voor rekening van de regeling. De overige risico's, waaronder de risico's met betrekking tot de eigen belastingopbrengst komen voor rekening van de deelnemers. Ook staan de deelnemers garant voor de juiste betaling van rente, aflossing, boete en kosten van langlopende leningen, kasgeldleningen en in rekeningcourant op te nemen gelden naar verhouding van de kostenverdeelsystematiek.		
ONTWIKKELINGEN	Zekere ontwikkelingen opgenomen in de begroting: - Indexering salarissen en inflatie - Proceskosten - Stimuleringsregeling - Waarderen op gebruiksoppervlakte: beheerfase regieportaal - Visie op Dienstverlening - Informatievoorziening en ICT - Harmonisatie		

NAAM	11. Subsidiëring Anti Discriminatie Voorziening Limburg
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, gemeente Maastricht en Roermond zijn centrumgemeente
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg) signaleert, voorkomt en bestrijdt discriminatie en ongelijke behandeling in de provincie Limburg. De regeling beoogt het inrichten van de Anti-discriminatievoorziening zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten uit Zuid-Limburg: Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Margraten, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal. De gemeenten uit Noord-Limburg: Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Maasbree, Meijel, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.
BESTUURLIJK BELANG	Geen
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2022: € 4.196) ter financiering van de ADV Limburg en de coördinerende taken en werkzaamheden door de centrumgemeente naar rato van het aantal inwoners.
RISICO'S	Bij het uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie.
ONTWIKKELINGEN	Kerntaken: klachtbehandeling & registratie, rapporteren, monitoren & (beleids)advisering en preventie & voorlichting. Verder wordt er deelgenomen aan een landelijk onderzoek naar discriminatie op de woningmarkt, zet de directeur zich in voor een constructief RDO en is hij met de landelijke organisatie in gesprek met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het versterken van de rol van Antidiscriminatie voorzieningen. Dit past bij het Nationaal Actieprogramma tegen discriminatie waarin is voorgenomen de komende jaren te investeren in samenwerking tussen alle bij de bestrijding van discriminatie betrokken partners.

NAAM	12. Veiligheidsregio Zuid-Limburg		
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam		
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht		
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	De veiligheidsregio is erop gericht om inwoners van de deelnemende gemeenten beter te beschermen tegen (gezondheids)risico's, rampen en crises. Gemeenten zijn daar zelf doorgaans te klein voor. Bovendien overschrijdt een ramp of crisis dikwijls een gemeentegrens. Een regionale aanpak is dan effectiever. De partijen binnen de veiligheidsregio oefenen regelmatig samen, verzorgen opleidingen en ontwikkelen plannen voor een veiligere regio.		
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening		
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal.		
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur (Burgemeester Leunessen)		
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een bijdrage (2022: € 852.007) op basis van de onlangs gewijzigde verdeelsleutel (2022 is het derde jaar van ingroei waarbij de nieuwe verdeelsleutel voor 75% wordt toegepast). Het algemeen bestuur stelt financieel beleid, beheer en organisatie vast.		
VERMOGEN	X 1.000	01.01.2022	31.12.2022
	eigen vermogen	€ 9.520	€ 8.379
	vreemd vermogen	€ 32.252	€ 30.077
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2022	
	financieel resultaat	€ 4.054	
RISICO'S	In de gemeenschappelijke regeling ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de veiligheidsregio door de deelnemende gemeenten wordt gedragen. Het belangrijkste financiële risico is het huidige brandweerstelsel waarin vrijwillige brandweermensen en beroepsbrandweermensen in principe dezelfde taken en opleidingsvereisten hebben maar wel verschillend worden beloond. Dit is strijdig met Europese en internationale wet- en regelgeving. Volgens deze wet- en regelgeving moeten brandweervrijwilligers worden beschouwd als deeltijdwerkers. Dit aspect wordt meegenomen in de strategische heroriëntatie van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg op de brandweezorg die in 2021 en 2022 plaatsvindt.		
ONTWIKKELINGEN	De begroting 2022 staat in het teken van de verdere implementatie van het vastgestelde beleid “een solide basis voor de toekomst”. Tevens zal 2022 naar verwachting het eerste jaar zijn waarin de effecten en de nazorg met betrekking tot COVID vorm zullen krijgen. Financieel is dan alleen de indexeringsconform de septembercirculaire 2020 van het gemeentefonds toegepast. Ook zal in 2022 verder, gezamenlijk met de gemeenten, worden gewerkt aan meer transparantie in begroting en de jaarstukken.		

NAAM	13. Het Gegevenshuis
RECHTSVORM	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam
VESTIGINGSPLAATS	Landgraaf
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Het Gegevenshuis richt zich op het inwinnen, beheren en leveren van informatie uit (basis)registraties.
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening

DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Voerendaal, Sittard-Geleen en het Waterschap Limburg. Daarnaast werkt Het Gegevenshuis ook in opdracht van de gemeenten Beesel en Valkenburg a/d Geul, de Stadsregio Parkstad Limburg, de Brandweer Zuid-Limburg en het Regionaal Orgaan Woningcorporaties (ROW) Parkstad Limburg.		
BESTUURLIJK BELANG	Lid algemeen bestuur (Wethouder Kompier)		
FINANCIEEL BELANG	Er is sprake van een jaarlijkse bijdrage (2022: € 119.841) op basis van een jaarlijks overeen te komen dienstverleningsovereenkomst.		
VERMOGEN	X 1.000	01.01.2022	31.12.2022
	eigen vermogen	€ 155	€ 115
	vreemd vermogen	€ 172	€ 172
FINANCIEEL RESULTAAT	X 1.000	2022	
	financieel resultaat	€ 0	
RISICO'S	Er sprake van een waarborg voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen waarbij de verhouding tot ieders bijdrage aan de regeling als verdeelsleutel geldt. Voor uittreden geldt een opzeggingstermijn van één jaar, echter na een minimale deelname van vier kalenderjaren.		
ONTWIKKELINGEN	Groei blijft één van de pijlers van de strategische agenda. Groei wordt nagestreefd door primair nieuwe toetreders en secundair uitbreiding van producten en diensten bij de huidige deelnemers. Net als in 2021, is voor 2022 en volgende jaren de opdracht om acquisitie te doen bij gemeenten ten noorden van Sittard-Geleen en binnen de grenzen van Limburg. Op het gebied van innovatie is in 2020 verder gewerkt aan een eigen BOR-applicatie. De pilots zijn veelbelovend en de verwachting is dat voor de zomer in 2021 deze applicatie in gebruik kan worden genomen. Naast het beheer grijs en groen, wordt in 2021 riool toegevoegd aan de applicatie. Voor 2021 is een task force ingericht die zich bezig gaat houden met driedimensionaal inwinnen, beheren en leveren van data. Het is de bedoeling dat Het Gegevenshuis ingericht is om op termijn aan verplichte regels met betrekking tot 3D te kunnen voldoen en de deelnemers kunnen ondersteunen bij bijvoorbeeld de Omgevingswet, maar ook bij andere ontwikkelingen waarbij 3D-data noodzakelijk zijn, zoals bij hergebruik van bouwmaterialen. Dit nog los van het feit dat de SOR op termijn ook vergt dat de gegevens in de basisregistraties 3D beschikbaar zijn.		

NAAM	14. Enexis Holding NV		
RECHTSVORM	Naamloze Vennootschap (NV)		
VESTIGINGSPLAATS	's-Hertogenbosch		
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Altijd en overal in het voorzieningsgebied van Enexis kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.		
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening		
DEELNEMENDE PARTIJEN	Provincie plus tal van gemeenten; de gemeente Vaals is aangesloten bij VEGAL (Vereniging Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding).		
BESTUURLIJK BELANG	Aandeelhouder (Wethouder Kompier)		
FINANCIEEL BELANG	Het betreft een deelneming in het aandelenkapitaal. Het nominale aandelenpakket bedraagt € 180.900 (180.900 aandelen van nominaal € 1). De boekwaarde van de aandelen bedraagt € 60.805. Aandeelhouders ontvangen jaarlijks dividend. Daarnaast ontvangen de gemeenten nog een inconveniëntentoeslag. In 2021 is een dividend over 2020 ontvangen van € 90.935 en een inconveniëntentoeslag van € 29.115.		
VERMOGEN	X 1.000	01.01.2022	31.12.2022

	<table><tr><td>eigen vermogen</td><td>€ 4.042.000</td><td>n.b.</td></tr><tr><td>vreemd vermogen</td><td>€ 5.098.000</td><td>n.b.</td></tr></table> * halfjaarcijfers 2021	eigen vermogen	€ 4.042.000	n.b.	vreemd vermogen	€ 5.098.000	n.b.
eigen vermogen	€ 4.042.000	n.b.					
vreemd vermogen	€ 5.098.000	n.b.					
FINANCIEEL RESULTAAT	<table><tr><td>X 1.000</td><td>2022</td></tr><tr><td>financieel resultaat</td><td>€ 99.000</td></tr></table> * verwachting/ halfjaarcijfers 2021	X 1.000	2022	financieel resultaat	€ 99.000		
X 1.000	2022						
financieel resultaat	€ 99.000						
RISICO'S	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment 45% eigen vermogen. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend.						
ONTWIKKELINGEN	De Nederlandse klimaatdoelstellingen zijn uitdagend. Tevens hebben ze een impact op de beleidsdoelen die Enexis heeft geformuleerd: excellent netbeheer en versnellen energietransitie. Enexis realiseert zich dat ze flinke stappen moeten zetten om het excellent netbeheer voor vandaag en morgen mogelijk te maken. Enexis Groep heeft zich gecommitteerd aan de klimaatdoelen en heeft er vertrouwen in dat minimaal de afgesproken doelstelling van 35 TWh aan opwek van duurzame elektriciteit in 2030 mogelijk is. Maar de vraag groeit veel sneller en is groter. Dat blijkt uit de Regionale Energie Strategieën (RES) die op 1 juli definitief zijn opgeleverd. In plaats van de afgesproken 35 TWh zijn regio's samen voornemens om voor 2030 maar liefst 55 TWh aan duurzame opwek te realiseren via met name zonne-energie. Een nobel streven uit het oogpunt van duurzaamheid en tegelijk een dure oplossing met grote consequenties voor de energie-infrastructuur en de publieke ruimte. Bijna de helft van de totale RES-opgave valt binnen het verzorgingsgebied van Enexis Groep. In combinatie met verduurzaming van de industrie en het aanleggen van een laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer levert dit tot 2030 voor ons een gigantische hoeveelheid werk op. De opgave is zo groot dat het werk niet allemaal tegelijk uitgevoerd kan worden. We kampen in de hele sector met een tekort aan technisch personeel en lange doorlooptijden door vergunningen en inspraakprocedures. Hierdoor dreigt een mismatch te ontstaan tussen de regionale ambities en de snelheid waarmee we het benodigde werk kunnen uitvoeren. Op nationaal-, provinciaal- en RES-niveau moeten er keuzes worden gemaakt in de aanpak en/of in de tijd. Wat doen we eerst, wat doen we later en wat gaan we niet aanleggen. Met meer regie en heldere prioriteiten worden de voorwaarden gecreëerd om slimme keuzes te maken voor de inrichting van het energiesysteem van de toekomst.						

NAAM	15. CSV Amsterdam BV
RECHTSVORM	Besloten Vennootschap (BV)
VESTIGINGSPLAATS	's-Hertogenbosch
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening
DEELNEMENDE PARTIJEN	Tal van gemeenten; Vaals is aangesloten bij VEGAL (Vereniging Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding)
BESTUURLIJK BELANG	Aandeelhouder (Wethouder Kompier)

FINANCIEEL BELANG	De gemeente Vaals heeft in deze vennootschap een deelneming in het aandelenkapitaal. Het nominale aandelenpakket bedraagt € 24 (2.417 aandelen van nominaal groot € 0,01), welke gelijk is aan de boekwaarde.											
VERMOGEN	<table><tr><td>X 1.000</td><td>01.01.2022</td><td>31.12.2022</td></tr><tr><td>eigen vermogen</td><td>€ 293</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>vreemd vermogen</td><td>€ 25</td><td>€ 0</td></tr></table> * verwachting	X 1.000	01.01.2022	31.12.2022	eigen vermogen	€ 293	€ 0	vreemd vermogen	€ 25	€ 0		
X 1.000	01.01.2022	31.12.2022										
eigen vermogen	€ 293	€ 0										
vreemd vermogen	€ 25	€ 0										
FINANCIEEL RESULTAAT	<table><tr><td>X 1.000</td><td>2022</td></tr><tr><td>financieel resultaat</td><td>€ 100</td></tr></table> * verwachting	X 1.000	2022	financieel resultaat	€ 100							
X 1.000	2022											
financieel resultaat	€ 100											
RISICO'S	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders c.q. de gemeente vaals is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal in de vennootschap.											
ONTWIKKELINGEN	Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV Amsterdam BV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt. Het resterend vermogen op de Escrow-rekening van ruim € 8 mln. is in mei 2020 onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal uitgekeerd aan de aandeelhouders. De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Na afwikkeling van deze bezwaar- en/of beroepsprocedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure zal de vennootschap kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.											

NAAM	16. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV											
RECHTSVORM	Besloten Vennootschap (BV)											
VESTIGINGSPLAATS	's-Hertogenbosch											
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders Essent).											
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 4. Bestuur & Dienstverlening											
DEELNEMENDE PARTIJEN	Tal van gemeenten; Vaals is aangesloten bij VEGAL (Vereniging Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding)											
BESTUURLIJK BELANG	Aandeelhouder (Wethouder Kompier)											
FINANCIEEL BELANG	De gemeente Vaals heeft in deze vennootschap een deelneming in het aandelenkapitaal. Betreffende deelneming is in de boekhouding opgenomen met een boekwaarde van € 1,-											
VERMOGEN	<table><tr><td>X 1.000</td><td>01.01.2022</td><td>31.12.2022</td></tr><tr><td>eigen vermogen</td><td>€ 1.499</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>vreemd vermogen</td><td>€ 5</td><td>€ 0</td></tr></table> * verwachting			X 1.000	01.01.2022	31.12.2022	eigen vermogen	€ 1.499	€ 0	vreemd vermogen	€ 5	€ 0
X 1.000	01.01.2022	31.12.2022										
eigen vermogen	€ 1.499	€ 0										
vreemd vermogen	€ 5	€ 0										
FINANCIEEL RESULTAAT	<table><tr><td>X 1.000</td><td>2022</td></tr><tr><td>financieel resultaat</td><td>€ 0</td></tr></table> * verwachting			X 1.000	2022	financieel resultaat	€ 0					
X 1.000	2022											
financieel resultaat	€ 0											
RISICO'S	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 1.496.822) (art 2.:81 BW) en het resterend werkkapitaal.											

ONTWIKKELINGEN	Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2022 (of eerder indien mogelijk) zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.												
NAAM	17. Reinigingsdiensten Rd4 NV												
RECHTSVORM	Naamloze Vennootschap (NV)												
VESTIGINGSPLAATS	Heerlen												
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Reinigingsdiensten Rd4 verzorgt de inzameling en verwerking van afvalstromen voor de deelnemende gemeenten. Ook beheert de Rd4 de milieuparken in deze gemeenten, verzorgt de straatreiniging, transport, kringloopactiviteiten en gladheidbestrijding. Daarnaast adviseert de Rd4 de gemeenten bij hun afvalbeleid. Rd4 neemt in opdracht van de aangesloten gemeenten de wettelijke afvalzorgplicht volledig voor haar rekening door een zo optimaal mogelijke exploitatie en beheer (maatschappelijk, financieel, milieu) van de gehele afvalketen.												
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 2. Wonen & Verkeer/ Programma 4. Bestuur & Dienstverlening												
DEELNEMENDE PARTIJEN	De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Voerendaal.												
BESTUURLIJK BELANG	Aandeelhouder (Wethouder Kompier)												
FINANCIEEL BELANG	De gemeente Vaals heeft in deze vennootschap een deelneming in het aandelenkapitaal. Het nominale aandelenpakket bedraagt € 4.490 (989 aandelen van nominaal groot € 4,54). Dit aandelenkapitaal is volledig afgeschreven. Aandeelhouders ontvangen jaarlijks dividend. In 2021 is een dividend over 2020 ontvangen van € 6.412.												
VERMOGEN	Uit de stukken van Rd4 N.V. blijkt dat het weerstandsvermogen op 11% van de begrote omzet is bepaald. <table><tr><td>X 1.000</td><td>01.01.2022</td><td>31.12.2022</td></tr><tr><td>eigen vermogen</td><td>n.b.</td><td>n.b.</td></tr><tr><td>vreemd vermogen</td><td>n.b.</td><td>n.b.</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>	X 1.000	01.01.2022	31.12.2022	eigen vermogen	n.b.	n.b.	vreemd vermogen	n.b.	n.b.			
X 1.000	01.01.2022	31.12.2022											
eigen vermogen	n.b.	n.b.											
vreemd vermogen	n.b.	n.b.											
RISICO'S	Er wordt al jaren consequent en volgens een vaste methodiek gerapporteerd over de resultaten, zodat er nagenoeg geen financiële verrassingen in het lopende jaar voor de gemeenten kunnen ontstaan. Doordat in het verleden reeds afschrijving van het aandelenpakket heeft plaatsgevonden, blijft het risico beperkt tot benodigde extra bijdragen bij mogelijke toekomstige tegenvallende bedrijfsresultaten van de NV.												
ONTWIKKELINGEN	Er is in 2020 en 1e helft van 2021 een nieuw strategisch meerjarenplan (2022 – 2026) opgesteld. Met dit plan heeft Rd4 de routekaart voor de komende jaren opgesteld. Een routekaart die het begin is om te komen tot een circulaire economie en een oneindig hergebruik van grondstoffen. Een plicht die we niet uit de weg kunnen gaan met in gedachte de generaties na ons. Het beleid om te komen tot meer grondstoffen in plaats van afvalstoffen wordt vastgelegd middels een op te stellen grondstoffenplan. Dit beleidsplan met als titel “het afval van vandaag is de grondstof voor morgen” zal in 2021 aan de gemeenteraad worden aangeboden.												

NAAM	18. WML															
RECHTSVORM	Naamloze Vennootschap NV															
VESTIGINGSPLAATS	Maastricht															
DOELSTELLING EN OPENBAAR BELANG	Voorzien in de behoefte aan water in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden.															
RELATIE MET BELEIDSPROGRAMMA	Programma 2. Wonen & Verkeer/ Programma 4. Bestuur & Dienstverlening															
DEELNEMENDE PARTIJEN	De Provincie Limburg en de 33 Limburgse gemeenten.															
BESTUURLIJK BELANG	Aandeelhouder (Wethouder Kompier)															
FINANCIEEL BELANG	Alleen de provincie Limburg en de in Limburg gelegen gemeenten kunnen aandeelhouder zijn. De gemeente Vaals heeft in deze vennootschap een deelneming in het aandelenkapitaal. Het nominale aandelenpakket bedraagt € 13.614. 3 aandelen van nominaal groot € 4.538. Dit aandelenkapitaal is volledig afgeschreven.															
VERMOGEN	<table><tr><td>X 1.000</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr><tr><td>eigen vermogen</td><td>€ 215.305</td><td>€ 221.314</td><td>n.b.</td></tr><tr><td>vreemd vermogen</td><td>€ 395.345</td><td>€ 397.127</td><td>n.b.</td></tr></table>	X 1.000	2019	2020	2021	eigen vermogen	€ 215.305	€ 221.314	n.b.	vreemd vermogen	€ 395.345	€ 397.127	n.b.			
X 1.000	2019	2020	2021													
eigen vermogen	€ 215.305	€ 221.314	n.b.													
vreemd vermogen	€ 395.345	€ 397.127	n.b.													
FINANCIEEL RESULTAAT	<table><tr><td>X 1.000</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td></tr><tr><td>financieel resultaat</td><td>€ 5.919</td><td>€ 6.008</td><td>n.b.</td></tr></table>	X 1.000	2019	2020	2021	financieel resultaat	€ 5.919	€ 6.008	n.b.							
X 1.000	2019	2020	2021													
financieel resultaat	€ 5.919	€ 6.008	n.b.													
RISICO'S	Doordat in het verleden reeds afschrijving van het aandelenpakket heeft plaatsgevonden en geen dividend wordt uitgekeerd, blijft het risico beperkt tot benodigde extra bijdragen bij mogelijke toekomstige tegenvallende bedrijfsresultaten van de NV.															
ONTWIKKELINGEN	Missie: heel Limburg kan rekenen op betrouwbaar drinkwater en waterdiensten op maat, nu en in de wereld van morgen. Het vertrouwen in gezond (drink)water, het stimuleren van duurzaam gebruik en het veiligstellen van de voorzieningen is van groot maatschappelijk belang. De WML bedrijfsdoelen volgen uit de missie en zijn samengevat: - We leveren nu en in de toekomst, 24 uur per dag, 7 dagen in de week betrouwbaar drinkwater aan inwoners, bedrijven en instellingen in Limburg; - Onze klanten zijn tevreden over ons product, onze dienstverlening en prijs; - We ondernemen met oog voor mens en milieu. WML wil middels een verantwoorde bedrijfsvoering de levering van betaalbaar en onberispelijk drinkwater borgen, vandaag en in de toekomst. Het financieel beleid is herijkt (tariefsverhoging). Hierdoor verbetert de schuldratio en voldoet WML vanaf 2025 aan de normen van commerciële banken. Daardoor zijn banken bereid WML te financieren voor investeringen, waarmee de zekerstelling van onze drinkwatervoorziening is geborgd. WML heeft in lijn met de herziene landelijke Beleidsnota Drinkwater en als antwoord op de klimaatverandering, het programma ‘Zuinig op (drink)water’ opgesteld. Hiermee neemt WML stelling als waterketenpartner. Vanaf 2021 wordt bewust drinkwatergebruik gestimuleerd om de stijgende trend om te buigen en bij te dragen aan een duurzaam watersysteem in ons land en Limburg.															

Paragraaf Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid gaat in op het beleid en de positie die de gemeente inneemt ten aanzien van gronden (onroerend goed) welke gebruikt worden voor een (strategische) ontwikkeling. Gronden in eigendom worden gezien als 'voorraad', een bedrijfsmiddel waarmee op een gewenste toekomstige ontwikkeling gestuurd kan worden. De grondpositie bestaat uit een aantal zogenaamde 'grondexploitaties'. Dat zijn locaties welke in ontwikkeling komen dan wel zijn. Eenmaal afgerond is geen sprake meer van exploitaties.

Bij de ontwikkeling van een gebied is de gemeente gehouden aan de geldende wettelijke en ruimtelijke kaders. Deze zijn vastgelegd in Europese en nationale wet- en regelgeving, maar ook in mogelijke provinciale, regionale en lokale beleidsnota's, kadernota's en visiedocumenten. In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening artikel 212 van de Gemeentewet worden beheersmatige aspecten in paragrafen behandeld. In artikel 11g van deze verordening is het kader aangegeven: "In de paragraaf grondbeleid van de begroting en jaarstukken wordt ingegaan op de uitvoering van het grondbeleid en de financiële ontwikkelingen van de in ontwikkeling genomen projecten."

Grondbeleid heeft een grote financiële impact. De eventuele baten maar ook financiële risico's komen uiteindelijk uit in de Algemene Reserve en zijn daarmee van grote invloed op de algemene financiële positie van de gemeente. Hoewel bij planontwikkelingen en exploitatieberekeningen getracht wordt de risico's zoveel mogelijk te minimaliseren, is het noodzakelijk een algemene buffer achter de hand te houden. Zie hiervoor de paragraaf Risicomanagement en Weerstandsvermogen.

De inhoudelijke aspecten (planning, resultaten) van de diverse strategische ontwikkellocaties zijn nader beschreven bij het programma Wonen & Verkeer in het beleidsdeel van deze begroting.

De grondpositie van de gemeente Vaals kan momenteel gesplitst worden in een 4-tal grondexploitaties (onderhanden projecten).

Grond-Exploitaties	Boekwaarde begin 2022	Ontwikkelingen in 2022	Boekwaarde eind 2022	Ontwikkelingen na 2022	Resultaat-Verwachting
Hekkert-terrein	€ 1.000.000	€ 10.000	€ 1.010.000	-€ 1.070.000	€ 60.000 W
Von Clermontpark VCP	€ 2.157.000	€ 8.000	€ 2.165.000	-€ 1.975.000	€ 190.000 V
Locatie Beemderlaan	€ 380.000	€ 5.000	€ 385.000	-€ 485.000	€ 100.000 W
Pastoerswei/Aan de Linde	€ 163.000	-€ 695.000	€ 0		€ 532.000 W
Esso-locatie	€ 822.000	-€ 451.000	€ 371.000	€ 10.000	€ 381.000 V
	€ 4.522.000		€ 3.931.000		

Uit dit overzicht blijkt dat we verwachten in 2022 en vooral in 2023 forse ontwikkelingen t.a.v. de grondexploitaties. Dit resulteert uiteindelijk in een toevoeging aan de Algemene Reserve van per saldo € 121.000 (winst = Pastoerswei + Esso, overige binnen boekwaarde VCP).

Hekkert-terrein

Tot medio 2021 was de lijn en de verwachting dit terrein in te kunnen zetten voor het realiseren van studentenhuisvesting, ca. 110 woningen, conform bestemmingsplan. Na het afhaken van Focus Vastgoed BV heeft zich namelijk direct een nieuwe (Duitse) ontwikkelaar gemeld om een soortgelijke invulling te gaan realiseren. Deze heeft echter medio dit jaar te kennen gegeven nog niet ver genoeg te zijn met de planontwikkeling. Omdat er mogelijk een grootschaliger ontwikkeling voor studentenhuisvesting komt in het Selzerbeekgebied, wordt, conform de richting van de gemeenteraad, het grondstuk Hekkert-terrein van ca. 2.700 m² niet meer ingezet voor studentenhuisvesting maar voor een andere doelgroep. We wensen hier met name reguliere, liefst grondgebonden, woningbouw te realiseren voor het midden-/hoger segment. Vanuit die insteek worden gesprekken gevoerd met partijen, waarbij de insteek is om de eerder vastgestelde verkoopwaarde van € 1,1 miljoen zo veel mogelijk te halen. De globale planning is vooralsnog dat er in 2022 overeenstemming kan worden bereikt over verkoop, in 2023 de benodigde procedures kunnen worden afgerond en in 2024 gestart kan worden met bouwen. We verwachten nog kosten van o.a. juridische advisering in 2022. De andere insteek op dit terrein betekent waarschijnlijk ook dat het grondpeil van het terrein niet verlaagd/uitgegraven hoeft te worden, waardoor de aanpassingen t.b.v. het naastgelegen terrein Road Runner ook anders worden. Kosten van terreinaanpassing etc. worden in 2023 geraamd op ca. € 30.000. Met een vraagprijs van € 1.100.000 zou uiteindelijk een kleine boekwinst (€ 60.000) overblijven, welke in mindering wordt gebracht op de resterende boekwaarde Von Clermontpark. Financieel resultaat derhalve nihil.

Von Clermontpark

Het stadsvernieuwingsproject Von Clermontpark kent zijn oorsprong in de jaren '90 en omvat de herstructurering van een omvangrijk terrein waar voorheen onder andere de oude naaldenfabriek Muva stond, aangevuld met de

voormalige voetballocatie Wit-Groen. Momenteel resteert nog de 'lange strook' achter vijver De Obelisk met een totale oppervlakte van ca. 6.500 m² als ook de locatie van het voormalige 'Van Houten-gebouw' aan de Beemderlaan. Op grond van de uitkomsten van het Lokale Woonbehoefte-onderzoek uit 2019 heeft de raad als kader voor de ontwikkeling van deze locatie meegegeven om te streven naar een samenhangende mix van woonruimtes voor diverse doelgroepen, zoals starters, jonge gezinnen, senioren en studenten. Vanwege mogelijke ontwikkeling van studentenhuusvesting elders in het Selzerbeekgebied, is ervoor gekozen om niet meer op studenten in te zetten op de A-locatie Von Clermontpark. Inmiddels is de haalbaarheid onderzocht van een gemengd programma met 44 (koop-)appartementen en meer dan 10 grondgebonden woningen. Verwachting is dat de verkoop eind 2021 wordt gesloten en 2022 volledig in het teken zal staan van de te voeren procedures. In het voorjaar 2023 zou dan gestart kunnen worden met bouwen, oplevering in 2024. Bijkomende kosten in 2022 betreffen de jaarlijkse kosten van de grondwaterbemonstering en kosten van juridisch advies. In 2023 zitten deze kosten ook nog; in de tabel zijn deze in mindering gebracht op de verkoopprijs (van € 2.000.000). Uiteindelijk sluit dit stuk met een geprognostiseerd tekort van € 190.000. Dat tekort wordt verrekend met de verwachte winsten op het Hekkert-terrein en de locatie Beemderlaan en het saldo blijft over als restant boekwaarde.

Locatie Beemderlaan

Op de locatie aan de Beemderlaan, waar nu het oude 'bedrijfsverzamelgebouw' staat wordt nog onderzoek verricht naar de haalbaarheid van een ontwikkeling. De richting van deze ontwikkeling betreft een centrale maatschappelijke voorziening, met eventueel kantoorruimten en/of woonruimten (senioren). Van belang hierbij zijn zeker ook de keuzes welke de gemeente gaat maken ten aanzien van het gemeentelijk/maatschappelijk accommodatiebeleid. Als gekozen gaat worden voor meer centraliseren, dan zou een nieuwbouwproject op deze locatie een optie kunnen zijn. We verwachten in 2022 hierin knopen te kunnen doorhakken, zodat de benodigde procedures gestart kunnen worden en het in 2023 tot definitieve verkoop/eigendomsoverdracht kan komen. De in 2022 geraamde kosten betreffen mogelijke externe juridische ondersteuning, net als in 2023. Uitgaande van een verkoopprijs van € 500.000, wordt een boekwinst van € 100.000 verwacht, welke gesaldeerd wordt met het tekort op het VCP.

Pastoerswei

Medio 2020 is de locatie Pastoerswei verkocht aan Burgt Bouw uit Maastricht. Deze zal op dit terrein 18 levensloopbestendige seniorenwoningen ontwikkelen. Aangezien de huidige bestemming 'maatschappelijk' is zal in eerste instantie een procedure voor een nieuw bestemmingsplan moeten worden gevolgd. Dit najaar ligt het ontwerp-bestemmingsplan ter inzage. In 2022 volgt de omgevingsvergunning, waarna de eigendom definitief wordt overgedragen en de koopsom ad € 700.000 betaald zal worden. De gemeente heeft geen kosten inzake de aanleg van de openbare ruimte/infrastructuur, wel mogelijke kosten van juridische advisering, waarmee per saldo € 695.000 van de boekwaarde kan worden afgeboekt. Daarmee realiseren we een forse boekwinst ad € 532.000 ten gunste van onze reservepositie.

Esso-station

In 2017 heeft de gemeenteraad besloten het op dat moment nog in exploitatie zijnde Esso-tankstation aan de Maastrichterlaan voor € 600.000 (excl. bijkomende kosten) als strategische aankoop te verwerven. Een unieke kans om het risicovolle tankstation uit de woonkern te weren en een ruimtelijke kwaliteitsslag te realiseren op deze centrumlocatie, met een doorsteek naar het achtergelegen Von Clermontpark. Grootste probleem van de ontwikkeling betreft de nogal forse opgave inzake sloop en sanering. De start van de sanerings- en sloopwerkzaamheden wordt vermoedelijk na de zomer 2022, aangezien er momenteel nog onderzoek plaats (moet) vindt/vinden naar de mogelijke aanwezigheid van inheemse diersoorten. In 2021 is de locatie verkocht aan VanHier Wonen uit Voerendaal. Deze corporatie wenst op deze locatie 34 appartementen te realiseren in het sociale huursegment, met name gericht op starters en senioren. De betreffende procedures (bestemmingsplan vervolgens omgevingsvergunning) zijn opgestart en als alles meezit afgerond op het moment dat er daadwerkelijk gesloopt kan worden. Zodoende kan eind 2022 gestart worden met de realisatie en is oplevering voorzien eind 2023. Probleem is nog de kostenpost sloop en sanering. Hierover is nog geen duidelijkheid. Via een samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en Provincie Limburg is door de Provincie een bijdrage toegezegd in 50% van het niet afgedekte 'gat' voor wat betreft sloop en saneringskosten van het voormalige Esso-tankstation, met een maximum van € 267.500. De verwachte kosten van sanering- en sloop gesaldeerd met de verkoopopbrengsten van de Esso-locatie (€ 600.000) en het naastgelegen pand nr. 83 (€ 150.000) leiden vooralsnog tot een voorspeld tekort van € 381.000 op dit project. Dit tekort zal gedekt moeten worden uit de reserves. Het kan zijn dat hierover bij het samenstellen van de jaarrekening 2021 meer duidelijkheid bestaat en er wellicht een overeenkomstige voorziening gevormd moet worden (voor het te verwachten tekort).

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

1. Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de (gewenste) onderhoudstoestand en de onderhoudskosten van infrastructuur (wegen, riolering), voorzieningen (groen, openbare verlichting en gebouwen) binnen de gemeente Vaals. Deze uitgaven voor onderhoud komen in alle programma's voor, maar met name in de programma's Wonen & Verkeer en Mens & Voorzieningen.

Vaals heeft aan openbare ruimte o.a. 35.000 meters weg binnen de bebouwde kom, 47.000 meters weg buiten de bebouwde kom, 72.000 strekkende meters riolering, 156.000 vierkante meter openbaar groen in beheer en ongeveer 20 gemeentelijke gebouwen. De kwaliteit van de wegen, riolering, groen, gebouwen e.d. en het onderhoud daarvan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de hoogte van de lasten.

Conform artikel 17 van de financiële verordening gemeente Vaals 2017 (vastgesteld 6 februari 2017) wordt in deze paragraaf een vertaling weergegeven van de onderhoudsplannen wegen, openbaar groen, gebouwen, riolering en openbare verlichting.

Ingaande kalenderjaar 2020 is de werkwijze aangaande de onderhoudsvoorziening voor gebouwen, wegen en verlichting van de gemeente Vaals conform de geldende wet- en regelgeving en op advies van de accountant, aangepast. Voor de begroting 2022 worden alleen nog de regulier (jaarlijks terugkomende) kosten c.q. klein onderhoud ten laste van de exploitatie gebracht. De kosten voor groot onderhoud worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. De voorziening moet wel toereikend zijn om de lasten van groot onderhoud (o.b.v. een meerjarig onderhoudsplan) voor de gehele planperiode te dekken. Daarvoor is een jaarlijkse dotatie t.l.v. de exploitatie benodigd.

2. Wegen

Beleidskader

Op basis van het in 2013 door de Provincie Limburg uitgevoerde financieel verdiepingsonderzoek, is in 2014 een wegenbeheersplan opgeleverd.

In 2019 is, na inspectie door BT Advies, een nieuw meerjaren-onderhoudsplan (2019-2023) gegenereerd waarbij de systematiek conform het 'Wegbeheer 2011' (CROW-publicatie 147) is toegepast en bedoeld is om informatie te verstrekken over de verharde wegen binnen het wegennet van de gemeente, zowel op globaal als projectniveau.

De informatie heeft betrekking op:

- De kwantiteit; Wat is in beheer?
- De kwaliteit; Wat is de status van de weg?
- Het onderhoud; Wat moet er gedaan worden en in welke termijn?
- Kosten; Wat zijn de kosten om de schade te herstellen?

Financiële consequenties

Op basis van het in 2019 geactualiseerde wegenbeheersplan, opgesteld door BT Advies, is een financiële injectie (dotatie) nodig om alle wegen op het minimale gewenste niveau van 'B' te krijgen (op een schaal van A – D).

Hiermee wordt in de jaren 2022 – 2025 jaarlijks € 191.000 (€ 231.000- €40.000) gedoteerd om alle 'D en C-wegen' via de voorziening groot onderhoud naar kwaliteitsniveau 'B' te brengen. Als gevolg van het "OMOP"-aanbestedingsvoordeel wordt jaarlijks € 40.000 ingeboekt als besparing op deze lasten.

Voor het regulier onderhoud is in de jaren 2022- 2025 € 79.000 opgenomen. Dit betreft: onderhoud staatmeubilair, klein onderhoud, onderhoud veldwegen en klachtenafhandeling.

Omschrijving	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Reguliere onderhoudslasten	159.000	79.000	79.000	79.000	79.000	79.000
Kapitaallasten	490.000	487.000	497.000	498.000	518.000	606.000
Dotatie voorziening wegen	292.000	266.000	191.000	191.000	191.000	191.000
Totaal	941.000	832.000	767.000	768.000	788.000	876.000

3. Openbaar groen

Beleidskader

Groenstructuurplan 2010 – 2024.

Middels de begroting 2019 is besloten de 'on-hold-status' (zoals was besloten in de begroting 2014) op te heffen, zodoende dat de middelen weer beschikbaar zijn.

Financiële consequenties

De jaarlijkse lasten voortvloeiend uit het groenstructuurplan bedragen € 35.000 (investeringskrediet). Naast de lasten uit het groenstructuurplan staat voor regulier onderhoud van het groen in de openbare ruimte in 2022 een bedrag van circa € 392.000 opgenomen in de begroting. Dit betreft o.a. algemeen onderhoud groen, groen Bloemendalpark, onkruidbestrijding, onderhoud bomen, etc.

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Omschrijving	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Onderhoudslasten	403.000	356.000	392.000	389.000	390.000	391.000
Kapitaallasten	79.000	109.000	94.000	102.000	98.000	93.000
Totaal	482.000	465.000	486.000	491.000	488.000	484.000

4. Gebouwen

Beleidskader

Meerjaren-onderhoudsplan (MJOP) gebouwen 'Plan Heijmans' 2019 - 2028.

Dit plan geeft de onderhoudswerkzaamheden (technisch onderhoud, preventief onderhoud, herstelonderhoud) weer die noodzakelijk zijn om de functie van het gebouw te kunnen blijven waarborgen. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. In 2022 zal het onderhoudsplan gebouwen geactualiseerd worden.

Financiële consequenties

De jaarlijkse onderhoudslasten voor gebouwen worden op basis van het nieuwe MJOP uitgesplitst in reguliere onderhoudslasten, die rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden gebracht en lasten voor groot onderhoud, die rechtstreeks ten laste van de voorziening gebouwen worden gebracht. Om de voorziening voor de planperiode van 10 jaren op peil te houden is een jaarlijkse dotatie ten laste van de exploitatie ter hoogte van € 172.000 benodigd.

Het onderhoudsplan is zoals gebruikelijk opgesteld op basis van economische levensduur. De ervaring leert dat de technische levensduur van de onderhoudswerkzaamheden een bepaalde rek geeft in de termijnen van onderhoud. Op basis daarvan is een realistische korting van 30% toegepast op de onderhoudsbudgetten opgenomen in het nieuwe MJOP. Door het toepassen van deze korting en daardoor het afwijken van de onderhoudsbudgetten genoemd in het MJOP, is het kwaliteitsniveau ook in geringe mate lager, echter nog steeds ruim voldoende.

Omschrijving	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Onderhoudslasten (regulier)	198.000	213.000	113.000	94.000	85.000	108.000
Mutaties voorziening onderhoud gebouwen	72.000	-13.000	172.000	172.000	172.000	172.000
Totaal	270.000	200.000	285.000	266.000	257.000	280.000

Voor 2022 staan de volgende voornaamste onderhoudswerkzaamheden op de planning:

- Gemeentehuis → Dakafwerking (leien uitwisselen), dakkapellen (inspecteren, repareren), verlichting (vervangen, repareren);
- Brede School Tamboerijn → Verwarmingsinstallatie, veiligheidsinstallatie en waterinstallatie (vervangen).
- BMA Lemiers → Veiligheidsinstallatie, noodverlichting (vervangen) en vloerafwerking sportvloer (toplaag vervangen).

5. Rioleringen

Beleidskader

Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2018 - 2022.

In 2017 is het GRP vastgesteld (Raadsbesluit 23.10.2017). De lasten volgend uit het GRP zijn verwerkt in deze begroting. Onderhoud van rioleringen zal gedurende de planperiode conform de kaders van het plan plaatsvinden. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële consequenties

De gemeente Vaals hanteert sinds jaren een 100% kostendekkende tarieven rioolheffing. Dit betekent dat alle lasten gemoeid met beleidsveld riolering gedekt moeten worden door de opbrengst rioolheffing. De voorziening rioleringen (voorheen reserve riolering), die in het verleden gevormd is met overschotten rioolheffing, blijft intact om eventuele grote onvoorziene uitgaven gedurende een begrotingsjaar te dekken.

De onderhoudslasten aan rioleringen en pompgemalen bedragen in 2022 circa € 270.000. Deze bestaan uit met name inspectiekosten (€ 30.000), deelreparaties riolering (€ 50.000), doorspuiten en correctief onderhoud (€ 85.000), onderhoud pompgemalen (€ 85.000) en onderhoud aan huisaansluitingen (€ 20.000).

Omschrijving	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Onderhoudslasten	314.000	285.000	270.000	270.000	270.000	270.000
Kapitaallasten	509.000	508.000	501.000	498.000	497.000	520.000
Totaal	823.000	793.000	771.000	768.000	767.000	790.000

6. Openbare verlichting

Beleidskader

Het beleid inzake openbare verlichting is verankerd in het **beleidsplan openbare verlichting 2011 – 2030** (vastgesteld door de Raad op 29 oktober 2012). Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Eind 2021 zal een nieuw beheersplan openbare verlichting worden opgesteld, welke begin 2022 opgeleverd zal worden. Mochten de financiële consequenties uit dit plan leiden tot een begrotingswijziging dan zal dit in de voorjaarsnota 2022 meegenomen worden.

Financiële consequenties

Het huidige contract met Ziut loopt tot 2026. In het huidige contract is vastgelegd dat voor de aanleg van verlichting vanaf € 50.000 geen verplichting meer bestaat dit 1 op 1 aan Ziut te gunnen. Dit sluit aan bij ons aanbestedingsbeleid waarbij werken vanaf € 50.000 meervoudig aanbesteed moeten worden.

De onderhoudslasten voortvloeiend uit het contract met Ziut bedragen vanaf 2019 € 34.000. Op grond van raadsbesluit d.d. 29 oktober 2012 worden meer- minderlasten (t.o.v. € 64.000) verrekend met de egalisatievoorziening openbare verlichting. Dit houdt in dat de komende jaren jaarlijks wordt gedoteerd aan de voorziening (€ 30.000). Dit is als zodanig financieel verwerkt in de begroting.

Daarnaast is een bedrag ad circa € 35.000 structureel in de begroting opgenomen zijnde de energielasten van de openbare verlichting.

Omschrijving	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Vervanging lichtmasten	9.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Regulier onderhoud openbare verlichting	64.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000
Kapitaallasten	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Mutaties egalisatievoorziening openbare verlichting	55.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal	135.000	147.000	147.000	147.000	147.000	147.000

Deel 4

Bijlagen

OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN BEGROTING 2022

Reserve/voorziening	Saldo per 01.01.2022	Vermeerderingen in 2022			Verminderings in 2022				Saldo per 31.12.2022
		toevoegingen tlv. exploitatie	toevoegingen tlv. andere reserves/ voorzieningen	overige toevoegingen en ontvangsten van derden	onttrekkingen tgv. exploitatie	onttrekkingen tgv. andere reserves/ voorzieningen	onttrekkingen tgv. balansposten vaste activa/ investerings	overige aanwendungen	
Algemene reserve	3.790.371	0	0	0	-140.100	0	0	0	3.650.271
Bestemmingsreserves:									
Gemeentefonds	506.000	194.000	0	0	0	0	0	0	700.000
Ontwikkelfonds	0	250.000	0	0	0	0	0	0	250.000
Uniformenfonds	31.151	0	0	0	0	0	0	0	31.151
Friciekosten ambtelijke organisatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsplannen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egalisatie belastingtarieven	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe gemeentewerf	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Parkeervoorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Re-integratie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Minimabeleid	65.919	0	0	0	0	0	0	0	65.919
WMO/Jeugd	160.000	0	0	0	-55.000	0	0	0	105.000
I-deel WWB	250.000	0	0	0	0	0	0	0	250.000
Parkeerbonds	30.102	0	0	0	0	0	0	0	30.102
Subtotaal bestemmingsreserves	1.043.171	444.000	0	0	-55.000	0	0	0	1.432.171
TOTAAL RESERVES	4.833.541	444.000	0	0	-195.100	0	0	0	5.082.441
Voorzieningen:									
Uitkeringen gewezen wethouders	184.000	0	0	0	0	0	0	0	184.000
Wegen infrastructuur	505.944	190.905	0	0	0	0	0	-370.000	326.849
Egalisatie openbare verlichting	196.379	30.440	0	0	0	0	0	0	226.819
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	866.859	171.907	0	0	0	0	0	-291.346	747.420
Rioleringen	147.254	0	0	0	0	0	0	0	147.254
Leader project	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwaliteitsfonds landelijke inpassing	37.203	0	0	0	0	0	0	0	37.203
Woningbouwinitiatieven	40.040	0	0	0	0	0	0	0	40.040
Dubieuze debiteuren	195.797	0	0	0	0	0	0	0	195.797
Egalisatie gebonden heffingen	331.549	0	0	0	-331.549	0	0	0	0
TOTAAL VOORZIENINGEN	2.505.025	393.252	0	0	-331.549	0	0	-661.346	1.905.382
TOTAAL RESERVES/VOORZIENINGEN	7.338.566	837.252	0	0	-526.649	0	0	-661.346	6.987.823

OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN MEERJARIG 2023 - 2025

Reserve/voorziening	Saldo per 01.01.2023	Mutaties in 2023		Saldo per 31.12.2023	Mutaties in 2024		Saldo per 31.12.2024	Mutaties in 2025		Saldo per 31.12.2025
		vermeer- deringen	vermin- deringen		vermeer- deringen	vermin- deringen		vermeer- deringen	vermin- deringen	
Algemene reserve	3.650.271	250.000	-23.000	3.877.271	250.000	-13.000	4.114.271	250.000	0	4.364.271
Bestemmingsreserves:										
Gemeentefonds	700.000	0	0	700.000	0	0	700.000	0	0	700.000
Ontwikkelfonds	250.000	250.000	0	500.000	250.000	0	750.000	250.000	0	1.000.000
Uniformenfonds	31.151	0	0	31.151	0	0	31.151	0	0	31.151
Frictiekosten ambtelijke organisatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsplannen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egalisatie belastingtarieven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe gemeentewerf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Parkeervoorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Re-integratie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Minimabeleid	65.919	0	0	65.919	0	0	65.919	0	0	65.919
WMO/Jeugd	105.000	0	0	105.000	0	0	105.000	0	0	105.000
I-deel WWB	250.000	0	0	250.000	0	0	250.000	0	0	250.000
Parkeerbonds	30.102	0	0	30.102	0	0	30.102	0	0	30.102
Subtotaal bestemmingsreserves	1.432.171	250.000	0	1.682.171	250.000	0	1.932.171	250.000	0	2.182.171
TOTAAL RESERVES	5.082.441	500.000	-23.000	5.559.441	500.000	-13.000	6.046.441	500.000	0	6.546.441
Voorzieningen:										
Uitkeringen gewezen wethouders	184.000	0	0	184.000	0	0	184.000	0	0	184.000
Wegen infrastructuur	326.849	190.905	-309.250	208.504	190.905	-280.000	119.409	190.905	-310.314	0
Egalisatie openbare verlichting	226.819	30.440	0	257.259	30.440	0	287.699	30.440	0	318.139
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	747.420	171.907	-660.106	259.221	171.907	-135.100	296.028	171.907	-278.679	189.256
Rioleringen	147.254	0	0	147.254	0	0	147.254	0	0	147.254
Leader project	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwaliteitsfonds landelijke inpassing	37.203	0	0	37.203	0	0	37.203	0	0	37.203
Woningbouwinitiatieven	40.040	0	0	40.040	0	0	40.040	0	0	40.040
Dubieuze debiteuren	195.797	0	0	195.797	0	0	195.797	0	0	195.797
Egalisatie gebonden heffingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL VOORZIENINGEN	1.905.382	393.252	-969.356	1.329.278	393.252	-415.100	1.307.430	393.252	-588.993	1.111.689
TOTAAL RESERVES/VOORZIENINGEN	6.987.823	893.252	-992.356	6.888.719	893.252	-428.100	7.353.871	893.252	-588.993	7.658.130

Investeringsprogramma 2022 - 2025								
	Kapitaallasten				Totaal	Bijdrage van		Afschrijvings- termijn in jaren lineair
	2022	2023	2024	2025		derden		
Led verlichting sportvelden	63.000				63.000		63.000	20
i-pads raad	19.000				19.000		19.000	3
mobiele ICT hardware	18.000				18.000		18.000	3
Aanschaf voertuig buitendienst				40.000	40.000		40.000	7
Aanschaf voertuig buitendienst				40.000	40.000		40.000	7
TOTAAL	100.000	0	0	80.000	180.000	0	180.000	

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten thema 1	9.397.000	61.000	9.336.000	9.199.000	0	9.199.000	9.253.000	0	9.253.000	9.264.000	0	9.264.000
Lasten thema 2	7.169.000	0	7.169.000	6.902.000	0	6.902.000	6.707.000	0	6.707.000	6.761.000	0	6.761.000
Lasten thema 3	9.015.000	0	9.015.000	8.756.000	0	8.756.000	8.663.000	0	8.663.000	8.614.000	0	8.614.000
Lasten thema 4	3.730.000	0	3.730.000	3.753.000	0	3.753.000	3.722.000	0	3.722.000	3.764.000	0	3.764.000
Totaal lasten thema's	29.311.000	61.000	29.250.000	28.610.000	0	28.610.000	28.345.000	0	28.345.000	28.403.000	0	28.403.000
Baten thema 1	-828.000	-25.000	-803.000	-812.000	0	-812.000	-807.000	0	-807.000	-807.000	0	-807.000
Baten thema 2	-4.372.000	0	-4.372.000	-4.310.000	0	-4.310.000	-4.353.000	0	-4.353.000	-4.296.000	0	-4.296.000
Baten thema 3	-5.912.000	0	-5.912.000	-5.912.000	0	-5.912.000	-5.912.000	0	-5.912.000	-5.912.000	0	-5.912.000
Baten thema 4	-407.000	0	-407.000	-601.000	0	-601.000	-367.000	0	-367.000	-251.000	0	-251.000
Totaal baten thema's	-11.519.000	-25.000	-11.494.000	-11.635.000	0	-11.635.000	-11.439.000	0	-11.439.000	-11.266.000	0	-11.266.000
Saldo van baten en lasten thema's	17.792.000	36.000	17.756.000	16.975.000	0	16.975.000	16.906.000	0	16.906.000	17.137.000	0	17.137.000
Lasten algemeen dekkingsmiddel	1.498.000	0	1.498.000	1.577.000	0	1.577.000	1.730.000	0	1.730.000	1.875.000	0	1.875.000
Lasten overhead	3.718.000	0	3.718.000	3.661.000	0	3.661.000	3.573.000	0	3.573.000	3.556.000	0	3.556.000
Lasten vennootschapbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten onvoorzien	30.000	0	30.000	30.000	0	30.000	30.000	0	30.000	30.000	0	30.000
Totaal lasten diverse	5.246.000	0	5.246.000	5.268.000	0	5.268.000	5.333.000	0	5.333.000	5.461.000	0	5.461.000
Baten algemeen dekkingsmiddel	-23.041.000	0	-23.041.000	-22.467.000	0	-22.467.000	-22.672.000	0	-22.672.000	-23.444.000	0	-23.444.000
Baten overhead	-9.000	0	-9.000	-9.000	0	-9.000	-9.000	0	-9.000	-9.000	0	-9.000
Baten vennootschapbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	-23.050.000	0	-23.050.000	-22.476.000	0	-22.476.000	-22.681.000	0	-22.681.000	-23.453.000	0	-23.453.000
Saldo van diverse	-17.804.000	0	-17.804.000	-17.208.000	0	-17.208.000	-17.348.000	0	-17.348.000	-17.992.000	0	-17.992.000
Totale saldo van baten en lasten van de thema's en diverse	-12.000	36.000	-48.000	-233.000	0	-233.000	-442.000	0	-442.000	-855.000	0	-855.000
Stortingen in reserves	194.000	194.000	0	250.000	0	250.000	250.000	0	250.000	250.000	0	250.000
Onttrekkingen aan reserves	-195.000	-195.000	0	-23.000	-23.000	0	-13.000	-13.000	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-1.000	-1.000	0	227.000	-23.000	250.000	237.000	-13.000	250.000	250.000	0	250.000
Totaal structurele lasten			34.496.000			33.878.000			33.678.000			33.864.000
Totaal structurele baten			-34.544.000			-34.111.000			-34.120.000			-34.719.000
Structurele baten - structurele lasten			-48.000			-233.000			-442.000			-855.000

TAAKVELDENBEGROTING GEMEENTE VAALS 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025	Programma
0 - Bestuur en ondersteuning	-16.437.360	-15.704.388	-15.681.069	-15.884.219	
0.1 - Bestuur	988.327	986.057	985.943	985.842	B&D
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	772.000	782.000	782.000	782.000	
3.8 Overige goederen diensten	160.170	141.420	141.420	141.420	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	30.000	30.000	30.000	30.000	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	26.000	26.000	26.000	26.000	
7.3 Afschrijvingen	0	6.333	6.333	6.333	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	157	304	190	89	
0.2 - Burgerzaken	703.200	721.052	676.638	702.711	B&D
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	463.720	463.720	463.720	463.720	
3.8 Overige goederen diensten	178.380	190.880	144.880	167.880	
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	34.000	31.500	31.500	31.500	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	119.841	122.956	126.153	129.433	
7.3 Afschrijvingen	15.000	15.000	13.645	13.645	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	759	496	240	33	
Baten					
3.7 Leges en andere rechten	-108.500	-103.500	-103.500	-103.500	
0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	
0.4 - Overhead	3.973.927	3.917.157	3.828.329	3.811.509	B&D
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	2.247.940	2.242.940	2.242.940	2.242.940	
2.1 Belastingen	6.270	6.270	6.270	6.270	
3.5.1 Ingeleend personeel	85.000	85.000	0	0	
3.8 Overige goederen diensten	1.460.437	1.401.868	1.393.059	1.382.458	
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	4.000	4.000	4.000	4.000	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	11.000	11.000	11.000	11.000	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	8.000	8.000	8.000	8.000	
7.2 Mutatie voorzieningen	42.622	42.622	42.622	42.622	
7.3 Afschrijvingen	98.068	105.379	113.098	109.264	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	19.490	18.978	16.240	13.855	
Baten					
3.5.2 Verhuur personeel aan derden	-100	-100	-100	-100	
3.6 Huren	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	
3.8 Overige goederen diensten	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	
0.5 - Treasury	-139.604	-74.568	-82.343	-103.214	B&D
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	44.800	44.080	44.080	44.080	
2.1 Belastingen	360	360	360	360	
3.8 Overige goederen diensten	7.851	7.598	8.195	8.096	
5.1 Rente	529.412	483.379	437.798	391.766	
7.3 Afschrijvingen	5.240	6.061	5.955	5.955	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	2.562	2.393	2.034	1.738	
Baten					
3.8 Overige goederen diensten	-200	-200	-200	-200	
5.2 Dividenden en winsten	-160.839	-160.839	-160.839	-160.839	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	-568.790	-457.400	-419.726	-394.170	
0.61 - OZB woningen	-1.608.231	-1.607.169	-1.605.841	-1.604.779	B&D
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	44.500	44.500	44.500	44.500	
3.8 Overige goederen diensten	10.925	10.925	10.925	10.925	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	46.210	47.272	48.600	49.662	
4.4.8 Oninbaar GB	8.622	8.622	8.622	8.622	
Baten					
2.2.1 belastingen op producenten	-1.718.488	-1.718.488	-1.718.488	-1.718.488	
0.62 - OZB niet-woningen	-538.334	-537.991	-562.561	-665.217	B&D
Lasten					
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	14.953	15.296	15.726	16.070	
4.4.8 Oninbaar GB	2.790	2.790	2.790	2.790	
Baten					
2.2.1 belastingen op producenten	-556.077	-556.077	-581.077	-684.077	
0.63 - Parkeerbelasting	-679.000	-779.000	-779.000	-779.000	W&V
Lasten					
3.8 Overige goederen diensten	6.000	6.000	6.000	6.000	
Baten					
3.7 Leges en andere rechten	-685.000	-785.000	-785.000	-785.000	
0.64 - Belasting overig	-32.541	-32.502	-32.452	-32.411	B&D
Lasten					
3.8 Overige goederen diensten	30.177	30.177	30.177	30.177	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	1.743	1.782	1.832	1.873	
4.4.8 Oninbaar GB	339	339	339	339	
Baten					

TAAKVELDENBEGROTING GEMEENTE VAALS 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025	Programma
2.2.1 belastingen op producenten	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	
2.2.2 belastingen op huishoudens	-34.800	-34.800	-34.800	-34.800	
0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-19.931.178	-19.468.730	-19.686.700	-20.380.942	B&D
Baten					
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	-19.931.178	-19.468.730	-19.686.700	-20.380.942	
0.8 - Overige baten en lasten	827.174	944.306	1.339.918	1.931.282	B&D
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	455.000	554.000	687.000	813.000	
3.8 Overige goederen diensten	476.796	495.236	758.267	1.224.027	
7.3 Afschrijvingen	-88.984	-88.984	-88.984	-88.984	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	4.362	4.054	3.635	3.239	
Baten					
3.6 Huren	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	
0.9 - Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	
0.10 - Mutaties reserves	-1.100	227.000	237.000	250.000	B&D
Lasten					
7.1 Mutatie reserves	194.000	250.000	250.000	250.000	
Baten					
7.1 Mutatie reserves	-195.100	-23.000	-13.000	0	
0.11 - Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	B&D
1 - Veiligheid	1.305.089	1.357.614	1.371.130	1.386.685	
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	900.923	953.448	966.964	982.519	B&D
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	30.300	30.300	30.300	30.300	
3.8 Overige goederen diensten	18.062	18.062	18.062	18.062	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	852.007	904.549	918.099	933.687	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	554	537	503	470	
1.2 - Openbare orde en veiligheid	404.166	404.166	404.166	404.166	B&D
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	350.000	350.000	350.000	350.000	
3.8 Overige goederen diensten	57.537	57.537	57.537	57.537	
4.2.0 Subsidies	283	283	283	283	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	4.196	4.196	4.196	4.196	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	12.150	12.150	12.150	12.150	
Baten					
3.8 Overige goederen diensten	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	2.285.725	2.262.758	2.254.312	2.298.795	
2.1 - Verkeer en vervoer	1.710.818	1.689.582	1.682.070	1.750.114	W&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	304.620	299.760	299.760	299.760	
2.1 Belastingen	2.708	2.708	2.708	2.708	
3.8 Overige goederen diensten	461.677	445.282	464.259	463.516	
7.2 Mutatie voorzieningen	221.345	221.345	221.345	221.345	
7.3 Afschrijvingen	621.968	630.695	607.035	678.762	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	107.100	98.392	95.563	92.623	
Baten					
3.8 Overige goederen diensten	-8.600	-8.600	-8.600	-8.600	
2.2 - Parkeren	574.907	573.176	572.242	548.681	W&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	62.040	62.040	62.040	62.040	
2.1 Belastingen	3.350	3.350	3.350	3.350	
3.5.1 Ingeleend personeel	47.500	47.500	47.500	47.500	
3.8 Overige goederen diensten	414.563	414.563	414.563	414.563	
7.3 Afschrijvingen	40.497	40.497	40.497	17.789	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	6.957	5.226	4.292	3.439	
2.3 - Recreatieve havens	0	0	0	0	W&V
2.4 - Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	W&V
2.5 - Openbaar vervoer	0	0	0	0	W&V
3 - Economie	-1.273.424	-1.270.742	-1.267.405	-1.266.743	
3.1 - Economische ontwikkeling	25.140	25.140	25.140	25.140	W&E
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	24.600	24.600	24.600	24.600	
3.8 Overige goederen diensten	540	540	540	540	
3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	
3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.952	1.940	1.981	2.048	W&E

TAAKVELDENBEGROTING GEMEENTE VAALS 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025	Programma
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	19.360	19.180	19.180	19.180	
2.1 Belastingen	98	98	98	98	
3.8 Overige goederen diensten	41.254	41.191	41.340	41.311	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	1.294	1.324	1.361	1.391	
4.4.8 Oninbaar GB	235	240	240	240	
7.3 Afschrijvingen	1.082	1.288	1.261	1.261	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	202	205	170	147	
Baten					
3.6 Huren	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	
3.7 Leges en andere rechten	-48.273	-48.286	-48.369	-48.280	
3.8 Overige goederen diensten	-3.300	-3.300	-3.300	-3.300	
3.4 - Economische promotie	-1.300.516	-1.297.822	-1.294.526	-1.293.931	W&E
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	16.400	16.400	16.400	16.400	
3.8 Overige goederen diensten	22.257	22.257	22.257	22.257	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	35.274	36.085	37.098	37.909	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	113.500	115.500	118.000	118.000	
4.4.8 Oninbaar GB	93	93	93	93	
7.3 Afschrijvingen	8.000	8.000	8.000	8.000	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	3.375	3.258	3.041	2.825	
Baten					
2.2.1 belastingen op producenten	-1.481.000	-1.481.000	-1.481.000	-1.481.000	
2.2.2 belastingen op huishoudens	-18.415	-18.415	-18.415	-18.415	
4 - Onderwijs	668.233	724.572	716.852	713.445	
4.1 - Openbaar onderwijs	0	0	0	0	M&V
4.2 - Onderwijshuisvesting	101.511	97.768	95.449	95.275	M&V
Lasten					
2.1 Belastingen	7.655	7.655	7.655	7.655	
3.8 Overige goederen diensten	6.025	4.006	4.006	6.025	
7.2 Mutatie voorzieningen	1.380	1.380	1.380	1.380	
7.3 Afschrijvingen	62.668	62.668	62.668	62.668	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	23.783	22.059	19.740	17.547	
4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	566.722	626.804	621.403	618.170	M&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	32.800	32.800	32.800	32.800	
2.1 Belastingen	27.015	27.015	27.015	27.015	
3.8 Overige goederen diensten	166.337	164.469	164.469	166.337	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	45.500	45.500	45.500	45.500	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	159.000	159.000	159.000	159.000	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	201.754	201.754	201.754	201.754	
7.2 Mutatie voorzieningen	25.178	25.178	25.178	25.178	
7.3 Afschrijvingen	150.026	150.026	150.026	150.026	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	54.459	50.409	45.008	39.907	
Baten					
3.6 Huren	-10.012	-10.012	-10.012	-10.012	
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	-285.335	-219.335	-219.335	-219.335	
5 - Sport, cultuur en recreatie	2.851.132	2.829.723	2.850.955	2.835.058	
5.1 - Sportbeleid en activering	273.170	273.170	273.170	273.170	M&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	42.750	42.750	42.750	42.750	
3.8 Overige goederen diensten	197.245	172.245	172.245	172.245	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	76.175	76.175	76.175	76.175	
Baten					
3.8 Overige goederen diensten	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	-25.000	0	0	0	
5.2 - Sportaccommodaties	569.044	557.843	558.621	558.442	M&V
Lasten					
2.1 Belastingen	10.532	10.532	10.532	10.532	
3.8 Overige goederen diensten	490.025	480.851	482.906	488.083	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	39.048	38.511	38.511	38.398	
7.2 Mutatie voorzieningen	21.869	21.869	21.869	21.869	
7.3 Afschrijvingen	38.671	37.655	37.655	33.613	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	11.869	11.395	10.118	8.917	
Baten					
3.3 Pachten	-20.720	-20.720	-20.720	-20.720	
3.6 Huren	-4.250	-4.250	-4.250	-4.250	
3.8 Overige goederen diensten	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	
5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	467.275	463.594	482.223	483.760	M&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	105.200	104.480	104.480	104.480	
2.1 Belastingen	21.833	21.833	21.833	21.833	
3.8 Overige goederen diensten	180.837	172.685	174.740	179.837	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	105.013	105.013	105.013	105.013	

TAAKVELDENBEGROTING GEMEENTE VAALS 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025	Programma
7.2 Mutatie voorzieningen	37.345	37.345	37.345	37.345	
7.3 Afschrijvingen	131.595	132.416	132.310	132.310	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	32.808	29.814	25.952	22.392	
Baten					
3.6 Huren	-85.250	-101.250	-101.250	-101.250	
3.8 Overige goederen diensten	-18.200	-18.200	-18.200	-18.200	
7.5 Overige verrekeningen	-43.906	-20.542	0	0	
5.4 - Musea	61.451	57.544	59.587	54.008	M&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	4.100	4.100	4.100	4.100	
2.1 Belastingen	1.985	1.985	1.985	1.985	
3.8 Overige goederen diensten	8.366	4.767	7.238	5.863	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	33.376	33.376	33.376	33.376	
7.2 Mutatie voorzieningen	4.364	4.364	4.364	4.364	
7.3 Afschrijvingen	10.401	10.401	10.401	6.604	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	4.659	4.351	3.923	3.516	
Baten					
3.6 Huren	-5.800	-5.800	-5.800	-5.800	
5.5 - Cultureel erfgoed	44.138	44.513	43.106	43.956	M&V
Lasten					
2.1 Belastingen	181	181	181	181	
3.8 Overige goederen diensten	3.193	3.753	2.570	3.629	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	27.962	27.962	27.962	27.962	
7.2 Mutatie voorzieningen	2.934	2.934	2.934	2.934	
7.3 Afschrijvingen	8.016	8.016	8.016	8.016	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	1.852	1.667	1.443	1.234	
5.6 - Media	158.100	158.100	158.100	158.100	B&D
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	16.500	16.500	16.500	16.500	
3.8 Overige goederen diensten	1.600	1.600	1.600	1.600	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	140.000	140.000	140.000	140.000	
7.5 Overige verrekeningen	15.352	7.676	0	0	
Baten					
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-15.352	-7.676	0	0	
5.7 - Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.277.954	1.274.959	1.276.148	1.263.622	W&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	569.820	562.440	562.440	562.440	
2.1 Belastingen	25.190	25.190	25.190	25.190	
3.5.1 Ingeleend personeel	50.000	50.000	50.000	50.000	
3.8 Overige goederen diensten	504.922	502.079	508.796	507.681	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	3.700	3.700	3.700	3.700	
7.3 Afschrijvingen	117.422	125.372	122.774	113.880	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	19.550	18.828	15.898	13.381	
Baten					
3.6 Huren	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	
3.8 Overige goederen diensten	-5.650	-5.650	-5.650	-5.650	
6 - Sociaal domein	10.099.389	9.654.232	9.604.415	9.573.143	
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	1.917.148	1.774.938	1.783.252	1.774.193	M&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	924.150	924.150	924.150	924.150	
2.1 Belastingen	5.061	5.061	5.061	5.061	
3.5.1 Ingeleend personeel	96.000	96.000	96.000	96.000	
3.8 Overige goederen diensten	101.063	88.848	98.382	91.063	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	366.426	266.426	266.426	266.426	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	8.110	8.110	8.110	8.110	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	500.857	515.676	525.676	523.955	
7.2 Mutatie voorzieningen	9.555	9.555	9.555	9.555	
7.3 Afschrijvingen	542	542	542	542	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	205	191	171	152	
Baten					
3.6 Huren	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-89.321	-134.121	-145.321	-145.321	
6.2 - Wijkteams	173.911	148.923	148.923	148.923	M&V
Lasten					
3.8 Overige goederen diensten	40.300	40.300	40.300	40.300	
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	78.611	53.623	53.623	53.623	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	24.000	24.000	24.000	24.000	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	28.000	28.000	28.000	28.000	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	3.000	3.000	3.000	3.000	
6.3 - Inkomensregelingen	2.077.807	2.077.474	2.077.474	2.077.474	W&E
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	73.050	73.050	73.050	73.050	
2.1 Belastingen	910	910	910	910	
3.4.1 Specifieke uitkeringen in natura	35.000	35.000	35.000	35.000	

TAAKVELDENBEGROTING GEMEENTE VAALS 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025	Programma
3.8 Overige goederen diensten	30.625	30.625	30.625	30.625	
4.1.1 Sociale uitkeringen in geld	4.840.133	4.840.133	4.840.133	4.840.133	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	1.192.432	1.192.432	1.192.432	1.192.432	
4.4.8 Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	274.333	274.000	274.000	274.000	
Baten					
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	-4.368.676	-4.368.676	-4.368.676	-4.368.676	
6.4 - Begeleide participatie	1.585.406	1.441.965	1.345.894	1.296.297	W&E
Lasten					
2.1 Belastingen	436	436	436	436	
3.8 Overige goederen diensten	56.000	56.000	56.000	56.000	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	1.497.600	1.354.159	1.258.088	1.208.491	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	31.370	31.370	31.370	31.370	
6.5 - Arbeidsparticipatie	386.184	268.182	268.182	268.182	W&E
Lasten					
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	172.930	172.930	172.930	172.930	
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	213.254	95.252	95.252	95.252	
6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	135.000	140.000	150.000	150.000	M&V
Lasten					
3.4.1 Specifieke uitkeringen in natura	135.000	140.000	150.000	150.000	
6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	2.019.017	2.047.834	2.075.774	2.103.158	M&V
Lasten					
3.4.1 Specifieke uitkeringen in natura	1.650.000	1.675.000	1.700.000	1.725.000	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	249.326	253.462	256.708	259.402	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	200.000	200.000	200.000	200.000	
Baten					
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	-80.309	-80.628	-80.934	-81.244	
6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	1.510.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	M&V
Lasten					
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	1.475.000	1.425.000	1.425.000	1.425.000	
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	35.000	35.000	35.000	35.000	
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	M&V
6.82 - Geëscaleerde zorg 18-	294.916	294.916	294.916	294.916	M&V
Lasten					
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	150.000	150.000	150.000	150.000	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	144.916	144.916	144.916	144.916	
7 - Volksgezondheid en milieu	-187.125	-205.024	-332.363	-251.634	
7.1 - Volksgezondheid	487.394	451.216	451.216	451.216	M&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	22.250	22.250	22.250	22.250	
3.8 Overige goederen diensten	62.948	26.770	26.770	26.770	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	402.196	402.196	402.196	402.196	
7.2 - Riolering	-316.854	-316.091	-356.706	-277.716	W&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	134.400	132.240	132.240	132.240	
2.1 Belastingen	450	450	450	450	
3.8 Overige goederen diensten	324.839	324.523	325.269	325.145	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	41.338	42.015	42.863	43.540	
4.4.8 Oninbaar GB	6.143	6.421	6.277	6.277	
7.3 Afschrijvingen	349.748	353.339	361.655	384.253	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	151.692	144.849	135.515	136.037	
Baten					
2.2.1 Belastingen op producenten	-1.047.577	-1.319.328	-1.360.375	-1.305.058	
3.8 Overige goederen diensten	-600	-600	-600	-600	
7.2 Mutatie voorzieningen	-277.287	0	0	0	
7.3 - Afval	-633.546	-635.680	-636.404	-634.665	W&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	145.400	143.420	143.420	143.420	
2.1 Belastingen	1.030	1.030	1.030	1.030	
3.8 Overige goederen diensten	1.201.839	1.201.144	1.202.786	1.202.513	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	101.289	102.325	103.619	104.655	
4.4.8 Oninbaar GB	8.757	8.778	8.779	8.879	
7.3 Afschrijvingen	21.725	23.984	23.692	23.692	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	6.275	6.027	5.258	4.640	
Baten					
3.7 Leges en andere rechten	-1.983.637	-2.040.426	-2.043.026	-2.041.532	
3.8 Overige goederen diensten	-81.962	-81.962	-81.962	-81.962	
7.2 Mutatie voorzieningen	-54.262	0	0	0	
7.4 - Milieubeheer	267.828	287.478	201.478	201.478	W&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	2.960	2.960	2.960	2.960	
3.5.1 Ingeleend personeel	80.000	80.000	74.000	74.000	

TAAKVELDENBEGROTING GEMEENTE VAALS 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025	Programma
3.8 Overige goederen diensten	254.398	114.048	34.048	34.048	
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	90.470	90.470	90.470	90.470	
Baten					
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	-160.000	0	0		
7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	8.053	8.053	8.053	8.053	W&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	740	740	740	740	
3.8 Overige goederen diensten	13.313	13.313	13.313	13.313	
Baten					
3.8 Overige goederen diensten	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	688.341	351.255	483.173	595.470	
8.1 - Ruimtelijke ordening	479.825	382.739	369.657	366.954	W&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	156.750	156.750	156.750	156.750	
2.1 Belastingen	2.110	2.110	2.110	2.110	
3.5.1 Ingeleend personeel	20.000	0	0	0	
3.8 Overige goederen diensten	178.209	183.209	173.209	173.209	
7.3 Afschrijvingen	59.500	59.500	59.500	59.500	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	115.256	33.170	30.088	27.385	
Baten					
3.6 Huren	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	
3.8 Overige goederen diensten	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	
8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijfventerreinen)	0	0	0	0	W&V
8.3 - Wonen en bouwen	208.516	-31.484	113.516	228.516	W&V
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	312.850	312.850	312.850	312.850	
2.1 Belastingen	1.262	1.262	1.262	1.262	
3.5.1 Ingeleend personeel	90.000	90.000	0	0	
3.8 Overige goederen diensten	98.000	58.000	58.000	58.000	
7.3 Afschrijvingen	2.686	2.755	2.846	2.933	
7.4 Toegerekende reële en bespaarde rente	867	798	707	620	
Baten					
3.6 Huren	-14.149	-14.149	-14.149	-14.149	
3.7 Leges en andere rechten	-280.000	-480.000	-245.000	-130.000	
3.8 Overige goederen diensten	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	

Totale lasten	34.674.215	33.999.360	33.986.674	34.573.770
Totale baten	-34.674.215	-33.999.360	-33.986.674	-34.573.770
Saldo	0	0	0	0

Verplichte beleidsindicatoren BBV:

Beleidsindicator	Eenheid	Peiljaar	Waarde Vaals	Waarde Nederland
Onderwijs – absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	7,2	2,4
Onderwijs – relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	20	26
Onderwijs – vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2020	3,7%	1,7%
Sport, cultuur en recreatie – niet sporters	Percentage	2016	54,4%	48,7%
Sociaal domein – jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2019	1%	1%
Sociaal domein – kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2019	8%	6%
Sociaal domein – jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2020	12,1%	11,9%
Sociaal domein – jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2020	0,8%	1,2%
Sociaal domein – jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2020	X	0,4%
Sociaal domein – cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2020	470	700
Volksgezondheid en milieu – omvang huishoudelijk restafval	Kilogram/inwoner	2018	113	171
VHROSV – nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2020	0,7	8,9
VHROSV – demografische druk	Percentage	2021	77,2%	70,1%
Economie – functiemenging	Percentage	2020	29,7%	53,2%
Economie – vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2020	126,5	158,4
Sociaal domein – banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2020	392,30	795,90
Sociaal domein – netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2020	54%	68,4%
Sociaal domein – werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2019	2%	2%
Sociaal domein – personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2020	487,5	459,7
Sociaal domein – lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2020	208,2	202
Volksgezondheid en milieu – hernieuwbare elektriciteit	Percentage	2019	7%	20,1%
Veiligheid – verwijzingen HALT	Aantal per 1.000 jongeren	2020	5	11
Veiligheid – winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2020	X	X
Veiligheid – geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2020	2	4,6
Veiligheid – diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2020	X	X
Veiligheid – vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2020	4,0	6,2
VHROSV – gemiddelde WOZ-waarde	Duizend Euro	2020	167	270
VHROSV – gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2021	737	733
VHROSV – gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2021	828	810

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Eenheid	Peiljaar	Waarde
Bestuur en ondersteuning – formatie	FTE per 1.000 inwoners	2022	8,44
Bestuur en ondersteuning – bezetting	FTE per 1.000 inwoners	2022	8,08
Bestuur en ondersteuning – apparaatskosten	Kosten per inwoner	2022	€ 370,98
Bestuur en ondersteuning – externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2022	3,1% - € 215.400
Bestuur en ondersteuning - overhead	% van totale lasten	2022	11,0%

Bron: eigen gegevens

Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	110	102	0	0	0	0
Materiële vaste activa	28.361	28.131	28.426	27.955	26.499	25.909
Financiële vaste activa - excl. verstrekte leningen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa - verstrekte leningen > 1 jaar	106	100	0	0	0	0
Totaal vaste activa	28.577	28.333	28.426	27.955	26.499	25.909
<u>Vlottende activa</u>						
Vorraden	5.027	3.088	4.302	436	436	436
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	8	0	0	0	0	0
Kortlopende vorderingen	3.787	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Overlopende activa	292	0	0	0	0	0
Totaal vlottende activa	9.114	7.088	8.302	4.436	4.436	4.436
Totaal activa	37.691	35.421	36.728	32.391	30.935	30.345
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Resultaat boekjaar	1.169	-60	0	0	0	0
Reserves	4.968	4.240	4.834	5.083	5.309	5.547
Voorzieningen	2.230	1.450	2.505	1.905	1.329	1.307
Opgenomen leningen > 1 jaar	24.392	22.751	22.751	21.111	19.471	17.831
Totaal vaste passiva	32.759	28.381	30.090	28.099	26.109	24.685
<u>Vlottende passiva</u>						
Kasgeldleningen	0	0	0	0	0	0
Bankschulden	590	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Kortlopende schulden	3.195	5.040	4.638	2.292	2.826	3.660
Overlopende passiva	1.147	0	0	0	0	0
Totaal vlottende passiva	4.932	7.040	6.638	4.292	4.826	5.660
Totaal passiva	37.691	35.421	36.728	32.391	30.935	30.345

EMU Saldo		Begroting				
		2021	2022	2023	2024	2025
1.	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-426	-11	-232	-441	-856
2.	(+) Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	1.870	1.756	1.771	1.765	1.816
3.	(+) Bruto dotatie aan voorzieningen ten laste van de exploitatie.	30	393	393	393	393
4.	(-) Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	35	1.337	310	1.175	2.313
5.	(+) Ontvangen bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen in mindering gebracht op de onder post 4 bedoelde investeringen.	6	0	0	0	0
6.	(+) Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Opbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs).	0	0	0	0	0
7.	(-) Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0	0	0	0	0
8.	(+) Grondverkoop: Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs).	2.250	3.917	0	0	0
9.	(-) Betalingen ten laste van de voorzieningen.	40	661	969	415	589
10.	(-) Betalingen die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten.	0	0	0	0	0
11.	Verkoop van aandelen:					
11a.	Gaat u deelnemingen en aandelen verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee	nee
11b.	(-) Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst?	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		3.655	4.057	653	127	-1.549

